26 i 1 ✓

SVERIGES AMBASSAD

1982-11-04

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I
16 NOV 1982

Ambassadrådet Ingolf Kiesow
Utrikesdepartementet

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

257

INKOM UD
1982 -11- 17 08
AVD. P | GR. 2 | MAL. Eu I

Pol

Re:"Wallenberg-Arbeitskreis"

Käre Ingolf,

För fullständighetens skull skickar jag bilagt två papper, som jag fått rörande en planerad Wallenberg-kommitté i förbundsrepubliken.

Såsom framgår av protokollet från 22.9 grundades - trots all god vilja - ingen regelrätt kommitté vid det första, konstituerande mötet som anordnades av Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit i Düsseldorf. Mötet avlöpte inte harmoniskt utan hakade upp sig på diskussioner om formaliteter. Delvis hade man också skilda åsikter om huruvida R.W.-saken borde användas som politiskt tillhygge mot öst eller ej. Detta gjorde att huvudinitiatorn, journalisten Hainer Lichtenstein - som ju har nära kontakt med den svenska W.-kommittén - lämnade mötet i vredesmod och mumlade att han inte hade sin tid för hårklyverier.

Av papperet den 28.10 framgår, att arbetskretsen nu ändå försöker göra en insats. Den vill sprida kunskap om R.W., som här är tämligen okänd. Som synes måste man samla pengar för detta ändamål. Det framgår att de fått ett bidrag på 2.000 DM från regeringschefen i Nordrhein-Westfalen, Johannes Rau.

Skulle det bli mer om denna sak, kommer vi att förmedla det.

Med hälsningar

tills

Britta

Britta Björnsson

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telegram	Telexnr.
53 Bonn	Allianzplatz, Haus 1 An der Heussallee 2—10	21 00 61 - 8	Svensk Bonn	886887

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Enhet	Datum	Handläggare
Pol 2	82-11-15	Kiesow, MWA

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn
Ik	S Björnsson (Kanz) – Kiesow 82-11-19
	Angående: Wallenberg – Arbeitskreis

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ **HEMLIGSTÄMPLAS**

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF Fru Wallenberg
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ Kaj Wallenberg Fund
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex			
	☒ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa			
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia				
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr	
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève		
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del		
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore	
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo	
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo	
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago	
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito		
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston	
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco		
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo		

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kiesow Pol 2
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☒ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
5	1	5	4	17/11 82		17/11-82		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

(Pol) P2 Eu I

GESELLSCHAFT FÜR
CHRISTLICH-JÜDISCHE ZUSAMMENARBEIT
DÜSSELDORF E. V. 4000 DÜSSELDORF 30, Uerdinger Str. 26, Tel. 451490

Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit Düsseldorf e.V.
Düsseldorf, Uerdinger Str. 26, Tel. 45 14 90
- Raoul Wallenberg-Arbeitskreis -

Düsseldorf, den 28.10.1982

An die Mitglieder des Raoul Wallenberg-Arbeitskreises

Sehr geehrte Damen und Herren!

Der nächste Gesprächstermin für unseren Arbeitskreis war auf den 3.11.d.J. festgesetzt worden. Z.Zt. besteht jedoch kein aktueller Anlass, zu einer weiteren Gesprächsrunde zusammenzukommen. Somit entfällt dieser Termin.

Die aufzunehmenden Kontakte zu den Herren Ministerpräsident Rau, Prof. Biedenkopf und Werner Nachmann sowie zu den im Ausland bestehenden R.W.-Arbeitskreisen wurden eingeleitet.- Aus dem Interessenten-Kreis sind bisher DM 300,- an Spenden eingegangen, und der Herr Ministerpräsident hat uns dankenswerterweise DM 2.000,- zur Verfügung gestellt, sodass wir nun wenigstens anfangen können, Literatur über R.W. an Büchereien zu leiten. Der Unterzeichnete wird sich in absehbarer Zeit auch noch einmal zu dem ganzen Themenkomplex äussern. Der nächste Gesprächstermin wird voraussichtlich mit einer Pressekonferenz verbunden sein.

Sehr herzlich bitten wir nun noch einmal um Spenden, damit die anfallenden Unkosten (Porto, Papier, Telefon und Bezahlung einer Schreibkraft) gedeckt werden können. Ohne Ihre Hilfe werden wir die Arbeit nicht fortsetzen können:

PSchA Köln 311 83-509 BLZ 370 100 50
- Gesellschaft für Christl.-Jüdische Zusammenarbeit Düsseldorf e.V., Düsseldorf, Uerdinger Str. 26 -
mit dem Vermerk: "Wallenberg-Arbeitskreis"

Spendenquittungen werden von hier aus übersandt.

Mit freundlichen Grüssen

gez. Dr. Kreuels
Vorsitzender des Arbeitskreises

F.d.R. R. Zimmermann

(Pol) P 2 Eu I

Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit Düsseldorf e.V.

P r o t o k o l l

von der Sitzung des Raoul Wallenberg-Arbeitskreises
am 22.9.1982, 19,30 Uhr, im Konferenzraum der
Jüdischen Gemeinde, Düsseldorf, Zietenstr. 10

Erschienen sind 19 Damen und Herren, darunter Frau Lili Eylon, die Frau des Israelischen Botschaftsrats in Bonn, und Frau Britta Björnsson von der Schwedischen Botschaft in Bonn.

Herr Sticker begrüsst die Anwesenden, namentlich die Damen Eylon und Björnsson, sowie Herrn Lichtenstein vom WDR. Er dankt für das zum Ausdruck gebrachte Interesse am Thema Raoul Wallenberg und bittet Herrn Dr. Kreuels um Übernahme des Vorsitzes.

Herr Dr. Kreuels dankt und ist bereit, mit Hilfe aller die Angelegenheit so gut es geht voranzutreiben, wobei es gilt, Engagement, Beziehungen, Phantasie und Publizität zu entfalten.

Herr Lichtenstein wird um einige einführende Worte gebeten.

Herr Lichtenstein schlägt vor, den hiesigen Arbeitskreis zunächst bei den in anderen Ländern (Israel, Schweden, USA, England, Österreich, Norwegen) bestehenden R.W.-Arbeitskreisen bekanntzumachen, damit gezielte Kontakte hergestellt und eine Art "Ideenbörse" aufgetan werden können bzw. kann. Die schon bestehenden R.W.-Arbeitskreise existieren sehr unterschiedlich lange und haben demzufolge auch sehr unterschiedliche Arbeitsphasen hinter sich.- Als eine der nötigen Zielsetzungen des Arbeitskreises wird zum Ausdruck gebracht, man müsse so arbeiten, dass Russland den kritischen Blick der Weltöffentlichkeit auf seine humanitären Einsichten und Möglichkeiten gerichtet fühle.- Herr Lichtenstein bringt u.a. den Gedanken ins Gespräch, auf diese Weise der Sowjetunion eine Art Brücke zur Aufdeckung der Wahrheit zu bauen.

Die mancherlei Vorschläge, die im Laufe des Abends zur Sprache kommen, lassen sich wie folgt summieren:

1. Mit Hilfe von Herrn Lichtenstein Kontaktaufnahme zu den in anderen Ländern bestehenden R.W.-Arbeitskreisen.

2. Koordinierungsrat bitten, die Schwestergesellschaften von der Gründung des hiesigen R.W.-Arbeitskreises zu unterrichten mit der ebenso herzlichen wie dringlichen Bitte, auf sein Schicksal und die "Vorbildlichkeit" seiner

Person und seines Handelns aufmerksam zu machen, auf erschienene Literatur (3 Bücher:

a) Heiner Lichtenstein: "Raoul Wallenberg", Bund-Verlag, Köln, DM 19,80;
b) Rudolf Ströbinger: "Das Rätsel Wallenberg", Burg-Verlag, Stuttgart, DM 30,-;
c) Victor Karelin: "Damals in Budapest - Das Buch von Raoul Wallenberg", Herder-Verlag, Freiburg, DM 18,80)

hinzuweisen, Interessenten an uns zu verweisen.

3. Jeder der uns bekannten Interessenten soll erneut gebeten werden, in seinem Bekanntenkreis Vertreter von Parteien, Kirchen, Gewerkschaften, Sport, Wissenschaft, Wirtschaft etc. ausfindig zu machen, die in die UdSSR fahren, um ihnen soz. ins "geistige Handgepäck" die Angelegenheit R.W. mitzugeben. Zur Erleichterung und Konkretisierung dieser Bitte wird Herr Lichtenstein einen Handzettel mit den wichtigsten Fakten erstellen und beim hiesigen Büro der Gesellschaft CJZ hinterlegen. Dabei kann es gleichsam nur um "Mosaikarbeit" gehen, indem man nicht nur versucht, den jetzigen Stand zu klären, sondern sein Schicksal vom Zeitpunkt der Verhaftung an (Januaur 1945 in Budapest) zu rekonstruieren.

4. Die zur Verfügung stehende Literatur über R.W. soll in einer möglichst breit angelegten Aktion publik gemacht und für Schul-, kirchliche und sonstige Büchereien zur Verfügung gestellt werden, um dem erschreckenden Mangel an Information über R.W. etwas abzuhelfen.

5. Es soll der Versuch unternommen werden, die Chancen zu klären, Strassen nach R.W. zu benennen oder Briefmarken mit seinem Bild herauszugeben.

6. Das Thema des R.W. zum Thema der "Woche der Brüderlichkeit" 1984 zu machen, wird dahingehend beantwortet, dass dem Koordinierungsrat bereits eine entsprechende Anregung vorgelegen habe und von diesem nicht angenommen wurde.- Daraufhin wird angeregt, das Thema in die kommende WdB, die unter dem Thema "Widerstehen zur rechten Zeit" stehen soll, mit einzubringen.

7. Das Protokoll der heutigen Sitzung soll ausser den namentlich bekannten Interessenten auch den Herren Rau, Biedenkopf und Nachmann übersandt werden, die sich zur Übernahme der Schirmherrschaft der jetzt angelaufenen Aktion bereit erklärt hatten.

8. Führende Vertreter aus Politik und Kirchen sollen direkt informiert und um Unterstützung gebeten werden.

9. Da die meisten Aktivitäten Geld kosten (einige tausend DM alleine das zur Verfügung-Stellen der Bücher, sodann Porto, Papier und Bezahlung einer Schreibkraft) sollen alle Interessenten (einschl. Koordinierungsrat und

über ihn die Schwestergesellschaften) sehr herzlich und dringlich um Geldspenden gebeten werden (auf das Konto der Düsseldorfer Gesellschaft CJZ - PSchA Köln 311 83-509 - mit dem Vermerk "Wallenberg-Arbeitskreis"); Spendenquittungen werden von hier aus übersandt. —

Herr Cohn, Präsident der Bnai-Brith-Loge in Deutschland, bringt zum Ausdruck, dass der grosse Kreis seiner Mitglieder voll hinter den Anliegen des R.W.-Arbeitskreises stehe.

Herr Dr. Kreuels verliest ein Schreiben des Intendanten des WDR, Herrn F.-W. v. Sell, vom 20.9.1982, in dem er mitteilt, dass er im Rahmen seiner Möglichkeiten und Kräfte den Aufgaben des Arbeitskreises gerne zur Verfügung stehe.

Es wird deutlich gemacht, dass die Mitgliedschaft im R.W.-Arbeitskreis nicht an eine Mitgliedschaft bei der Gesellschaft CJZ gebunden ist.

Frau Zimmermann berichtet kurz von einem Gespräch mit Herrn Nachmann, das sie anlässlich des Katholikentages in Düsseldorf mit ihm geführt hat. Herr Nachmann lässt den Arbeitskreis wissen, dass er nach angelaufener Arbeit offiziell mit dem Anliegen an die Bundesregierung herantreten werde.

Termin für die nächste Arbeitsrunde: 3.11.1982, 20 Uhr, Düsseldorf, Zietenstr. 50.

Ende der Sitzung gegen 22 Uhr.

R.Z.

SVERIGES AMBASSAD

CANBERRA

1982-10-26 Nr 247

Utrikesdepartementet

Riesav pol I

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I

16 NOV. 1982

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Pol

INK UTRIKESDEP
Dnr. 23 / 247
1982-11-1
Avd P | Gr 2 | Mål Gu I

Brev om Raoul Wallenberg
(2 bil.)

./. Härmed insänds kopior av två brev från grupper i Australien som intresserar sig för Raoul Wallenbergs öde. Ambassaden nöjer sig som regel med att besvara brev av detta slag med ett erkännande av mottagandet och ett meddelande att brevet ifråga tillställts utrikesdepartementet i Stockholm.

L. Hedström

L. Hedström

Postadress
CANBERRA, A.C.T.
2600

Gatuadress
Turrana Street
YARRALUMLA, A.C.T.
2600

Telefon
73 3033

Telegram
SVENSK

Telex
62303

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet: Pol 1 | Datum: 82-11-15 | Handläggare: Kiesow, MWA

☒ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes: IK

Ort/Datum/Nr eller namn: Canberra SEAA 82-10-26

Angående: Brev om Raoul Wallenberg

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex			
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa			
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia				
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr	
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève		
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del		
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore	
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo	
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo	
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago	
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito		
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston	
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco		
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo		

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kiesow Pol 2
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☒ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
3	1	3	2	17/11 82		17/11-82		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Reply dated 82-10-28 signed L.H.

FREE WALLENBERG

AUSTRALIAN COMMITTEE
584 St. Kilda Road,
Melbourne Vic. 3004.

Phone (03) 51 6921,
Telex AA 32541

Ink. Beak. Canberra
D.nr. 15/271
6 OCT 1982
Avd. | Grupp | Intl
HP 80

4 October, 1982.

The Ambassador,
Swedish Embassy
Canberra
A.C.T. 2600.

Dear Sir,

I am writing on behalf of the 'Free Wallenberg' Committee of Australia, a committee established in March of this year, the ultimate aim of which is to effect the release of the Swedish diplomat imprisoned in the Soviet Union since 1945, Raoul Wallenberg.

On August 4, a delegation from the committee met with Ms. Brita Grainger regarding this matter. The discussion focussed on what could be done by your Embassy to help in this matter.

Ms. Grainger suggested that I write to you requesting that you raise the matter in The Hague when next it is in session, and you are in a position to do so.

Missuppfattning
Mrs Grainger
har inte föreslagit
något sådant

The 'Free Wallenberg' Committee would like the Swedish government to apply pressure onto the Soviet authorities to release Raoul Wallenberg, or if he is indeed dead as they claim, to produce satisfactory evidence supporting that claim.

Your assistance in this matter would be very much appreciated. It is only by continued exposure that there is a chance that this issue will be resolved. If pressure is applied on the Soviets from many people, governments and other authorities, and continuously, then it is possible that the Soviets will feel compelled to act in some way with regard to the plight of Raoul Wallenberg.

Thanking you in advance for your assistance and co-operation.

Yours sincerely,

Karen Schiff,
on behalf of the
'Free Wallenberg' Committee
of Australia.

AUSTRALASIAN UNION OF JEWISH STUDENTS

התאחדות הסטודנטים היהודים באוסטרליה ובניו-זילנד

INCORPORATING ALL JEWISH STUDENT GROUPS IN AUSTRALIA AND NEW ZEALAND

Address all correspondence to Sydney ~~Melbourne~~ office.

8th October, 1982

Ink. Best. Canberra
Dir. 15/277
11 OCT 1982
Avd. HP | Grupp 80

The Ambassador of Sweden,
Swedish Embassy,
Canberra,
A.C.T.

Dear Sir,

I am writing to you on behalf of the Australian Free Wallenberg Committee formed this year under the auspices of our union.

As I am sure you are aware last year a Soviet submarine ran aground inside Swedish teritorial waters. Eventually, the submarine was towed back to sea by Swedish ships.

At the time those of us aware of the plight of Raoul Wallenberg were gravely disappointed that your government did not exchange the submarine for Wallenberg.

As it now appears likely that a further Soviet submarine has been defected in Swedish waters we hope that the opportunities missed last year, would not be repeated. We urge your government to use its best endeavours to obtain Wallenberg's release in return for such a submarine, if captured.

While we appreciate the delicate nature of Swedish-Soviet relations, as a diplomat yourself, you will also appreciate the importance of obtaining the release of a fellow Swedish diplomat who has languished in Soviet prisons for nearly 40 years.

Yours sincerely,

Jonathan Caplan

JONATHAN CAPLAN,
On behalf of the Raoul Wallenberg Committee.

MELBOURNE:
584 St. Kilda Road, Melbourne, Victoria, 3004.
Phone (03) 51 6921, Telex AA32541

SYDNEY:
255-259 Old South Head Road, Bondi, 2026.
Phone (02) 30 7595, Telex AA21024

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: I Kiesow/le

PROMEMORIA

1982-11-11

P 2 Eu I

Orig Hp 79A
P 2 Eu I

HEMLIG
enl 2 kap § sekretesslagen
1982-11-11
UTRIKESDEPARTEMENTET

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I
15 NOV 1982

HEMLIG

Betr. åtgärd se bif. delgivningslista

Raoul Wallenberg i ESK

Den svenska regeringen har flera gånger tagit upp frågan om Raoul Wallenbergs försvinnande i internationella fora.

Detta har skett i ESK i Madrid den 13 november 1980 (av utrikesministern) den 21 samma månad (av ambassadör Rappe) och den 26 samma månad (i korg 3 av den svenska delegationen) samt åter i ESK den 4 november 1981 (av den svenska delegationen). Det senaste tillfället då den svenska delegationen i ett sådant sammanhang påtalade att Raoul Wallenbergs öde ännu inte är klarlagt var i FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna, den 25 januari i år. Vid samtliga dessa tillfällen har även USA hållit ett anförande om saken, och andra länder har också uttalat sitt stöd i anslutning till de svenska och amerikanska anförandena.

Vid de flesta tillfällena har initiativet till åtgärdena kommit från Raoul Wallenberg-föreningen som kunnat meddela att USA:s delegation haft för avsikt att ta upp saken. Det har då bedömts som mest ändamålsenligt - i förhållande till målsättningen att skapa klarhet kring Raoul Wallenbergs öde - att från svensk officiell sida vara först med ett uttalande.

Däremot har man inte ansett att en aktion borde initieras för att det skulle föra ärendet framåt. Ingenting har heller framkommit som tyder på att man på sovjetisk sida tagit intryck av att påtryckningar

även göres i internationella fora. Som bekant är redan RW:s öde föremål för en betydande internationell publicitet, och Raoul Wallenberg-föreningar finns i de flesta västeuropeiska länder och i USA; Canada och Israel (samt Australien). Denna spontana publicitet har sannolikt ett visst påtryckningsvärde gentemot sovjetiska vederbörande, nämligen i den begränsade omfattning som de alls bryr sig om den väster ländska opinionen. Många tecken tyder dock på att de snarast påverkas i negativ riktning i form av ytterligare låsta positioner i den mån som den svenska regeringen officiellt tar initiativ i samma fråga. Man har ju på sovjetisk sida officiellt dödförklarat RW, och från svensk sida har inga fullständiga och otvetydiga bevis kunnat förebringas som visar att denn dödförklaring är oriktig. Även efter vanliga normer för internationellt umgänge är det anmärkningsvärt att uttala sin misstro officiellt utan att kunna visa varför man hyser denna misstro. Det finns ingen anledning att tro att dåligt underbyggda uttalanden i internationella fora om misstro från svensk officiell sida mot dödförklaringen skulle förbättra utsikterna att få RW fri, medan åtskilligt talar för att det kan försämra dessa möjligheter.

Härtill kommer att läget i ESK-förhandlingarna detta år har blivit så låst att det är tveksamt om de kommer att kunna avslutas på förutsett vis. USA:s långtgående krav på MR-sidan efter händelserna i Polen är en av de främsta stötestenarna. RW-fallet kom redan första gången det var uppe i ESK främst att komma till användning som stöd för en tes - att MR kränkes i Sovjetunionen - och det var redan då tveksamt om den svenska delegationen skulle medverka till vad som närmast tedde sig som en amerikansk propagandakampanj, så hårt som argumenten då fördes. Främst var det vanskligheterna för RW:s öde som vi befarade kunde bli ett resultat av vårt handlande tillsammans med USA.

Den sjätte sessionen med ESK:s uppföljningsmöte i Madrid har just påbörjats, och tongångarna inför dessa förhandlingar är dystrare än någonsin, och motsättningarna mellan stormakterna mera inflammerade än någonsin, vilket både gör konsekvenserna av ett misslyckande allvarligare och en lyckosam utgång svårare att uppnå. Svensk medverkan till amerikansk propagandaövning mot Sovjetunionen genom att även från svensk sida ta upp RW verkar denna gång förenat med ännu större vanskligheter. Det verkar snarare [illegible] kunna göra det svårare att i fortsättningen ta upp fallet i hemliga bilaterala kontakter.

Ingolf Kiesow

Ingolf Kiesow

ink 12/11-82

Rubicon
FILM PRODUCTIONS INC.

1982-11-16 pol I
Skr tit i Kiesow/le

film om Raoul Wallenberg

November 4, 1982

Mr. Ingolf Kiesow
Counsellor
Ministry for Foreign Affairs
Box 16121
S-103 23 Stockholm 16
SWEDEN

INK. UTRIKES DEP.
D.N:o 226/467
1982-11-12
AVD. P | GR. 2 | MAP. 6u I

Pol

Dear Mr. Kiesow,

Thank you for your letter of September 3, 1982 and the accompanying materials. We are very grateful for your work in support of our film.

We have managed to obtain the Raoul Wallenberg "White" books of 1957 and 1965. Are there any recent publications on the case which you could send us?

Our film, which we are now planning to be 72 minutes long, will be finished by the end of this year. We do not know yet when or where it will be shown, but a copy will be available in the New Year from the Swedish Raoul Wallenberg Committee.

Once again, thank you for your kind assistance.

Best regards,

Wayne

Wayne Arron
Producer

22 Elkhorn Drive, Suite 303, Willowdale, Ontario M2K 1J4, Canada Telephone (416) 222-7574

Arkivexemplar

Dnr	Avd	Grupp	Mål
325			

Stockholm, November 16, 1982

p 2 Gu I

Pol

Mr Wayne Arron
Producer
Rubicon Film Productions Inc.
18 Frosty Meadoway
WILLOWDALE, Ontario
CANADA M2H 2V6

film om Raoul Wallenberg

Dear Mr. Arron,

Thank you for your letter of November 4, 1982, regarding your film about Raoul Wallenberg. I will keep contact with the Swedish Raoul Wallenberg Committee in the hope to see the film as soon as it is available in Stockholm.

Regarding your question about possible new publications from this Ministry about Raoul Wallenberg I am afraid that I have to make you disappointed. No new publication has been issued. Of course I will keep in mind your wish to receive a copy of possible future publications, but for the time being no new publication is being planned.

Best regards,

Ingolf Kiesow
Counsellor

le

Ifylles av postexp

Avsänt med				Avsändn datum	Sign
☐ av kurir	☐ utl kurir	☒ luftpost	☐ vanlig post	82/11/16	Le

Dep U 328

UTRIKESDEPARTEMENTET AD	Ärende:
Kopia till: Kabs ~~Bitr Kabs~~ Polch Pol 1 ~~UHD~~	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P | 2 | Eu

SVENSK LONDON 1982-11-19

POL

Meddelat Nina Lagergren 1982-11-23 ax/IK

CABINET STOCKHOLM

FOER POL. RE WALLENBERG-AERENDET

VILL NAEMNA ATT VI, FOER ATT INTE LAEMNA NAAGON STEN OVAEND, BETT FCO EFTERHOERA OM DEN I TEHERAN AVHOPPADE KGB-MANNEN OCH VICEKONSULN VLADIMIR KUZICHKIN (JAEMFOER VAART EN CLAIR 1019 1982-10-25) HAR NAAGRA KUNSKAPER OM RAOUL WALLENBERGS OEDE. FCO HAR NU AATERKOMMIT TILL OSS MED BESKEDET ATT KUZICHKIN ENDAST SAEGER SIG KAENNA TILL WALLENBERG-AERENDET VIA ARTIKLAR I VAESTERLAENDSK PRESS.

TACKSAM NI INFORMERAR NINA LAGERGREN SOM I SAKEN KONTAKTAT NILSSON.

LEIFLAND

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

Kab sekr
Pol chef
Pol 1
press

ORIGINALTELEGRAM

'82 NOV 21 14:15

DNR 3:A-283
P 2 Eu 4

Pol

10590V UDSTH S
52265 SVENSK DZ

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol. 1
24 NOV 1982

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

52265 SVENSK DZ

SVENSK ALGER 1982 11 21

CABINET STOCKHOLM

283. FOER POL I OCH PRESS RE WALLENBERG FOER KAENNEDOM.

P R I M O

MED ANLEDNING AV LE MONDES TV-RECENSENTS KOLUMN RE WALLENBERG I TIDNINGEN 82 11 17 HAR JAG TILLSTAELLT CLAUDE SARRAUTE UNDER SECUNDO CITERADE BREV.

S E C U N D O
CIT.
CHERE MADAME,
JE VIENS DE LIRE VOTRE COLONNE DU MONDE EN DATE DU MERCREDI 17 NOVEMBRE 1982 TITREE ''VIVANT, WALLENBERG?'' EN TANT QUE CITOYEN SUEDOIS, JE TIENS A VOUS REMERCIER VIVEMENT POUR L'INTERET QUE VOUS PORTEZ A UN DE MED COMPATRIOTES QUI TRES CERTAINEMENT MERITE RESPECT ET ADMIRATION POUR SON DEVOUEMENT A LA NOBLE CAUSE DE L'HUMANISME DANS UNE PERIODE PARTICULIEREMENT TOURMENTEE DE L'HISTOIRE CONTEMPORAINE DE NOTRE CONTINENT.

JE NE PUIS CEPENDANT PARTAGER VOS OPINIONS SUR LES CONCLUSIONS ENONCEES DANS LA-DITE COLONNE. LES POUVOIRS PUBLICS SUEDOIS N'ONT JAMAIS - ET JE ME PERMETS DE REPETER JAMAIS - MONTRE AUCUNE INDIFFERENCE ENCORE MOINS CARENCE SOIT-ELLE FACE AU KREMLIN EN CE QUI CONCERNE CETTE TRISTE AFFAIRE. BIEN AU CONTRAIRE, LE DOSSIER WALLENBERG, NULLEMENT CLOS A STOCKHOLM, EST UNE LONGUE PREUVE DE DEMARCHES REPETEES AU PLUS HAUT NIVEAU- STALINE, KHRUSTJEV, BREJSNEV, MOLOTOV, GROMYKO ET D'AUTRES - AFIN D'OBTENIR SATISFACTION, C'EST A DIRE UNE REPONSE CREDIBLE AUX NOMBREUSES QUESTIONS QUE LE GOUVERNEMENT SUEDOIS, INLASSABLEMENT, A CONTINUE DE POSER AUX REPRESENTANTS DU GOUVERNEMENT ET DU PARTI MOSCOVITES. CELA AURAIT, D'AILLEURS, FACILEMENT PU ETRE CONFIRME, EUSSIEZ VOUS VOULU VOUS DONNER LA PEINE DE LE CONTROLER A STOCKLHOLM.

VIVANT, WALLENBERG ? POSSIBLE, QUOIQUE PEU PROBABLE. MAIS SOYEZ CERTAINE, CHERE MADAME, QUE TANT QU'IL EXISTERA LE MOINDRE DOUTE SUR CETTE QUESTION - ET IL EXISTE - LA SUEDE, SON GOUVERNEMENT ET SON PEUPLE N'ABANDONNERONT JAMAIS - ET JE REPETE JAMAIS - LEURS EFFORTS AVANT D'AVOIR OBTENU PLEINE CLARIFICATION A CE SUJET.

TELLE FONCTIONNE LA DEMOCRATIE DANS LE PAYS QUE J'EI L'HONNEUR DE REPRESENTER EN ALGERIE.

VEUILLEZ CROIR, CHERE MADAME, A L'EXPRESSION DE MES SALUTATIONS DISTINGUEES.

JEAN-CHRISTOPHE OEBERG
AMBASSADEUR DE SUEDE EN ALGERIE

SLUTCIT.

OEBERG+

52265 SVENSK DZ KL.:13.40

10590V UDSTH S
52265 SVENSK DZ

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol 1.	85-11-23	Kiesow/ Mirk

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn
VK	Alger 283A 85-11-21
	Angående: Vallentary för Kännedom

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ **HEMLIGSTÄMPLAS**

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ Fru Ming Lagergren
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐ Svenl Vallentary-Föreningen
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex			
	☒ London	☒ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa			
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia				
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr	
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève		
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del		
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore	
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo	
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo	
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago	
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito		
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston	
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco		
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo		

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Prof. Carlgren
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☒ Kiesow Pol 1
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☒ Svala Pol 1
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☒ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
10	1			821129	B	29/11-82		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Congress of the United States
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

aa PL EU

aa/K EE/11

P2 Eu I

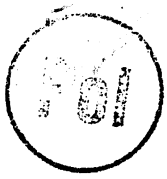

INK. UD.
982-11-~~26~~ 22

October 5, 1982

The President
The White House
Washington, D.C. 20500

Dear Mr. President,

One year ago today, you signed legislation making Raoul Wallenberg an honorary American citizen and committed our nation to the quest for his freedom. This is an appropriate time to reaffirm our commitment to a man who exemplifies those ideals which we as Americans hold sacred. We urge the administration to take all possible steps to locate Raoul Wallenberg and secure his return to freedom.

We are anxious to hear from you regarding those actions that are being taken and those that are planned. We know that you share our concern for this great man and we hope that together we might help to achieve his freedom before it is too late.

Sincerely yours,

Tom Lantos
TOM LANTOS, MC

Millicent Fenwick
MILLICENT FENWICK, MC

John LeBoutillier
JOHN LeBOUTILLIER, MC

Don Bonker
DON BONKER, MC

Robert K. Dornan
ROBERT K. DORNAN, MC

Olympia Snowe
OLYMPIA SNOWE, MC

Toby Roth
TOBY ROTH, MC

Bill Goodling
WILLIAM F. GOODLING, MC

H. BAKER, JR., TENN.
LMS, N.C.
RAWA, CALIF.
B. LUGAR, IND.
MC C. MATHIAS, JR., MD.
RASSEBAUM, KANS.
CHWITZ, MINN.
ESSLER, S. DAK.
CLAIBORNE PELL, R.I.
JOSEPH R. BIDEN, JR., DEL.
JOHN GLENN, OHIO
PAUL S. SARBANES, MD.
EDWARD ZORINSKY, NEBR.
PAUL E. TSONGAS, MASS.
ALAN CRANSTON, CALIF.
CHRISTOPHER J. DODD, CONN.

EDWARD G. SANDERS, STAFF DIRECTOR
RYLD B. CHRISTIANSON, MINORITY STAFF DIRECTOR

United States Senate

COMMITTEE ON FOREIGN RELATIONS
WASHINGTON, D.C. 20510

October 5, 1982

The President
The White House
Washington, DC

Dear Mr. President:

One year ago today, you signed legislation making Raoul Wallenberg an honorary American citizen and committed our nation to the quest for his freedom. This is an appropriate time to reaffirm our commitment to a man who exemplifies those ideals which we as Americans hold sacred. We urge the Administration to take all possible steps to locate Raoul Wallenberg and secure his return to freedom.

We are anxious to hear from you regarding those actions that are being taken and those that are planned. We know that you share our concern for this great man and we hope that together we might help to achieve his freedom before it is too late.

Sincerely yours,

Charles H. Percy
Chairman

Claiborne Pell
Ranking Minority Member

Senators' names from Senate letter pages 2 and 3

page2

Ernest Hollings

Daniel k. Inouye

Lloyd Bentsen

Howard M. Metzenbaum

Arlen Spector

Joseph R. Biden, Jr.

Larry S. Pressler

Gary Hart

Howard W. Cannon

S.I. Hayakawa

Carl Levin

Henry M. Jackson

Charles McC Mathias, Jr.

David Durenberger

David L. Boren

Christopher J. Dodd

Edward Zorinsky

Lawton Chiles

Daniel Patrick Moynihan

Jesse Helms

Page3

John Glenn

Paul S. Sarbanes

Howell Heflin

Thomas F. Eagleton

Max Baucus

Sam Nunn

Rudy Boschwitz

Walter D. Huddleston

Dennis DeConcini

James J. Exon

Richard G. Lugar

Donald W. Riegle, Jr.

Bill Bradley

Alan Cranston

Patrick J. Leahy

Avsändningsort

Pol 1 Kiesow/AM

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende

Datum	Dnr
1982-11-22	652

Avd	Grupp	Mål
P	2	Fu I

Pol

Adress

Svensk

PARIS

Text

652. Från Pol 1 Re Raoul Wallenberg

Enligt uppgift från Raoul Wallenberg-föreningen skall ett franskt TV-program vid namn "Information" den 17 dennes klockan 2030 ha innehållit första delen av en film om Raoul Wallenberg. Den andra delen av denna film skall sändas den 24 dennes, uppges det.

Tacksamma bevakning av programmet samt ev kommentarer.

Cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänt/datum	Klockan	Sign
4/11	18	

Dep Utk 223. 1972 2. 50 000 ex 79564

Pol I

'82 24 12

65A/688
P 2 Gu

10590C UDSTH S
SVENSK 203642F

SVENSK PARIS
1982-11-24

CABINET
STOCKHOLM

688. FOER POL I FRAAN BELFRAGE.
ERT. 652. RE. WALLENBERG.

MYCKET RIKTIGT VISADES DEN 17/11 DET FOERSTA AV TVAA PROGRAM OM WALLENBERG. DET ANDRA VISAS I KVAELL OCH INNEHAALLER BL.A. INTERVJUER MED LEIFLAND, FRU LAGERGREN M.FL. TYVAERR VAR JAG BORTREST DEN 17 MEN HAR UTLOVATS ATT FAA SE KASETTEN.

PRODUCENTEN AER PHILIPPE HALPHEN SOM JAG KAENNER VAEL OCH GETT VISS TEKNISK ASSISTANCE.

AATERKOMMER MED EV. KOMMENTARER.

LIDBOM

SVENSK PARIS
KL. 12.36

SVENSK 203642F
10590C UDSTH S
10590C UDSTH S

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handl: I Kiesow/mwa

PROMEMORIA

1982-11-24

P2 Eu I

HEMLIG
enl 2 kap 1 § sekretesslagen
19 82-11-24
UTRIKESDEPARTEMENTET
MWA

Pol

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol. I.
25 NOV 1982

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

HEMLIG

Behandling av Raoul Wallenberg-fallet i Riksdagens utrikesutskott
(4 bil)

./1 I Riksdagen gjordes i februari i år i kopia bifogade motion av Elisabeth Fleetwood (m) m fl om tillsättande av en internationell undersökningskommission för att utröna Raoul Wallenbergs öde. Enligt texten skulle regeringen verka för att kommissionen fick tillstånd att i Sovjetunionen utröna RW:s öde.

Motionen remitterades till utrikesutskottet som tog upp den till sakbehandling för två veckor sedan.
./2 Från UD lämnades på begäran i kopia bifogade underhandskommentarer 1982-11-08. Utskottet lät meddela att man därutöver önskade få en föredragning 1982-11-23 om efterforskningarnas bedrivande på senare tid samt de bilaterala kontakter med Sovjetunionen som förekommit
./3 i ärendet. Texten till denna föredragning bifogas.

Vid sammanträdet ställdes bl a frågor om vad ledarskiftet i Kreml inneburit för RW-fallet. Texten till
./4 det svar som lämnades bifogas likaså. Utskottet väntas för sin del slutbehandla motionen 1982-11-30.

Ingolf Kiesow

Ingolf Kiesow

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☒ PM

Enhet	Datum	Handläggare	Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
Pol I	82-11-24	Kiesow/mwh	IK	Stockholm (Kiesow) 82-11-24	RW-fallet i Riksdagens utrikesutskott

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☒ **HEMLIGSTÄMPLAS**

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☒ Bonn ☒ London	☒ Moskva ☒ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☒ Washington 2 ex ☒ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☒ Helsingfors	☒ Köpenhamn	☒ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa		
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☒ Bern	☒ Bryssel ☐ Dublin ☒ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☒ Rom ☒ Wien ☐ Bryssel-del	☐ Genève-del ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Paris-del	☐ Strasbourg-repr
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☒ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington	☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom	☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia	☐ Nairobi ☐ Pretoria	☐ Maputo ☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà ☐ Brasilia	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico	☐ Montevideo ☐ Quito	☐ Santiago
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☒ Chicago	☒ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☒ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☒ New York	☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo	☐ Houston

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kiesow Pol I
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☒ Chef Press o. Inf.enhet	☒ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☒ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☒ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☒ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☒ Åter enheten 2 ex
☒ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☒ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☒ Oslund	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
34	1	34	13	25/11-82		82-11-24		☐ kurir ☐ luftpost		

ep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

10:3 Fi A.UU. 1246 Göran Berg BILAGA 1 124

MODERATA SAMLINGSPARTIET Pol. I Nr 249

Väckes av Elisabeth Fleetwwod

m.fl. (m)

Andra Oljelund

En internationell undersökningskommission

UU 1246 Elisabeth Fleetwood m.fl.
En internationell undersökningskommission för att utröna
Raoul Wallenbergs öde

(Sänt kopia till Motion för av. kommunisten med hr. Berg-Segerl)

Pol I

Sedan Raoul Wallenberg försvann i Sovjet under andra världskriget har mångfaldiga försök gjorts för att skapa klarhet om hans öde. Hittintills har dessa dock varit resultatlösa.

Men många tecken har under årens lopp tytt på att Wallenberg fortfarande skulle befinna sig i livet. Så sent som hösten 1981 lämnades uppgifter om att han då skulle ha befunnit sig i närheten av Leningrad.

Det är därför nödvändigt att världsopinionen icke förtröttas. Vi måste utgå från att han lever - ända till dess motsatsen på ett övertygande sätt har bevisats.

Under 1981 utsågs Raoul Wallenberg till amerikansk hedersmedborgare. Därmed väcktes ett ännu starkare intresse för hans tragiska öde. Detta bör nu utrönas av en internationell undersökningskommission.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen anhåller om tillsättandet av en internationell undersökningskommission samt att regeringen verkar för att denna får tillstånd att i Sovjet utröna Raoul Wallenbergs öde.

Stockholm den 25 januari 1982

Elisabeth Fleetwood (m) 29
Ann-Catherine Haglund (m) 273
Tage Adolfsson (m) 278
Sörel Bohlin (m) 56
Söte Jonsson (m) 115
Erwy Möller (m) 125
Göran Allmén (m) 80
Sonja Rembo (m) 209
Gullan Lindblad (m) 261
Siri Häggmark (m) 222

Oljelund: kommo
[illegible]

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handl: I Kiesow/mwa

PROMEMORIA

1982-11-08

BILAGA 2

HEMLIG
enl 2 kap 1 § sekretesslagen
1982-11-24
UTRIKESDEPARTEMENTET
MWH

HEMLIG

Kommentarer till motion av E Fleetwood m fl om en internationell undersökningskommission för att utröna Raoul Wallenbergs öde

Visserligen har UD många gånger sagt i uttalanden att en internationell opinion om RW har ett positivt värde, men man har då avsett en spontan opinion. Vad man absolut inte har avsett är en typ av agerande som kan framstå som ett svenskt bidrag till västvärldens propagandakrig mot Sovjetunionen.

Ett litet land som Sverige anses i Kreml begå en antisovjetisk handling genom att i något avseende söka hjälp hos andra stormakter i en fråga där man har en intressekonflikt med Sovjetunionen. Denna inställning är ju vanlig hos stormakterna. Ett svenskt initiativ till en internationell undersökningskommission för att efterforska RW kan uppenbarligen mycket lätt av Sovjetunionen uppfattas som en dylik handling.

Om vi försöker att få internationellt stöd till av oss ledda aktioner kommer USA - där RW är hedersmedborgare - genom sin politiska tyngd att kunna ta över och tillse att aktionen får karaktär av antisovjetisk propagandaövning. Ett sådant amerikanskt agerande förefaller också idag närmast troligt. Det är inte i vårt lands intresse att överhuvudtaget medverka till en sådan utveckling. Det är framför allt inte i RW:s intresse att vi avhänder oss alla möjligheter att agera på ett diskret sätt bilateralt mot Sovjetunionen. Ett sådant bilateralt agerande är nämligen det enda som i framtiden förefaller ha utsikter att vara realistiskt. Erfarenheterna av RW-fallet

visar att man på sovjetisk sida hittills bara givit efter och gjort avkall på sin prestige genom uttalanden som strider mot tidigare uttalanden vid de tillfällen då man ställts inför ovedersägliga bevis och i förväg fått del av dessa via bilaterala kontakter som icke publicerats. Endast då kan ryssarna anse att risken för en propagandaförlust som är ännu mycket större än vad den redan har blivit skall vara en så stor ytterligare nackdel för Sovjetunionen att man anser det motiverat att ge efter för de svenska kraven.

Om vi på svensk sida redan därvid skulle ha gått ut på eget initiativ och krävt internationellt stöd kommer knappast denna handlingsmöjlighet att väljas. Dels har sovjetiska vederbörande då rimligen redan satt ett högre pris på RW:s frigivande än att någonting som kan åstadkommas från svensk sida kan vara tillräckligt,och dels måste vi då förlita oss på att få internationellt - främst amerikanskt - helhjärtat stöd. Därmed görs utgången beroende av storpolitiska överväganden som vi varken kan i förväg överblicka eller kontrollera.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Ambr I Kiesow/le

PROMEMORIA

BILAGA 3

1982-11-22

Föredragning inför riksdagens utrikesutskott 1982-11-23 om Raoul Wallenberg-ärendet

HEMLIG
enl. kap. § sekretesslagen
19.....
UTRIKESDEPARTEMENTET

HEMLIG

RW sändes ut till Budapest p g a att den pågående svenska hjälpverksamheten vid legationen i Budapest nödvändiggjorde en personalförstärkning men också på amerikanskt initiativ. Särskilt utfärdandet av skyddspassen hade vuxit i omfattning. Amerikanerna lovade att finansiera utökad hjälpverksamhet och begärde att Sverige skulle öka sina personella insatser för att rädda judarna.

Med amerikanska och ungerska judiska pengar blev RW:s avdelning snabbt den största på legationen. Tiotusentals skyddspass utfärdades och 10 - 15 000 personer levde skyddade i "svenskhus". RW tog stora personliga risker och förhandlade bl a med Adolf Eichmann.

När ryssarna tog Budapest fortsatte RW uppträda gentemot ryssarna som beskyddare av judarna. Det var under detta arbete som han tillfångatogs av ryssarna i mitten av januari 1945. Att han tillfångatogs fick vi med säkerhet veta först långt senare.

Den svenska efterforskningen efter RW började först bedrivas på allvar i mitten av 1945. Ryssarna gav först beskedet att RW omhändertagits av de sovjetiska trupperna i Budapest, men valde så småningom att hävda att RW var okänd i Sovjetunionen.

Efterforskningarna drevs därför med målet att få klarhet i om RW fanns i sovjetisk fångenskap. Först på 50-talet fick man klarhet.

Krigsfångar - främst tyskar - som började vända hem 1952/54 lämnade otvetydiga och samstämmiga vittnesmål om att RW tagits

till fånga och satts i fängelse först i Ljubjanskaja och sedan i Lefortovskaja i Moskva. Han hade "dömts" för spioneri efter en skenrättegång, vari han inte ens fick delta, till 25+5 års straffarbete.

1952-57 gjordes 15 skriftliga och 34 muntliga demarcher och påminnelser från svensk sida. Ingen sovjetisk reaktion erhölls

Från 1956 behandlades frågan på statsministernivå. Det var en av de besvärligaste frågorna, och den höll till och med på att äventyra besökets utgång, både vid Erlanders besök i Moskva 1956 och vid Chrustjevs besök i Sverige 1964.

1957 erhölls den enda utdelning som någonsin erhållits från ryssarna i denna fråga. Då erkände man i ett brev från dåvarande vice utrikesministern Gromyko att RW omhändertagits av sovjetiska trupper i Ungern, men det påstods även att RW avlidit i fängelset Ljubljanskaja i Moskva den 17 juli 1947. Det påstods också att alla handlingar i akten om RW hade försvunnit och att det bara fanns en anteckning om RW:s död, utfärdad av den sedermera likaledes avlidne fängelseläkaren vid Ljubljanskaja.

Det svaret ansågs synnerligen bristfälligt, och från svenska UD uttryckte man omgående officiell skepsis. Man sade att undersökningarna skulle fortsätta till dess att full klarhet hade nåtts.

Nya framställningar gjordes därför åter, men besvarades bara med hänvisning till beskedet om det påstådda dödsfallet 1947.

Detta har sedan dess varit de officiella svenska respektive sovjetiska ståndpunkterna:

Från svensk sida anser vi oss inte ha fått övertygande besked att RW avlidit.

På sovjetisk sida hänvisar man till svaret 1957 om att RW skulle ha avlidit tio år tidigare.

På svensk sida kunde inte ytterligare någon mera gång presenteras en så otvetydig bevisföring, som vittnesmålen om RW:s fångenskap i Ljubljanska på sin tid hade utgjort. Den gången hade man haft så fullständig bevisning att två tillkallade justitieråd angav som sin mening att full bevisning förelåg enligt svensk rätt för att RW fanns i Ljubljanskaja och Lefortovskaja 1945-48. Deras arbetsmaterial publicerades i en vitbok 1957. Det var det materialet som ledde till att ryssarna samma år erkände att RW överhuvud taget hade varit deras fånge.

En så stark bevisning har man som sagt inte haft på svensk sida sedan dess. Visserligen hade man mycket starka indicier på att RW vistats i Vladimir-fängelset ett par hundra kilometer från Moskva på tidigt 50-tal, men de två justitieråd som tillkallades år 1960 för en prövning av nytt material kunde bara konstatera att ehuru full bevisning inte förelåg, det dock var sannolikt att RW varit vid liv åtminstone i början av 50-talet.

En sådan formulering föranledde ingen annan rysk reaktion än fortsatt hänvisning till beskedet att RW var död.

Professorn Nanna Swartz fick vid ett besök i Moskva i januari 1961, enligt sin egen utsago, av en rysk kollega veta att RW levde. Efter flera års skriftväxling och vädjanden från svensk sida, bl a under Chrustjevs Sverige-besök 1964, ordnades i Moskva 1965 en konfrontation mellan Nanna Swartz och hennes kollega. Denne förnekade allt vad Nanna Swartz hade sagt och han avled inom ett år efter den konfrontationen. Man kunde sedan inte ytterligare bearbeta det spåret.

Under hela perioden från 1965 ända fram till 1979 skedde sedan inga nya svenska framställningar i RW-ärendet. Det fanns ingen samling av vittnesmål eller andra utsagor som tillsammans kunde bilda ny bevisning som visade att RW ännu vår vid liv och som var så stark att det var realistiskt att vänta sig att ryssarna skulle göra något annat än att hänvisa till tidigare lämnade besked.

Jag har uppehållit mig vid förhistorien, för att utan den går det inte att förstå svenska UD:s nuvarande bedömningar av det sovjetiska agerandet.

Om en viss avmattning i arbetstakten i brist på material kan sägas ha kännetecknat perioden av efterforskningar 1965 till 1978, så kan detta absolut inte sägas om den efterföljande perioden fram till idag. Sedan 1978 har 28 av de totalt 80 dossiéer som föreligger om RW på UD:s arkiv blivit fyllda med dokumentation - alltså har mera än en tredjedel tillkommit under de senaste fyra åren.

Början till denna ånyo intensifierade aktivitet kom med det s k Kalinski-spåret. Avraham Kalinski är en polsk jude som fängslades under kriget och som satt i sovjetiska fängelser från 1944 till 1959. De senaste åren satt han i det fängelse där vi redan tidigare på svensk sida trodde oss veta att RW satt i början av 1950-talet, nämligen Vladimir.

1975 fick Kalinski tillstånd att utvandra till Israel. I slutet av 1978 kontaktade han den svenska ambassaden i Tel Aviv och berättade att han från fyra olika fångar i Vladimir hade fått andrahandsberättelser om att RW satt i det fängelset. Den första fången var en redan genom ett stort antal av svenska UD tidigare förhörda före detta sovjetiska fångar välbekant person, nämligen den georgiske socialdemokraten Gogoberidse. Denne hade träffat RW i Vladimirfängelsets sjukstuga. Vidare hade den förre lettiske utrikesministern Munters, som sedermera avlidit efter sin frigivning, uppgivit för Kalinski att han delat cell i Vladimir med RW. En viss Mamulov, som sedermera avlidit i fängelset, hade också uppgivit för Kalinski att han delat cell med RW i Vladimir. Likaledes hade en före detta general och dissident vid namn Kupriianov, som sedermera frigivits och nu levde i Moskva, för Kalinski i frihet uppgivit att när han själv släpptes 1959 från Vladimir satt RW fortfarande i det fängelset. Slutligen kunde Kalinski ge anvisning på en annan före detta Vladimirfånge vid namn Kaplan, som levde i Moskva och som hade uppgivit att han i Botyrka-fängelsets sjukavdelning i Moskva haft kontakt med

RW,som visserligen då var sjuk,men inte mycket allvarligt. Detta var så sent som 1975.

Kalinski-spåret utgjorde visserligen inte en så sammanhängande kedja av förstahandsvittnesmål att det framstod som fullständigt ovedersägligt att RW ännu är vid liv på samma vis som innehållet i den vitbok som publicerades 1957 hade visat. Kalinski-spåret var dock ett så starkt vittnesmål, särskilt i kombination med utsagor som kom indirekt från ännu i Sovjetunionen levande personer, nämligen Kaplan och Kuprianov, att det på svensk sida antogs att det skulle vara svårt för ryssarna att inte gå i svaromål. Spåret visade ju att RW ännu var i livet 1975. En framställning gjordes därför av UD i januari 1979. I augusti följdes denna upp med en skrivelse från statsminister Ullsten till ministerpresidenten Kosygin.

Även denna framställning avvisades med en kort hänvisning till tidigare meddelanden om RW:s påstådda död.

Den svenska regeringen lät sig inte nöja med beskedet. Det tål att granska varför, och jag skall återkomma till den saken. Nu skall bara konstateras att nya vittnen tillkom - av ett annat slag.

Det rörde sig nu om sovjetiska dissidenter som suttit i fångenskap och andra före detta fångar som fått lämna Sovjetunionen på senare tid och som kom med påståenden om att RW lever än idag och som angav olika ledtrådar för svenska UD att arbeta efter. Det var inte några nya fullödiga bevis, och direkt kontakt med RW:s nuvarande omgivning har det inte gått att få på detta vis, men utsagorna ger vid handen att det åtminstone finns en god möjlighet för att RW ännu lever.

Det kan alltså nu konstateras att ingenting av det som framkommit på senare tid minskar trovärdigheten av det tidigare svenska antagandet att RW fortfarande kan leva. Därför har den svenske utrikesministern tagit upp RW-fallet vid sitt besök i Moskva 1980, den svenske justitieministern likaså

under besök i Moskva 1981 och likaså kabinettssekreteraren i UD i september 1981.

Dessa senare framställningar har inte innehållit framläggande av nya uppgifter, men de har försökt att ta upp frågan i samtal ur olika synvinklar, som sammanhänger med de svensk-sovjetiska förbindelserna. De har inte lett till något annat än ett fortsatt envist sovjetiskt hänvisande till det tidigare lämnade svaret om att RW skulle ha avlidit 1947.

Hur sant ter sig då detta sovjetiska påstående?

Ännu idag fortsätter det att framkomma nya informationer som belyser denna fråga.

Det sovjetiska påståendet grundar sig enbart på ett handskrivet koncept till ett brev författat av fängelseläkaren i Ljubljanka-fängelset i Moskva. Konceptet är utformat som ett underlag till ett brev till den dåvarande chefen för den sovjetiska säkerhetstjänsten, Abakumov. Brevet blev aldrig avsänt - säger ryssarna - utan det försågs med en påskrift om att order givits muntligen av Abakumov om kremering av RW:s lik. Brevets ändamål skulle ha varit att fråga om obduktion först skulle företas. Abakumov avrättades i samband med upprensningarna inom säkerhetspolisen efter Stalins död. Abakumov hade, sades det i de ryska förklaringarna till Sverige, lämnat det ryska utrikesministeriet oriktiga upplysningar. Fängelseläkaren hade sedan också dött, och av någon anledning hade dessutom alla dokument om RW i den sovjetiska säkerhetstjänstens arkiv blivit förstörda.

Efter det beskedet har man i Sverige - på senare tid - fått material som visar att det visserligen hade förekommit under paniken efter Stalins död att högt uppsatta säkerhetsmän som kände sig hotade - bl a den sedermera avrättade Abakumov - hade förstört persondossiéer i undersökningsfängelset Ljubljanskaja. Så långt har senare historieforskning visat att ryssarna inte nödvändigtvis har behövt lämna oriktiga upplysningar på denna punkt - alltså den som avser Ljubljanskaja.

Å andra sidan vet vi att RW vistats i andra fängelser, och med absolut säkerhet i t ex Lefortovskaja i flera år. Där måste också ha funnits material om RW. Det har inte redovisats för oss.

Det verkar heller inte troligt att Ljubljanskajas fängelseläkare skulle tillskriva Sovjetunionens säkerhetschef för att fråga om obduktion av en fånges lik skulle företas eller inte. Ingenting i brevet låter ana något särskilt motiv till att besvära den högste säkerhetschefen med denna rutinfråga. Ännu mindre troligt verkar det att fängelseläkaren personligen skulle ha träffat Sovjetunionens säkerhetschef i detta ärende och fått sina direktiv. En rad andra detaljer, som jag inte skall gå in på här, gör också att brevkonceptet verkar föga trovärdigt som bevismaterial.

Bland de vittnesmål som redan på ett tidigt stadium förelåg från RW:s fångenskap i Moskva finns det ett som i flera andra avseenden har kunnat verifieras med andra och som säger att RW levde i Moskva ett halvt år efter den påstådda dödsdagen.

En annan faktor är ett antal vittnesmål från såväl tidigare skeden som de senaste två åren och som tyder på att RW funnits i Ljubljanskaja efter 1947 - nämligen under åren 1948 och 1949.

Redan 1957 fanns en rad vittnesmål som visade att RW torde ha funnits i fängelset Vladimir i början av 1950-talet. Ehuru den serie vittnesmål om Vladimir som föreligger på 1960-talet har utsatts för en viss kritik även i Sverige, har det sedermera genom Kalinskis vittnesmål gjorts sannolikt med utsagor från andra fångar i Vladimir att RW torde ha varit vid liv och befunnit sig i Vladimir <u>både</u> i början av 50-talet <u>och</u> långt senare.

Sammanfattningsvis kan man säga om det sovjetiska påståendet om RW:s död 1947 att det förlorat i trovärdighet under den långa tid som gått sedan 1957 då det beskedet lämnades.

Den andra möjlighet som måste granskas i ljuset av dessa rön, som ju tycks vederlägga påståendet om RW:s död 1947, är frågan om det överhuvudtaget är troligt att RW har kunnat överleva så länge som till idag.

Svaret tycks vara att det är ganska sannolikt. Det förefaller som om det hör till den sovjetiska säkerhetstjänstens kännetecken att sådana fångar som kan ha en större betydelse i politiska sammanhang hålles vid liv mycket omsorgsfullt - och med satsande av betydande resurser. Det är inte ovanligt att de uppnår mycket hög ålder i fångenskap, och det händer t o m att de friges. Särskilt händer detta med utländska fångar av någon anledning. Dessa slutsatser har bestyrkts av händelser och avslöjanden även under senare år och förefaller alltså vara sanna även idag.

Det finns alltså ingen hållbar anledning att säga att RW <u>måste</u> vara död, att han inte kan ha överlevt fångenskapens strapatser - (och detta trots att han idag skulle vara 70 år om han har överlevt).

Däremot finns det anledning att tro att om han ännu är vid liv han inte klarat fångenskapen utan psykiska men. Nästan samtliga de ganska vaga utsagor vi nu har fått om att RW lever idag talar om en åldrande mentalpatient som lever på en viss ort, att han talar svenska och kallar sig Raoul Wallenberg.

Det bildades så småningom en myt kring RW i lägren och fängelserna. Denna myt har fortsatt att leva i fängelser och läger, och den har berett oss många problem. Andrahandsberättelser måste ofta lämnas utan tilltro, därför att de tycks vara färgade av vad sagesmannen i sin tur fått höra om RW i andra hand.

Naturligtvis kan man heller inte utesluta att någon mentalpatient kan påstå sig vara RW därför att han har hört myten om honom. Den möjligheten är mycket svår att kontrollera utan att få träffa vederbörande.

Erfarenheterna både från själva RW-efterforskningarna och från andra fångars öden som vi känner till och har kommit i kontakt med i samband med de flera tusen förhör som ägt rum i detta ärende visar att KGB inte lämnar representanter för utlandet tillgång till någon fånge utan att det först med säkerhet för ryssarna kan sägas både att och var han finns. Bara om och när sovjetiska vederbörande bestämmer sig för att frige fången ifråga uppnås resultat. Besök i fängelset för samtal eller förhör för efterforskning av någon annan påstådd fånge har såvitt bekant aldrig tillåtits utlänningar. Om Sverige skulle begå misstaget att begära få fel fånge frigiven - alltså någon som inte är RW men säger sig vara det - kan detta omöjliggöra framgång med liknande framställningar för en mycket lång tid framöver. Den risken bör man givetvis undvika.

Därför fortsätter man inom UD ett långsamt och mödosamt efterforskande och uppföljande av varje tänkbart nytt spår. Förhoppningen är fortfarande att till sist en så stark bevisning skall fås fram att det ter sig möjligt att vinna framgång med en ny framställning i Moskva om att få klarhet om RW:s öde. Maximen är alltså ännu efter 37 år att "ingen sten skall få lämnas ovänd i sökandet efter RW."

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handl: I Kiesow/mwa

PROMEMORIA

1982-11-23

BILAGA 4

HEMLIG
enl. 2 kap / § sekretesslagen
19 82-11-24
UTRIKESDEPARTEMENTET
KWH

Svar på fråga om vad ledarskiftet i Kreml inneburit för RW-fallet

Det faktum att efterforskningarna fortsätter innebär inte att svenska UD är mera benäget nu än tidigare att göra nya framställningar till Sovjetunionen utan att ha mycket grundlig ny bevisning att framföra. Den totala kallsinnigheten och ganska upprörda indignation som i hemliga samtal bemötte den svenske statsministerns brev till Sovjetunionens ministerpresident 1979 visar att man på sovjetisk sida inte har för avsikt att reagera positivt på några framställningar som vädjar till Sovjetunionens goda vilja. Vi skall också betänka att den KGB-chef som vid den tiden med största sannolikhet utformade den sovjetiska reaktionen var Jurij Andropov - som för en vecka sedan blev partichef i Moskva.

Denna personfråga tål att betänkas. Den enda gången vi på svensk sida tidigare haft framgång med våra framställningar var när vi hade fullständigt otvetydigt kunnat visa att sovjetiska vederbörande inte talade sanning när de påstod att RW aldrig varit i deras fångenskap. Den gången skedde det också efter ett skifte vid makten i Kreml, 1953 efter Stalins död, ett skifte som innebar att hela ledarskiktet i den sovjetiska säkerhetstjänsten hade desavourerats offentligen och säkerhetstjänstens ställning inom maktapparaten var den sämsta tänkbara.

Undfallenhet är förvisso inte på sin plats om man har otvetydiga bevis för att RW lever idag. Däremot är kanske försiktighet i RW:s eget intresse - fortfarande idag efter maktskiftet i Moskva - så länge vi inte har nya bevis som är fullständigt otvetydiga.

Kab sekr
Pol chef
Pol 1

'82 25 12

65:a/692
P 2 Eu I

V
✠
10590A UDSTH S
SVENSK 203642F

1982-11-29
Pol 1/Kiesow/mwa
Vårt tlx t Svensk Pol
Paris nr 673

SVENSK PARIS
1982-11-25

CABINET
STOCKHOLM

692. FOER POL I. RE. WALLENBERG FRAAN BELFRAGE.

WALLENBERGPROGRAMMET I FRANSKA TV IGAAR KVAELL HANDLADE I HUVUDSAK OM ANSTRAENGNINGARNA ATT FAA HONOM FRI, SAMT EN RAD INTERVJUER MED VITTNEN ELLER SVENSKAR SOM HAFT MED FALLET ATT GOERA. HISTORIESKRIVNINGEN VAR I STORT SETT KORREKT OM VAEL LITE DRAMATISK PAA SINA STAELLEN. KRITIK RIKTADES MOT FAMILJEN, I SYNNERHET MARCUS WALLENBERG, REGERINGENS AGERANDE FOERE 1951, SAMT DE ALLTFLER KOMMERSIELLA INSLAGEN I WALLENBERGPUBLICITETEN UNDER SENARE AAR. PROGRAMMET INNEHAALLER INTERVJUER MED BL.A. TORSTEN GAARDLUND, PETER WALLENBERG, NINA LAGERGREN, LEIF LEIF-LAND, LENNART PETRI, LARS BERG, PER ANGER, ERIK SJOEQVIST, MICHAEL NEUMANN, HANS VILLIUS, MALOUNIAN, BRUGGER, SHIFRIN KOLINSKY OCH ANNA BILDER. OM NI AER INTRESSERADE KAN VI NOGSKAFFA EN KASETT.

LIDBOM

SVENSK PARIS
KL. 12.46

SVENSK 203642F✠
10590A UDSTH S

SVERIGES AMBASSAD
WASHINGTON, D.C.

1982-11-16

Departementsrådet Göran Berg
Pol I

UTRIKESDEPARTEMENTET

2 9 NOV. 1982

INKOM UD
1982-11-25
Avd | Gr | Mål

Bok om Wallenberg
(1 bil.)

Broder,

Översänder en recension av en bok om Raoul Wallenberg med undertiteln Angel of Rescue. Heroism and Torment in the Gulag av Harvey Rosenfeld. I recensionen, publicerad i The New York Times Book Review 14/11 1982, dras fram de exempel som författaren anför på underlåtenhet hos svenska företrädare att i olika sammanhang ta upp frågan.

Pär Kettis

EP

Adress
Suite 1200
600 New Hampshire Avenue, N. W.
WASHINGTON, D. C. 20037
USA

Telefon
(202) 298-3500

Telegram
Svensk

Telex
RCA 248347, SVSK UR
WU 89-2724 SVENSK WSH

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol C	82-11-30	Kiesow

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
K	Washington Kp 2[illegible] - Kopa 82-11-11	Bok om Wahlbäck

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ Fru [illegible]
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐ [illegible]
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☒ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kansli
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ... ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
2	1	4	1	30/11-82	K	30/11-82	[illegible]	☐ kurir ☐ luft-post		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Ur the New York Times 1982-11-14

Bil.....t hbr.....
.....19.....

NONFICTION IN BRIEF

By Harry Schwartz

RAOUL WALLENBERG

Angel of Rescue.
Heroism and Torment in the Gulag.
By Harvey Rosenfeld.
261 pp. Buffalo:
Prometheus Press. $19.95.

Alva Myrdal was recently awarded the Nobel Peace Prize. In this book Harvey Rosenfeld reports that some years ago, when Mrs. Myrdal was to give a speech to a meeting of Amnesty International, she was asked to mention Raoul Wallenberg "as a striking example" of a political prisoner. She decided not to. It is but one of the numerous examples mentioned in this book of how the Swedish Government and prominent Swedes have failed one of the most lustrous figures Sweden has produced this century.

Raoul Wallenberg, Swedish diplomat and scion of a renowned business clan, was sent to Hungary in the summer of 1944 with the assignment of trying to save as many Hungarian Jews as possible from deportation and execution. Using a variety of methods, some of them improvised imaginatively when all else failed, Wallenberg saved tens of thousands of Jews. Then, in January 1945, with the Russians in control of Budapest, Wallenberg disappeared.

After many Soviet denials, Foreign Minister Andrei Gromyko finally admitted in 1957 that Wallenberg had indeed been a Soviet prisoner but said that he had died in 1947. Recurrent reports from individuals later released from Soviet slave labor camps gave — and give — strong reason for doubting Gromyko's account of Wallenberg's death, however. There is even a tiny chance that Wallenberg may still be alive. The campaign to press for Wallenberg's release — or at least for the full and true story of the diplomat's bitter final years — has won international support, including a Congressional vote declaring Wallenberg an honorary American citizen. In retrospect, Mr. Rosenfeld argues, official Swedish cowardice at many key points played a vital role in encouraging Moscow not to come clean on this tragic story.

Mr. Rosenfeld has all the facts about this intriguing man, his great accomplishment and the mystery that has surrounded his fate. The book is worth reading, not only to perpetuate Wallenberg's memory, but also because its description of what happened to Hungary's Jews — the great majority of whom perished — reawakens the unique horror of the Holocaust.

WORLD POLICY COMMITTEE

DR. LINUS PAULING
Nobel Laureate, USA
HON. WILLIAM BRENNAN, JR.
Associate Justice, U.S. Supreme Court
HON. ARTHUR J. GOLDBERG
Former Associate Justice, U.S. Supreme Court
Former Ambassador to United Nations
CAROLINE K. SIMON
Judge (retired), Court of Claims, New York
HON. K. M. BAYE
First President, Supreme Court, Senegal
HON. CESAR BENGZON
International Court of Justice, The Hague
HON. RAOUL BENATTAR
Magistrat, Cour le Cassation, Tunisia
HON. J. R. BLAGDEN
Chief Justice, Supreme Court, Zambia
HON. GUY-JEAN BOUCHMOS
President, Court of Appeals, Congo
HON. WILLIAM J. CAMPBELL
Chief Judge, U.S. District Court (retired)
HON. PIERRE CANNAT
President, Court of Appeal, Monaco
HON. M. A. DIAZ
President, Supreme Court, Panama
HON. LUIS NEGRON FERNANDEZ
Chief Justice, Supreme Court, Puerto Rico
HON. HAIM H. COHN
Justice, Supreme Court of Israel
HON. EDWARD E. HENRY
Judge, Superior Court of Washington, U.S.
F. ASHE LINCOLN, Q.C.
Recording Judge, United Kingdom
HON. HENRY AUBREY FRASER
Justice of Appeals, Trinidad, West Indies
SIR SAMUEL BANKOLE JONES, KT.
President (retired), Court of Appeal, Sierra Leone
HON. BADRI MEOUCHY
First President, Court of Cassation, Lebanon
DR. GEBHARD MUELLER
President (retired), Constitutional Court, Germany
HON. SAMUEL BARRIENTOS RESTREPO
Magistrado, Corte Derecho Penal, Columbia
HON. RAMON ESCOVAR SALOM
Minister of Justice, Venezuela
HON. M. C. SANSONI
Chief Justice, Supreme Court, Ceylon
HON. LEONARD V. B. SUTTON
Former Chief Justice, Colorado Supreme Court
DAVID RAINNSLEY
Dirsrem, Italy
CARL B. SPAETH
Professor, Stanford Law School
MANUEL RAMON RUIZ TEJADA
Dominican Republic

SIR UDO UDOMA
Former Chief Justice, Uganda and Nigeria
HON. HSIEH YING-CHOU
Former Chief Justice, Supreme Court, Taiwan
HON. KU-CHENG TSIEN
Chief Justice, Supreme Court, Taiwan
HON. KISABURO YOKOTA
Chief Justice, Supreme Court, Japan
HON. GEORGE N. LEIGHTON
Judge, U.S. District Court, Chicago
HON. CYPRIEN AINANDOU
President, Cour Supreme, Cononou, Dahomey
HON. ANTTI J. HANNIKAINEN
Chief Justice, Helsinki, Finland
HON. TASHOMA HAILE MARIAM
President, Supreme Court, Ethiopia
HON. BLAZO JOVANIC
Chief Justice, Yugoslavia
HON. SALEH WAHBI MOHAMED
Chief Justice, Yemen
HON. ALPHONSE BONI
Le Presidente de la Cour Supreme, Ivory Coast
HON. JOSEPH BUKERA
Chief Justice, Supreme Court, Burundi
HON. ROBERTO CONCEPCION
Chief Justice, The Philippines
HON. EDILBERT RAZAFINDRALAMBO
Chief Justice, Madagascar
HON. TAN SRI MOHAMED SUFFIAN BIN HASHIM
Lord President, Federal Court, Malaysia
HON. FRANCISCO ARMANDO ARIAS
President, Supreme Court, El Salvador
HON. WILLIAM RANDOLPH DOUGLAS
Chief Justice, Bridgetown, Barbados
HON. GUSTAVO SALGADO
Associate Justice, Ecuador
HON. CLIFFORD H. GRANT
Chief Justice, Fiji

*IN MEMORIAM:
JUSTICE, D.H. DOMENICO PELLETTIER, Italy
JUDGE, MORRIS PLOSCOWE, New York
JUSTICE, KOTARO TANAKA, Japan
JUSTICE, SILVIO TAVOLARO, Italy
JUSTICE, RENE CASSIN, France
JUSTICE, RICHARD C. BAXTER, USA
JUSTICE, (SIR) HUMPHRY WALDOCK, United Kingdom
JUSTICE, ISAAC FORSTER, Senegal
JUSTICE, ANDRE GROS, France
JUSTICE, ABDULLAH EL-ERIAN, Egypt
JUSTICE, SALAH EL DINE TARAZI, Syria
JUSTICE, WILLIAM O. DOUGLAS, USA
JUSTICE, FELIX FRANKFURTER, USA
CHIEF JUSTICE EARL WARREN, USA

JUSTICE PHILIP C. JESSUP
Honorary Counsel

LUIS KUTNER
Chairman

WORLD HABEAS CORPUS

Commission for International Due Process of Law
105 W. Adams Street, Chicago, Illinois, 60603 U.S.A.

TELEPHONE
STate 2-1946
AREA CODE 312

. . . World Habeas Corpus . . . "the difference between civilization and tyranny."
SIR WINSTON SPENCER CHURCHILL

"World Habeas Corpus is a concrete program whereby the now only morally binding Universal Declaration of Human Rights would be made, by the voluntary consent of the nations of the World, a legally binding commitment enforceable in an International Court of Habeas Corpus which would function through appropriately accessible regional courts."
JUSTICE WILLIAM J. BRENNAN, JR., *United States Supreme Court*

"If it (World Habeas Corpus) can be made to grow in strength, it can become a mighty power for order and decency and peace in the world."
ERWIN N. GRISWOLD, *Dean, Harvard Law School*
United States Solicitor-General

TRANSG DEP.
226/533
1982-12-09
11-29
P 2 Eu I

Pol I, 1982-12-08 IK/le
Tel nr 180 t Gk Chicago

November 22, 1982

Ink. Utr.min.
1982 -11- 29

RE: RAOUL GUSTAV WALLENBERG

Dear Mr. Bodstrom:

I have been duly empowered by PROFESSOR GUY VON DARDEL to represent RAOUL and the FAMILY to initiate appropriate LEGAL ACTION against USSR to judicially ascertain the FATE of RAOUL.

INTERNATIONAL LAW is a definitive, consensual dynamic PROCESS of enforceable EXPECTATIONS about governmental CONDUCT. LAW by any DEFINITION is enforceable in domestic and international TRIBUNALS.

Current international PERSPECTIVES include a rising CONCERN for the PROTECTION of minimal HUMAN RIGHTS in other NATIONS and in the domestic offending NATIONS.

What I am inquiring about now is to invite your COOPERATION in furnishing a SUMMARY of your EVIDENCE in the WALLENBERG ARCHIVES. I trust that you have TRANSLATIONS which I may use. I would also like to have whatever SURVIVORS LISTS are available and/or their PROGENY.

What is of immediate CONCERN is the FUNDING of this ACTION which is to be directed against the SOVIETS for the arbitrary ARREST, IMPRISONMENT, EXILE and official TORTURE committed by the SOVIETS.

INTERNATIONAL DUE PROCESS OF LAW is viable, empirical and imperative.

Since nothing has happened in thirty-seven (37) YEARS, CONFERENCES and STUDIES and in absentia AWARDS, the RULE OF LAW is the last HOPE.

World Habeas Corpus and regional International Courts of Habeas Corpus and World Peace Through Law are premised on the concept that man, as the subject of International Law, should have his individual security guaranteed by an International Treaty-Statute enforceable Rule of Law with Sovereignty concession but without Sovereignty impairment.

WORLD HABEAS CORPUS

. . . "I express my support of the honorable aims and endeavors of WORLD HABEAS CORPUS."

Norodom Sihanouk,
Chief of State of Cambodia

. . . "You have my personal support in behalf of WORLD HABEAS CORPUS. I wish you and the organization good luck."

Sir Roy Welensky,
Prime Minister, Federation of Rhodesia and Nyasaland

. . . "Der Herr Bundespräsident directs me to advise you of his support of the principle of WORLD HABEAS CORPUS and the INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS."

Der Kabinettsdirektor:
DR. TRESCHER
Österreichische Präsidentschaftskanzlei Vienna, Austria

. . . "We wish you success in your endeavors. The writ of HABEAS CORPUS exists in Israel and is embodied in the law of the State."

Prime Minister's Office by
Syd Applebaum,
Secretary for Public Affairs, Jerusalem, Israel

. . . "I thank you for your invitation to me to be a sponsor of the concept of WORLD HABEAS CORPUS and the regional INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS, which invitation I accept most willingly.

. . . "I believe that having regard to the trends in modern government a world court system charged with the responsibility for the protection of individual liberty and security under the rule of law is indispensable, if civilization is to survive.

. . . "In my view, it should be the duty of all interested in the rule of law and ordered society to support any movement organizing towards achieving that objective. It is in that spirit that I readily accept your invitation."

Sir Udo Udoma,
Chief Justice High Court, Kampala, Uganda

. . . "WORLD HABEAS CORPUS commands my enthusiastic support and I shall regard it as a great honour to become a sponsor."

Thomas A. Doyle,
Chairman General Council of the Bar of Ireland

. . . "You have my firm support to the objectives of WORLD HABEAS CORPUS and the regional INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS."

Dr. Policarpo A. Yurrebaso Viale, *President, Federacion Argentina de Colegios de Abogados*

. . . "I have the honor to inform you that I approve and support your action in favor of the application of the principle of WORLD HABEAS CORPUS."

Prince Souvanna Phouma
Royaume du Laos

. . . "In reply to your letter inviting our sponsorship in support of WORLD HABEAS CORPUS, I refer to the work for shaping a convention against arbitrary imprisonment in the United Nations. In this work Sweden partici-

. . . "We in this country, in this generation, are—by destiny rather than choice—the watchmen on the walls of world freedom."
JOHN F. KENNEDY

. . . "The basis for an ordered world is law."
EARL WARREN

. . . "The universal expression in the field of human rights of the aims of our world today, a world where the memory is still fresh of some of the worst infringements of human rights ever experienced in history and a world which is also facing the problems of human rights in new and increasingly complicated form, is the significance of the Declaration of Human Rights."
DAG HAMMARSKJOLD

. . . "Any human society, if it is to be well ordered and productive, must lay down as a foundation this principle, namely, that every human being is a person, that is, his nature is endowed with intelligence and free will. By virtue of this, he has rights and duties of his own, flowing directly and simultaneously from his very nature which are, therefore, universal, inviolable and inalienable. If we look upon the dignity of the human person in the light of divinely revealed truth, we cannot help but esteem it far more highly."
POPE JOHN XXIII

. . . "Human rights will develop only as nations agree on common standards and procedures like HABEAS CORPUS. What this world needs is a 'Universal Law without a Universal Society'. If by universal society is meant a society of which all the human race have a direct connection with a central authority. We will have to be content with a universal society of nations for a long time, carrying out President Kennedy's idea of 'a world safe for diversity'. The effort to realize the Universal Declaration of Human Rights should continue."
QUINCY WRIGHT, *former President, The American Society of International Law, Professor, University of Virginia*

. . . "The proponents of WORLD HABEAS CORPUS are therefore moving in the right path in insisting upon a discriminating and efficient general principle of law and method rather than a sovereign political authority as the basis of a world legal order."
Roscoe Pound, *Dean Emeritus, Harvard Law School*

. . . "I believe the Rule of Law should cover all the world and in particular, there must be no vacuum in the protection of fundamental human rights. I think WORLD HABEAS CORPUS is a primary requirement in the national and international societies."
Justice Kotaro Tanaka, *The International Court of Justice*

. . . "WORLD HABEAS CORPUS fulfills the demands of the United Nations Charter for respect of Human Rights and answers the problem of arrest and detention without Due Process of Law which is an abuse of ancient standing and modern exemplification."
Professor Quincy Wright, *Former President, American Society of International Law*

"A movement such as WORLD HABEAS CORPUS, promoting the general principles of the rule of law and leading towards the acceptance of an international jurisdiction, is indeed worthy of the wide support which I see it is, in fact, receiving. I wish it every success."
Lord Shawcross

"I am ready to cooperate with this most desirable organization of WORLD HABEAS CORPUS. The principle "Peace Through Law" was always one of my ideas concerning the improvement of international relations.
Dr. Hans Kelsen

1. WORLD HABEAS CORPUS can prove to be the major instrument to realize the creative potential of an international society.
2. WORLD HABEAS CORPUS emerges at the right time in the history of man's struggle for liberty and equality. It provides the international legislative process in the prime arena of growth of specific public policy.
3. WORLD HABEAS CORPUS is a force tempered by the Charter and the Universal Declaration of Human Rights and recognizes the absolute value of the individual. It manifests itself as a courageous self-assertion for individuals and groups in a world society.
4. WORLD HABEAS CORPUS repudiates arbitrary power and is devoted to the force of the rule of law.
5. WORLD HABEAS CORPUS can be the phenomenon of leverage in international social control and a concrete tool for world peace.

pates actively and we hope it will lead in result so that our common aim will be reached."

Tage Erlander,
Statsminister, Stockholm, Sweden

. . . "The Government of Ceylon adheres to the objectives and principles of WORLD HABEAS CORPUS insofar as it can be achieved without impairment to national sovereignty or security."

C. Mahendran,
Ministry of External Affairs, Colombo, Ceylon

. . . "In behalf of Bundespräsident Spühler, I have the honor to assure you of our support of WORLD HABEAS CORPUS and wish you success in the project in behalf of the world."

Eidgenossisches Justiz- und Polizeidepartement
Der Departementssekretar NICSM Bern, Switzerland

. . . "We in Mexico, by our Constitution, guarantee individual rights through the Juicio de Amparo. We express our continued support of the Universal Declaration of Human Rights of Article 80. In view of our history and our law, we take this opportunity to express our approval of WORLD HABEAS CORPUS."

Jose Gorostiza,
Secretario de Relaciones Exteriores, Mexi

. . . "In behalf of the President of the Republique Fédérale du Cameroun, I have been charged with the duty of expressing to you our consideration and support of the distinguished proposal of WORLD HABEAS CORPUS."

Njoya Arouna,
Le Ministre de la Justic Yaoundé, Camerou

. . . "I am delighted to acknowledge my sponsorship of the concept of WORLD HABEAS CORPUS and the regional INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS. It is a great pleasure for me to declare that I fully sponsor the above mentioned concept.

. . . "I do but express my firm and deep belief in stating that the Rule of Law is the ideal means for safeguarding Human Rights and, consequently, the dignity of the International Collectivity. Likewise, it is a vital security to mankind in the shadow of liberty and peace.

. . . "No national or international justice could possibly be administered in a sound manner without the consecration of the great principle of the Rule of Law in any National or International system."

Dr. Hassan Kamel,
Director General and Legal Adviser of the Government of Qatar

. . . "I trust that the actuation of the WORLD HABEAS CORPUS, through the institution of a WORLD COURT system, will be the most important task of our civilization and the main achievement of human progress."

Silvio Tavolaro,
President of the Supreme Court of Cassation of Italy

. . . "*I have much pleasure in supporting* WORLD HABEAS CORPUS." Sir Isaac Wolfson

Endorsed, among others, by:

John Alexander-Sinclair, All-India Civil Liberties Council, Poona, India; American Liberal Association; Philip Amram; Thurman Arnold; Howard
Arvey; Tosaku Baba; Dr. Jorge E. Zavala Baquerizo; Bernard Baruch; M. Cherif Bassiouni; Cong. John V. Beamer; Raoul Benattar; Peter Benenson,
Amnesty; Prof. Emile Benoit; B'nai B'rith, United Nations Liaison Committee; Judge Henry L. Burman; Cass Canfield; N. C. Chatterjee, New Delhi;
Prof. Dr. Fouad Chebat, Damascus; Oh Che-Do, Asst. Attorney General, Seoul, Korea; Dr. Tien-Ka Chen, Tokyo, Japan; Gardner Cowles, Jr.; Oscar
A. DeLima; Prof. George Dession; Prof. John Dewey; Carlos A. Dunshee de Abranches, Rio de Janeiro; Lincoln Epworth; The Rev. George B. Ford;
Port-of-Spain, Trinidad; Isabelle B. Friedman; I. A. Funk, Hamburg, Germany; Dr. Alfredo Gamez, Caracas, Venezuela; Juan Torres Garcia, Lima,
Peru; Sen. Walter F. George; Kamanda Gerard, Leopoldville, Congo; Arthur J. Goldsmith; Dean Erwin N. Griswold; Abraham Guzman, Lima, Peru;
Itsuro Hayashi, President Japan Federation of Bar Associations; Dr. William V. Herbert, Basseterre, St. Kitts, W. I.; Paul G. Hoffman; Dr. Ti Hsiao,
Kowloon, Hongkong; Hsieh Ying-chou, Chief Justice, Supreme Court, Taipei, Taiwan; International League for the Rights of Man; Nathan Jacobs;
Sen. Mark Thomas Inskip Julien, Port of Spain, Trinidad, W. I.; Horace M. Kallen; Mahmud Ali Kasuri, Lahore, Pakistan; Hon. Charles J. Kersten;
Daijiro Kikkawa, Former President, Japan Federation of Bar Associations, Tokyo; Herman Kogan; Prof. Hans Kohn; Henry H. Koven; Carl Kroch;
Irving Kupcinet; J. Kurzel, Paris, France; Salvador D. Lacuna, Manila, Philippines; Simon Shu-Dong Lee, International Council for Christian Leader-
ship (HK) Ltd., Hong Kong; Liberal International, Great Britain; Anita Loos; Prof. Robert MacIver; Arturo M. Manas, Cuba; R. V. S. Mani, All-
India Civil Liberties Council, New Delhi; Frank McNaughton; James Munro; Agustin Navarro V., Mexico City, Mexico; Dr. Jose Norin Infurte,
Volencio, Venezuela; I. L. Ohene-Djan (Ghana), London, England; Hikoroku Okuno, President, Tokyo Bar Association, Japan; W. S. Owen, Van-
couver, Canada; Clarence E. Pickett; Rt. Rev. James A. Pike, Bishop, Diocese of California; Roscoe Pound, late Honorary Counsel; Daulat Ram
Prem, New Delhi; David Rawnsley; Hon. Edith Nourse Rogers; Eleanor Roosevelt; Florencia Gladys Rusconi, Cordoba, Argentina; Dr. Gustavo
Salgado, Quito, Ecuador; Caprio Salvatore, Milan, Italy; Egon Schwelb; Lou Shainmark; E. M. Spark; Jaroslaw Stetzko, Former Prime Minister
of Ukraina; Sen. Arthur H. Vandenberg; Karel Vasak, Strasbourg, France; Dr. S. G. Vaze, The Servants of India Society, Poona, India; Rodrigo
Vazquez-Mendoza, Mexico City, Mexico; W. W. Waymack; W. H. Wheeler, Jr., Alan Wilson; World Movement for Effective National Independence
and Freedom; Oka Yoshijuki, Chairman of Congress of International Law, Japan; Christiane Zepos, Athens, Greece; International Association of
Criminology, Geneva, Switzerland; Tran-Tam, International Law Review, Saigon, Viet Nam. Philip Amram. World Fellowship of Religions; H. E.
Baron Frary von Blomberg, U.S.A.; H. M. Queen Geraldine of the Albanias; H. H. the Duke of Mecklenburg, Germany; H. H. the Dalai Lama, Tibet;
Shrimati Raja Ram, India; Rabbi Andre Zaoul, France; Shrimati Rama Rani Jain, India; H. H. Prince Henri de Vigo, Aleramico Paleologue, Germany;
Countess Virginia Apponyi, Hungary; H. E. Archbishop of Galilee, Palestine; Rt. Hon. Countess of Mayo, Scotland; H. E. the Home Minister Nanda,
India; Countes Mara de Bninska, U.S.A.; H. H. the Timi of Ede, Nigeria; H. H. Princess Narendra of Jind, India; H. E. Archbishop Andrey, U.S.A.;
H. H. Princess Zoe Sturdza, Costa Rica; Bal Raj Nandchahal, India (North); Baroness Richard Fritz von Blomberg, U.S.A.; H. H. the Chief Lama of
Ladakh, India; Frau Bianca Fitting, Germany; H. H. Prince Michael Sturdza, Costa Rica; Mme. Maryse Choisy, France; Dr. Wm. McBirnie, U.S.A.;
Baroness Jacquelin de Maret, Belgium; Rev. James McWhirter, England; Dr. Durga Prasad Pandey, India; Hon. Phil Gagliardi, Canada; Rev. Law-
rence Robertson, Ireland; His Grace, the Bishop Sven Danell, Baltic States; Fr. Wendelin Siebrecht, Germany; Dr. Clovis Maksoud, Lebanon; Mr.
Alfred Benesch, Austria; H. E. Sheikh Akef el Fayez, Jordan; Dr. Chouraqui, Israel; Dr. Albert Schweitzer, Gabon, Africa; Frank E. Moss, U.S. Senator

WORLD POLICY COMMITTEE

HON. EDMUND G. BROWN
Former Governor, Attorney General, California, U.S.
DR. MYRES S. McDOUGAL
Former President, American Society of International Law
Professor Emeritus, Yale Law School, U.S.
HARRY S. ASHMORE
Associate, Center for The Study of Democratic Institutions
HON. FRANK E. MOSS
United States Senator, Utah, U.S.
RT. HON. LORD SHAWCROSS, O.D., U.K.
CHARLES S. RHYNE
President, World Peace Through Law Center
DR. W. MICHAEL REISMAN
Professor, Yale Law School, U.S.
GEN. TELFORD TAYLOR
Professor Columbia Law School, U.S.
THEODORE WALLER
President, Grolier Society, U.S.
DR. KAREL VASAK
Faculte Libre de Droit de Besancon
DOUGLAS FAIRBANKS
United States
FRANK C. NEWMAN
University of California Law School, Berkeley, U.S.
DR. ARYE ARAZI
Israel
DR. OTTO TRIFFTERIER
Professor, Max-Planck-Institut, Germany
MELVIN M. BELLI
U.S.
MAXWELL M. RABB
President, International Refugee Organization, U.S.
DR. EGON SCHWELB
Former Deputy Director Human Rights, United Nations
DR. ERNEST KATIN
World Habeas-Corpus Historian, Israel
REV. GERALD G. GRANT, S.J.
Vice President, World Federalists
DR. ARTURO A. ALAFRIZ
Former Solicitor General, The Philippines
DR. JORGE E. ZAVALA BAQUERIZO
Professor, Penal Rights, Ecuador
DR. LUDOVICO M. BENTIVOGLIO
Professor, Italy
DR. GAETANO CHAPRON
Professor, Somali Republic
DR. FOUAD CHEBAT
Dean, Faculty of Law, Syria
ALONA E. EVANS
Professor, Wellesly College, U.S.
BENJAMIN B. FERENCZ
United States
MAHMUD ALI KASURI
President, High Court Bar Association, Pakistan
RICHARD ARENS
Professor, Temple Law School, U.S.
ALBERT P. BLAUSTEIN
Professor, Rutgers University School of Law, U.S.
DR. JUAN TORRES GARCIA
Professor, Peru

DR. KAMADA GEBARD
Congo
JORGE ENRIQUE GUIER
Professor, University de Costa Rica, Costa Rica
MARK THOMAS INSKIP JULIEN
Senator, Trinidad
DR. ANDREW LEE
Soochow University, Taiwan
HON. SANJIB CHADJURI
Counsel to Nepal & Hamgera, India
B. S. MURTY
Senior Advocate, India
VED P. NANDA
Denver Law School, U.S.
DR. I. L. OHENE-DJAN
Ghana
DR. A. M. ONEJEME
Nigeria
DR. GUIDO BERRO ORIBE
Attorney General, Uruguay
FLORENCIA GLADYS RUSCONI
Professor, Argentina
PROFESSOR, LESLIE C. GREEN
University of Alberta, Canada
DR. EDWARD J. SPARLING
World Federation, U.S.
PROFESSOR, ROGER FISCHER
Harvard University Law School
NAZIR AHMAD KHAN
Senior Advocate, Supreme Court, Pakistan
DR. TRAN TAM
Vietnam
DR. L. KOS RABCEWICZ-ZUPKOWSKI
Ottawa, Canada
HON. GUIDO BERRO ORIBE
Attorney General, Uruguay
HIS HOLINESS THE DALAI LAMA
Tibet
DR. PARVEZ HASSAN
Advocate, Lahore, Pakistan
DR. ANTHONY D'AMATO
Professor, Northwestern University Law School, U.S.
PROFESSOR RAFAEL C. BENITEZ
University of Miami Law School, U.S.

IN MEMORIAM
DR. ALBERT SCHWEITZER, AFRICA
ELEANOR ROOSEVELT, U.S.
SENATOR ARTHUR H. VANDENBERG, U.S.
SENATOR WARREN AUSTIN, U.S.
SIR LESLIE KNOX MUNROE, NEW ZEALAND
PAUL G. HOFFMAN, U.S.
DR. CLAUDE W. HAWLEY, U.S.
DR. HANS KELSEN, AUSTRIA, U.S.
DEAN ROSCOE POUND, U.S.
PROFESSOR QUINCY WRIGHT, U.S.
DR. SAUL K. PADOVER, USA
HON. STURE PETREN, Ambassador to the king of Sweden
DR. HAROLD D. LASSWELL, USA

RAOUL WALLENBERG

WORLD COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

(vs. USSR)

ESTIMATED ANNUAL BUDGET

OFFICES

CHICAGO, ILLINOIS	STOCKHOLM, SWEDEN	LUND, SWEDEN	WASHINGTON, D.C.	NEW YORK, NEW YORK
LEGAL STAFFS		PRINTING		PLEADING BRIEFS
RENTS				
SECRETARIAL				
TELEPHONE				
TRAVEL				
POSTAGE				

PUBLIC INFORMATION

PRINTING

UNIVERSITIES DOCTORAL THESES

ADJUNCT RESEARCH COLLEAGUES AT

UNIVERSITY OF DENVER
YALE
PRINCETON
STOCKHOLM
HARVARD
GEORGIA
ISRAEL
TORONTO
GEORGETOWN

MINIMUM

$ 2,000,000 ANNUALLY

WORLD HABEAS CORPUS

Commission for International Due Process of Law
105 W. Adams Street, Chicago, Illinois, 60603 U.S.A.

I hope you will be able to recommend a NATIONAL COMMITTEE for WALLENBERG to assist in the funding so we may proceed.

I am enclosing a COPY of the tentative BUDGET.

I am anticipating your REPLY.

Sincerely,

Luis Kutner

Luis Kutner,
Chairman

Honorable Lennart Bodstrom
Office of the Foreign Minister
Box 16121
Stockholm
S-103-23
SWEDEN

Ecnlosure; Tentative Budget Proposal

LK:lb

Avsändningsort
Pol 1/Kiesow/mwa

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende	Datum	Dnr
Raoul Wallenberg	1982-11-29	

Avd	Grupp	Mål
P	2	Eu 5

Pol

Adress

Svensk Paris

Text

673. Från pol 1 re Raoul Wallenberg. Ert 692.

Det skulle vara mycket intressant att få tillgång till en kassett med programmet som du förutskickar i ert 692. Kan vi utgå från att endast kopieringskostnaden faller på oss? Därest denna inte överstiger 500 kronor kan den införskaffas enligt medgivande från biblioteket idag. Tacksam besked.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänt den	Klockan	Sign
29/11	1900	

Dep Ubk 323. 1974-10. 600 bl à 50 ex Br Carlsson Varberg 742615

FREE WALLENBERG

AUSTRALIAN COMMITTEE
584 St. Kilda Road,
Melbourne Vic. 3004.

Phone (03) 51 6921,
Telex AA 32541

Ink. Besk. Canberra
D.nr. 15/314
Avd.

His Excellency
Mr. Lars Hedstrom
Swedish Embassy
Canberra
A.C.T. 2600

November 1982.

INK UTRIKESDEP
Dnr. 23 / 267
1982-12-02
Avd P | Gr 2 | Mål Eu 1

Dear Mr. Hedstrom

ad/lk

The 'Free Wallenberg' Committee considers that now is an extremely opportune time to make a renewed and concerted effort to gain the release of Raoul Wallenberg. It is imperative that we act now to take advantage of the recent change in Soviet leadership.

(Pol)

The Committee requests that you sign the enclosed letter either personally and/or on behalf of the organization which you represent, and return it to the headquarters of the Committee, 584 St. Kilda Rd. Melbourne 3004, on or before Friday November 26. It is proposed that the content of the letter together with all of its signatories be published simultaneously in all the major Australian daily newspapers, as well as sending the original to the Soviet Embassy in Canberra.

If it is not possible to return the letter by Friday, please telephone the Committee on (03) 51 6921 ext. 29 and indicate your willingness to have your name added to the signatories.

The 'Free Wallenberg' Committee thanks you in advance for your assistance in this important matter.

Yours sincerely,

Karen Schiff,
on behalf of the
'Free Wallenberg' Committee
of Australia.

- -

Raoul Wallenberg

Canberra 1982-11-24 Nr 267

Överlämnas av ambassaden i Canberra till utrikesdepartementet för kännedom.

L. Hedstrom

+ + -

FREE WALLENBERG

AUSTRALIAN COMMITTEE
584 St. Kilda Road,
Melbourne Vic. 3004.
Phone (03) 51 6921,
Telex AA 32541

Pol

P2 Eu

Yuri Andropov,
Secretary General
Central Committee of the
Communist Party of the Soviet Union,
Kremlin
Moscow.
U.S.S.R.

November 1982.

Dear Mr. Andropov,

We extend to you our condolences over passing of the previous Head of State. All peace - loving people are looking towards signs of improved relationship between countries.

We appeal to you and your humanity to release Mr. Raoul Wallenberg, the Swedish diplomat, who whilst working in Hungary in 1944, showed such heroism against the German and Hungarian fascists.

We ask you, as a sign of goodwill towards the millions of ordinary people in the West who are genuinely concerned with the fate of this great anti-fascist fighter, to reverse the stand taken by previous Governments on this issue.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handl: I Kiesow/mwa

PROMEMORIA

1982-12-07

Behandlingen av Raoul Wallenberg-fallet i Riksdagens utrikesutskott

(1 bil)

I PM 1982-11-24 redogjordes för behandlingen av Raoul Wallenberg-fallet i Riksdagens utrikesutskott med anledning av en motion av Elisabeth Fleetwood m fl. Motionen slutbehandlades 1982-11-30. Utskottets betänkande bifogas.

./.

Ingolf Kiesow

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☒ PM

Enhet	Datum	Handläggare
P1	85-12-07	Kiesow, MtvA

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
K	Stockholm (Kiesow) 85-12-07	RM-publik: Alkoholen utrikeskåren

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☒ Bonn	☒ Moskva	☐ Peking	☒ Washington 2 ex			
	☒ London	☒ Paris	☐ Tokio	☒ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☒ Helsingfors	☒ Köpenhamn	☒ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa			
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia				
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☒ Bryssel	☐ Lissabon	☒ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr	
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☒ Wien	☐ Nedrustn-del Genève		
	☒ Bern	☒ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del		
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☒ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore	
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo	
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo	
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago	
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito		
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☒ Frankfurt	☒ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston	
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco		
	☒ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☒ New York	☐ Sao Paulo		

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kiesow P1
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☒ Chef Press o. Inf.enhet	☒ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☒ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☒ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☒ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☒ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☒ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☒ Ewald P1	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
32	1	32	3	8/12-85		8/12-85		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Utrikesutskottets betänkande

1982/83:10

om internationell undersökningskommission för Raoul Wallenberg

Motionen

I motion 1981/82:1246 av Elisabeth Fleetwood m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om tillsättande av en internationell undersökningskommission samt att regeringen verkar för att denna får tillstånd att i Sovjet utröna Raoul Wallenbergs öde.

Bakgrund

Bland de första på utsagor av ögonvittnen baserade rapporterna till Sverige om vad som försiggick i förintelselägren i Polen under andra världskriget, om gaskamrarna och det systematiska dödandet av Europas judar, var rapporter från den svenska beskickningen i Budapest.

I Stockholm utlöste nyheterna, liksom på andra håll, allehanda åtgärder för att åstadkomma hjälp åt judarna. Beskickningen i Budapest hade – liksom de andra neutrala ländernas beskickningar – börjat utfärda provisoriska pass. Det var egentligen intyg om rätt att tas emot i Sverige samt s. k. skyddsbrev för judar i Ungern med särskild anknytning till Sverige. Dessa gav tidvis ett stort mått av skydd mot förföljelserna, och allt fler judar ansökte om sådana dokument. Beskickningen bad om förstärkning för att kunna utöka verksamheten.

Från Stockholm utsändes därför i juli 1944 affärsmannen Raoul Wallenberg – med tidigare erfarenhet från verksamhet i Ungern – för att, med ställning som förste legationssekreterare, leda en särskild avdelning vid beskickningen för den fortsatta verksamheten att rädda judar från förföljelserna. Denna växte därefter snabbt i omfattning.

Även sedan de sovjetiska trupperna trängt in i Budapest uppträdde Wallenberg till förmån för de judar som stod under den svenska beskickningens beskydd. Han bortfördes i mitten av januari 1945 av sovjetisk militär. Det sovjetiska utrikesministeriet meddelade strax därefter den svenska envoyén i Moskva att Wallenberg omhändertagits i Budapest och att åtgärder hade vidtagits för att skydda honom och hans egendom.

Efter upprepade svenska hänvändelser med påminnelse och begäran om upplysningar om vad som hänt Wallenberg efter omhändertagandet, meddelades i augusti 1947 från sovjetisk sida att Wallenberg var okänd för de sovjetiska myndigheterna. Med hänsyn till tidigare lämnade sovjetiska besked fortsatte dock svenska utrikesdepartementet att göra efterforskningar om vad som verkligen kunde ha hänt med Wallenberg.

Kring årsskiftet 1951–1952 kom vittnesmål av personer i tidigare sovjetisk fångenskap som kunde bedömas som trovärdiga och som visade att Wallenberg iakttagits i fångenskap i Sovjetunionen.

Den svenska regeringen har därefter nedlagt ett intensivt arbete på att söka bringa klarhet i Wallenbergs öde. I en serie svenska démarcher till Sovjetunionens regering framlades bestämda krav på att erhålla klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

I februari 1957 erhölls ett officiellt sovjetiskt besked som gjorde gällande att Wallenberg avlidit i Ljubljankafängelset den 17 juli 1947. Från sovjetisk sida har man härefter vidhållit detta besked.

I två vitböcker, år 1957 och 1965, har regeringen redovisat ett omfattande material om efterforskningarna efter Wallenberg. Dessutom har, med ytterst begränsade undantag, under de två senaste åren allt utrikesdepartementets material i frågan från år 1944 t. o. m. år 1969 frisläppts.

Den svenska regeringen har emellertid fortsatt sitt intensiva efterforskningsarbete. Även under senare år har framkommit ytterligare vittnesmål som föranlett framställningar från den svenska regeringens sida. I sina svar har den sovjetiska regeringen hållit fast vid 1957 års besked.

Utskottet

Utrikesutskottet har under behandlingen av detta ärende inhämtat närmare information om formerna för efterforskningsarbetet, och om de möjligheter som på detta sätt finns att bringa klarhet i Wallenbergs öde.

Detta arbete bedrivs fortlöpande av utrikesdepartementet, som genom olika tillgängliga kontakter försöker samla så mycket information som möjligt i syfte att skapa klarhet i Raoul Wallenbergs öde i Sovjetunionen.

Utskottet noterar att den svenska regeringen vid ett flertal tillfällen har uttalat att man anser sig ha skäl att tro att Wallenberg var i livet efter den tidpunkt vid vilken han enligt det officiella sovjetiska beskedet skulle ha avlidit. Regeringen har vid en rad tillfällen även under de senaste åren tagit upp Raoul Wallenbergs öde med olika företrädare för Sovjetunionen.

Utskottet anser för sin del att utgångspunkten för bedömningar av utsikterna att bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde fortfarande är att det inte kan anses bevisat att Wallenberg inte längre skulle vara i livet. Huvudsyftet för allt svenskt agerande måste därför fortsatt vara att söka utröna vad som hänt Wallenberg efter gripandet i mitten av januari 1945 och under hans därpå följande fångenskap, spåra honom om han fortfarande är i livet och söka utverka hans befrielse.

Utskottet anser inte att ett svenskt initiativ till en internationell undersök-

ningskommission, på sätt som föreslagits i motionen, utgör en verksam metod att söka nå det angivna huvudsyftet.

Utskottet avstyrker därmed motion 1246.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1981/82:1246.

Stockholm den 30 november 1982

På utrikesutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Sture Korpås (c), Carl Bildt (m), Sture Palm (s), Gunnel Jonäng (c), Ingrid Sundberg (m), Jan Bergqvist (s), Margaretha af Ugglas (m), Maj-Lis Lööw (s), Bengt Silfverstrand (s), Sten Sture Paterson (m), Rune Ångström (fp), Bertil Måbrink (vpk), Sören Häggroth (s) och Nils Svensson (s).

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handl: I Kiesow/mwa

PROMEMORIA

1982-12-08

Ex.t:

Kab.sekr.
Polchefen
Chef pol 1
Osvald, pol 1
Kiesow, Pol 1

HEMLIG

Raoul Wallenberg-föreningen vill göra framställning till Jurij Andropov

(1 bil)

I samband med behandlingen av Wallenberg-efterforskningarna i riksdagens utrikesutskott besökte jag 1982-11-19 Raoul Wallenbergs halvsyster, fru Nina Lagergren, och redogjorde för vilken inställning som skulle komma att redovisas av UD rörande efterforskningarnas bedrivande. Fru Lagergren ansåg för sin del knappast att ett initiativ från svensk officiell sida till att tillsätta en internationell undersökningskommission i dagens läge skulle skapa bättre utsikter till framgång med efterforskningsarbetet. Hon delade alltså preliminärt departementets bedömning.

Samtidigt frågade fru Lagergren om det inte vore lämpligt att göra en officiell svensk framställning i ärendet till Jurij Andropov med anledning av regeringsskiftet i Kreml. Jag gav henne samma negativa bedömning som jag senare gav som svar i riksdagens utrikesutskott när frågan ställdes av en ./. ledamot i utskottet (texten till svaret bifogas). Fru Lagergren delade inte helt denna bedömning och sade att Raoul Wallenberg-föreningen nog skulle göra en egen framställning till Andropov. Jag genmälde att de skäl som hindrade den svenska regeringen att agera - den uppenbara risken att ännu mer låsa de sovjetiska positionerna p g a Andropovs tidigare egna befattning med Wallenberg-fallet - kanske inte nödvändigtvis behöva vara lika starka för föreningens del. I princip trodde jag dock att risken för antagonisering fanns också i det fallet. Fru Lagergren skulle tänka över saken.

Igår meddelade fru Sonja Sonnenfeldt på föreningens sekre-

tariat att man just var i färd med att skriva till Andropov. Hon varslade om att föreningen skulle approchera departementet "på hög nivå" och begära att en officiell svensk framställning görs till Andropov.

Ingolf Kiesow

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet 1
Handl: I Kiesow/mwa

PROMEMORIA

1982-11-23

BILAGA 4

HEMLIG
enl. 2 kap 1 § sekretesslagen
1982-11-24
UTRIKESDEPARTEMENTET
MWA

Svar på fråga om vad ledarskiftet i Kreml inneburit för RW-fallet

Det faktum att efterforskningarna fortsätter innebär inte att svenska UD är mera benäget nu än tidigare att göra nya framställningar till Sovjetunionen utan att ha mycket grundlig ny bevisning att framföra. Den totala kallsinnigheten och ganska upprörda indignation som i hemliga samtal bemötte den svenske statsministerns brev till Sovjetunionens ministerpresident 1979 visar att man på sovjetisk sida inte har för avsikt att reagera positivt på några framställningar som vädjar till Sovjetunionens goda vilja. Vi skall också betänka att den KGB-chef som vid den tiden med största sannolikhet utformade den sovjetiska reaktionen var Jurij Andropov - som för en vecka sedan blev partichef i Moskva.

Denna personfråga tål att betänkas. Den enda gången vi på svensk sida tidigare haft framgång med våra framställningar var när vi hade fullständigt otvetydigt kunnat visa att sovjetiska vederbörande inte talade sanning när de påstod att RW aldrig varit i deras fångenskap. Den gången skedde det också efter ett skifte vid makten i Kreml, 1953 efter Stalins död, ett skifte som innebar att hela ledarskiktet i den sovjetiska säkerhetstjänsten hade desavourerats offentligen och säkerhetstjänstens ställning inom maktapparaten var den sämsta tänkbara.

Undfallenhet är förvisso inte på sin plats om man har otvetydiga bevis för att RW lever idag. Däremot är kanske försiktighet i RW:s eget intresse - fortfarande idag efter maktskiftet i Moskva - så länge vi inte har nya bevis som är fullständigt otvetydiga.

Avsändningsort
Pol I, I Kiesow/le

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende

Datum	Dnr
1982-12-08	180

Avd	Grupp	Mål

B R Å D S K A N D E

Adress

SVENSK CHICAGO

Text

Re Wallenbergefterforskningarna, från Kiesow, pol I.

Med vår efterlystes 1982-03-12 upplysningar om en viss advokat Luis Kutner som erbjöd sina tjänster till Raoul Wallenbergs familj. Erbjudandet verkade inte alldeles seriöst och vi bad om er bedömning till departementet för delgivning med familjen. Kutner har sedan varit i ny kontakt med både familjen och departementet och med vårt efterlystes 1982-07-02 ånyo ert svar avseende Kutner. Kutner har nu tillskrivit departementet och uppger sig vara familjen Wallenbergs juridiska ombud och kräver att få del av departementets arkivmaterial i ärendet. Tacksamma er kommentar.

CABINET

SVERIGES AMBASSAD
Bonn

1982-12-01 P 2

Ambassadrådet Kiesow

Utrikesdepartementet

INKOM UD
1982-12-09
Avd | Gr | Mal

HEMLIG

Raoul Wallenberg - kommittén vänder sig direkt till tyska myndigheter

Broder,

Skandinavien-handläggaren i Auswärtiges Amt, Dr Sproedt, bad mig besöka honom tisdagen 30 november 1983, för att - som det visade sig - läsa minnesuppteckningar av två telefonsamtal från fru Sonnenfeld i Wallenberg-kommittén i Stockholm. Fru Sonnenfeld hade vid det första samtalet 11 november 1982 sagt att hon ville etablera en direktkontakt med västtyska myndigheter. De svenska myndigheterna hade visat sig inkapabla i fråga om efterforskningar av Raoul Wallenberg. De tyska däremot var kända för att ha en effektiv underrättelsetjänst och hade dessutom skuld till att Wallenberg över huvud taget råkat illa ut. Hade inte judeförföljelserna förekommit, hade ju Wallenbergs arbete i Budapest ej behövts. Fru Sonnenfeld skulle ge preciseringar i fråga om vad hon ansåg de västtyska myndigheterna kunde göra i ett senare samtal.

När hon en vecka senare ringde nästa gång hade fru Sonnenfeld sagt, att vad som nu behövdes var privata initiativ. Hon kände till en Herr Pisar, en f d Auschwitz-fånge, som nu var en viktig länk i förmedlingen av kommersiella affärer USA - Sovjet. Kunde den västtyska regeringen lova att understödja Pisars plan för efterforskningar av Wallenberg? När Sproedt svarat nekande, hade fru Sonnenfeld avbrutit samtalet.

****

Sproedt förklarade att ovanstående endast var ett koncentrat av vad fru Sonnenfeld sagt. Hon hade också bl a talat om att hon brukat ringa Andropov, när denne var KGB-chef.

Sproedt hade förklarat vad den västtyska regeringen gjort och ansåg sig kunna göra för Wallenberg och påpekat, att allt gjordes i samförstånd med den svenska regeringen. Fru Sonnenfeld hade sagt att Sproedt absolut inte fick berätta för svenska ambassaden att hon ringt. På fråga

Postadress 53 Bonn | Gatuadress Allianzplatz, Haus 1 An der Heussallee 2-10 | Telefon 21 00 61 - 8 | Telegram Svensk Bonn | Telexnr. 886667

från mig sade Sproedt, att han inte ansåg att detta borde hindra oss att rapportera ovanstående till Stockholm. Ärendet föranledde inga vidare åtgärder här.

Anders Möllander

ES

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

Angående

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil	☐ jämte bil	☐ jämte bil där så angivits	☐ bil kan lånas på UD	☒ HEMLIGSTÄMPLAS
☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder		☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI		☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben		☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und		☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning		☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA		☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden		☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken		☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen		☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA		☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS		☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg		☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA		☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB		☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp		☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst		☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket		☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr		☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket		☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet		☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen		☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen		☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn ☐ London	☐ Moskva ☐ Paris	☐ Peking ☐ Tokio	☐ Washington 2 ex ☐ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad ☐ Berlin A	☐ Budapest ☐ Bukarest	☐ Prag ☐ Sofia	☐ Warszawa			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara ☐ Athen ☐ Bern	☐ Bryssel ☐ Dublin ☐ Haag	☐ Lissabon ☐ Madrid ☐ Ottawa	☐ Rom ☐ Wien ☐ Bryssel-del	☐ Genève-del ☐ Nedrustn-del Genève ☐ Paris-del	☐ Strasbourg-repr	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok ☐ Canberra ☐ Dacca	☐ Hanoi ☐ Hongkong Gk ☐ Islamabad	☐ Jakarta ☐ Kuala Lumpur ☐ Manila	☐ New Delhi ☐ Teheran ☐ Wellington	☐ Pyongyang ☐ Seoul ☐ Panmunjom	☐ Singapore ☐ Colombo ☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan ☐ Addis Abeba	☐ Dar-es-Salaam ☐ Gaborone	☐ Kinshasa ☐ Lagos	☐ Lusaka ☐ Monrovia	☐ Nairobi ☐ Pretoria	☐ Maputo ☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá ☐ Brasilia	☐ Buenos Aires ☐ Caracas	☐ Guatemala ☐ Havanna	☐ Lima ☐ Mexico	☐ Montevideo ☐ Quito	☐ Santiago	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen ☐ Berlin GK ☐ Chicago	☐ Frankfurt ☐ Hamburg ☐ Istanbul	☐ Leningrad ☐ Mariehamn ☐ Minneapolis	☐ Montreal ☐ München ☐ New York	☐ Rio de Janeiro ☐ San Francisco ☐ Sao Paulo	☐ Houston	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☐
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☐ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sider	Antal ex bil	sider	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp ☐ kurir ☐ iuft-post	datum	sign

Dep UD 1980-01 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Arkivexemplar

Politiska avdelningen
Enhet 1

1982-12-14

Dnr	Avd	Grupp	Mål
78			

HEMLIG
enl 2 kap 1 § sekretesslagen
19 82-12-14
UTRIKESDEPARTEMENTET

Förste ambassadsekreteraren
A. Möllander
Ambassaden
BONN

HEMLIG

Wallenberg-efterforskningarna
(Hbr Möllander-Kiesow 1982-12-01)

Broder,

Ditt handbrev 1982-12-01 om Raoul Wallenberg-föreningens direktkontakter med tyska myndigheter var väl inte helt överraskande efter de antydningar som vi tidigare har fått av tyskarna, men inte desto mindre besvärande.

Det är ju inte roligt att Auswärtiges Amt skall behöva ta emot samtal av det slag som tydligen fru Sonnenfeld har besvärat dem med. Du kanske kan framföra under hand någon gång att vi tycker det är synd att de skall få extra arbete av den typen, men att vi är tacksamma för att de fortsätter att upprätthålla den rådande ordningen, d v s att framställningar om åtgärder bör kanaliseras genom svenska UD så att vi får tillfälle att ta ställning innan någon framställning görs om bistånd av tyska myndigheter. Det är förvisso inte meningen att de skall behöva göra onödigt och oplanerat arbete. Det är å andra sidan tyvärr så att inte alla medlemmar av den förening som i Sverige har bildats på bl a Raoul Wallenbergs halvsysters initiativ låter sitt handlande styras av genomtänkta riktlinjer. Från vår sida är det sällan vi har direkta kontakter med föreningen genom de många ofta mera entusiastiska än sinsemellan samordnade föreningsmedlemmarna, utan vi brukar ta kontakt med halv-

Ifylles av postexp

Avsänt med				Avsandn datum	Sign
☐ sv kurir	☐ utl kurir	☐ luftpost	☐ vanlig post		

Dep U 328

systern, fru Lagergren. I viktiga ärenden gör vi det alltid. Och, som sagt, det är nog bäst för alla parter om svenska UD först får ta ställning till om utländskt officiellt bistånd bör begäras eller inte. Ofta har vi det eftersökta materialet tillgängligt redan i våra egna arkiv.

Ingolf Kiesow

P.S. Om de övriga vittnesmålen rörande RW som Du och jag har bearbetat gemensamt finns det för dagen inte något nytt att berätta. D.S

Avsändningsort
Pol 1/Kiesow/mwa

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende	Datum	Dnr
	1982-12-17	
	Avd / Gruppp	Mål

Adress

SVENSK CHICAGO

Text

185. Från Kiesow pol 1 re Wallenberg-efterforskningarna
Vårt 180.

Enär svar ännu ej erhållits undrar vi om komplikation uppstått? Tacksamma telexsvar.

CABINET

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänt den	Klockan	Sign

Den Ubx 323 1974-10 600 bl à 50 ex Ill Larsson Varberg 742013

SCHWEDISCHE BOTSCHAFT

BONN

1982-12-14

Ambassadrådet Ingolf Kiesow
UD

INKOM UD		
1982-12-21		
Avd	Gr	Mål

R.W.-arbetskretsen i Düsseldorf

Käre Ingolf,

Trots det marginella intresset saken kan ha skickar jag in ett nytt papper som kommit från ordföranden i den arbetskrets, om vars födslovåndor jag tidigare berättat. Det är ett personligt skrivet papper, som säkert har kommit till på grund av personligt engagemang.

Det som kanske är mest intressant i sammanhanget är att, som brevskrivaren Kreuels betonar, saken R.W. förblivit i det närmaste okänt fram till helt nyligen, här i förbundsrepubliken, där man dock i det närmaste dagligen ser och hör "Auseinandersetzungen" med de tolv svarta åren och vad de fört med sig i lidanden och offer.

Med hälsningar

Britta Björnsson

53 Bonn | Allianzplatz, Haus 1 An der Heussallee 2—10 | Fernsprecher (0228) 21 00 60 - 9 | Telegramm Svensk Bonn | Fernschreiber 886667

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet ..... Datum ..... Handläggare .....

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes .....

Ort/Datum/Nr eller namn

Angående

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exporträdet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex			
	☒ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa			
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia				
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr	
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève		
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del		
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore	
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo	
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo	
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago	
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito		
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston	
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco		
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo		

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☐
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☐ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp / kurir / luftpost	datum	sign

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

äder BB > [illegible]

GESELLSCHAFT FÜR CHRISTLICH - JÜDISCHE ZUSAMMENARBEIT DÜSSELDORF E.V.

- Raoul Wallenberg-Arbeitskreis -

Dr. Albert Kreuels
Vorsitzender

Düsseldorf, den 8.12.1982
Uerdinger Str. 26
Ruf 0211 / 45 14 90

Bankverbindung:
PSchA Köln 311 83-509
BLZ 370 100 50

An die Mitglieder des Raoul Wallenberg-Arbeitskreises

Sehr geehrte, liebe Damen und Herren!

Allen, die am Gründungsabend unseres Arbeitskreises am 22.9.1982 teilnahmen, danke ich abermals für das Vertrauen, mir den Vorsitz zu übertragen. Damit wir alle damals unsere möglicherweise kontroversen Meinungen kennenlernen sollten, liess ich der Diskussion bewusst freien Lauf; nicht zuletzt aus eigenem Nachholbedarf: Ich wusste immer noch nicht genug über den Fall Wallenberg. Es kam hinzu, dass ich an vorausgegangenen Vorstandssitzungen und Veranstaltungen der Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit in Düsseldorf nicht hatte teilnehmen können, zumal jener, in der man mich für den späteren Vorsitz vorgemerkt hatte.

Vor der Sitzung am 22.9. hatte ich mir einige Notizen gemacht und fand dann in der Diskussion erfreulich viel an Übereinstimmungen. Es gab nur einige - wie ich meine: harmlose - Missverständnisse oder Fehldeutungen, die wir vergessen können, schon weil sie an jenem Abend weitgehend ausgeräumt werden konnten.- Mit diesem Schreiben möchte ich meine Meinung noch einmal wiederholen:

1. Wir sollten unbedingt und uneingeschränkt davon ausgehen, dass Raoul Wallenberg noch lebt. Wer schon einräumt, Wallenberg könne längst tot sein, liefert ihn der Möglichkeit rückwirkender Liquidierung aus. Wir alle wissen aus Erfahrung, dass so etwas hinter Eisernen Vorhängen möglich ist.

2. Es ist unsere Aufgabe, alles nur Erdenkliche über Wallenberg zu publizieren und bereits erschienene Publikationen zu fördern.

3. Aus 1. und 2. ergäbe sich die Möglichkeit (wenngleich mit unsicherer Wahrscheinlichkeit), dass Russland-Reisende dort ganz unbefangen nach Raoul Wallenberg fragen könnten. Nach einem Toten zu fragen, wäre schwieriger. In Unbefangenheit: Wallenberg war Nazi-Gegner, und es spricht

im Nachhinein nichts dafür, dass er zugleich Antikommunist gewesen ist. Hier liegt die psychologische Voraussetzung für unbefangene Kontakte und Gespräche. Drei Gruppen von Reisenden kommen hier in Frage: Politiker, Repräsentanten wirtschaftlicher und solche kultureller Art. Die Voraussetzung, solche Leute für unser Anliegen zu interessieren, liegt vor allem in der Publizität des Falles Wallenberg.

Die meisten in unserem Kreis an jenem Abend hatten den Namen Wallenberg erst in jüngster Vergangenheit erstmalig gehört. Das ist ein fast skandalöses Faktum, für das sich schwerlich Schuldige finden lassen. Halten wir uns darum an den bereits erwähnten Nachholbedarf.- Am wichtigsten erscheint mir für unsere Arbeit als publizistischer Verteiler der Koordinierungsrat in Frankfurt. Denn dahinter stehen mehrere tausend Mitglieder, die sich jederzeit per Rundschreiben für unser Anliegen ansprechen lassen und vermutlich auch interessieren. Ein soziologischer Querschnitt der Mitglieder ergäbe mit Gewissheit, dass vom einfachen jüdischen und christlichen Mitglied bis zu den höchsten Repräsentanten in Staat und Gesellschaft alle angesprochen würden, die in unserem Sinne aktiv werden könnten. Die Folgen unserer Aktivitäten sehe ich vor allem und zunächst im Bekanntwerden des Schicksals von Raoul Wallenberg. Es würde unmittelbar ihm selber helfen; mittelbar auch dadurch, dass die Sowjetunion den kritischen Blick der Weltöffentlichkeit auf ihre humanitären Einsichten und Möglichkeiten gerichtet fühlte.

Ich bekenne mich entschieden als Gegner aller Versuche, den Raoul Wallenberg-Arbeitskreis aus unserer Düsseldorfer Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit und dem Verband der Gesellschaften im Koordinierungsrat auszugliedern. Die Erinnerung an Wallenberg und unsere Initiative sind zunächst ein christlich-jüdisches Anliegen. Es war kein Zufall, dass der Koordinierungsrat der Gesellschaften für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit den Grundgedanken unseres Anliegens aufgriff und dann an die Düsseldorfer Gesellschaft delegierte. In beiden, der Düsseldorfer Gesellschaft und dem Koordinierungsrat, haben wir den Apparat, der für Raoul Wallenberg tätig werden kann; in allen Gesellschaften zugleich die Möglichkeit der Kostenverteilung.

Ein Gedanke,der am Abend des 22.9. geäussert wurde, erscheint mir ganz wirklichkeitsfremd: dass nämlich die Vorgänge im Nahen Osten (Libanon und Massaker) den Wallenberg-Kreis via Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit kompromittieren könnten. Sinngemäss wurde das so geäussert.

Ich zögere nicht, mich rückhalt- und vorbehaltlos zu unserer christlich-jüdischen Zusammenarbeit und Freundschaft zu bekennen. Sie ist die Voraussetzung und das Fundament unseres glaubwürdigen Eintretens für Raoul Wallenberg.

Technisch ist anzumerken, dass alle an unserer besonderen Aktivität Interessierten nicht zugleich Mitglied einer Gesellschaft für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit sein müssen. Falls wir Wallenberg gegenüber hinreichend überzeugend sind, werden sie es ohnehin.

Dieses Schreiben ist nichts anderes als ein ganz persönliches Resumé und möchte alle Adressaten anregen, seinem Verfasser ein Zeichen zukommen zu lassen im Sinne grundsätzlichen Einverständnisses.

Bleibt unser Arbeitskreis ein Organ der Gesellschaft(en) für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit, dann gibt es auch keine rechtlichen Probleme für seine Existenz und beispielsweise die Möglichkeit zur Ausfertigung von Spendenquittungen. Wir wären dann keine Gesellschaft bürgerlichen Rechts, kein eingetragener Verein und könnten unter Briefköpfen "firmieren", auf denen es etwa hiesse "Deutscher Arbeitskreis Raoul Wallenberg im Verband der Gesellschaften für Christlich-Jüdische Zusammenarbeit, Sitz Düsseldorf" usw. Worüber zu sprechen wäre.

Verzeihen Sie mir Ausführlichkeit und Spontaneität dieses Schreibens. Beides erfolgte in Verbundenheit und unter dem Vorzeichen R.W.

Herzliche Grüsse

(Albert Kreuels)

1982-12-29 Pol 1 Kiesow/AM
Tel 189 t Chicago
Kab sekr
Pol chef
Pol 1

'82 DEC 21 16 57

105:17/187
P Q EU I

10590B UDSTH S

Pol

SVENSK CHICAGO 1982-12-21

Od/lk

CABINET STOCKHOLM

187 EDRA 180 OCH 185 TILL KIESOW RE WALLENBERG-EFTERFORSKNINGAR.

BEKLAGAR DROEJSMAAL MED SVAR. DETTA DOCK ICKE BEROENDE PAA KOMPLIKATIONER. LUIS KUTNER VAEL KAEND I ADVOKATKRETSAR I CHICAGO MEN RESPEKTEN FOER WORLD HABEAS CORPUS ICKE OEVERDRIVEN HOS FYRA JAG STILLSAMT RAADFRAAGAT. FOEREFALLER VARA DEN TYP AV ORGANISATION SOM LIKA MYCKET ARBETAR FOER SIN EGEN SKULL OCH EGEN AERA SOM FOER DE KLIENTER MAN VILL REPRESENTERA. KUTNER PRICKADES FOER NAAGOT AAR SEDAN AV SINA KOLLEGOR I ADVOKATSAMFUNDET FOER ATT HA TAGIT FOER HOEGA ARVODEN FOER SMAAAERENDEN. EN AV HANS KOLLEGOR PAAPEKADE DETTA SOM KONTRAST TILL WORLD HABEAS CORPUS STORSTILADE FOERSOEK ATT LOESA VAERLDS-PROBLEM. VILL DOCK BETONA ATT OMDOEMENA ICKE INNEBAR FOER-DOEMANDE KRITIK MEN KLART UTTRYCKTE BRIST PAA RESPEKT.

THOREN

10590B UDSTH S.....
1255 12/21
VIA TRT

UTRIKESDEPARTEMENTET

GR

Ärende:

Kopia till:

Kabs

~~XXXXXXX~~

Polch

Pol 1

~~XXXX~~

Åtgärd: (se regler på blanketten)

Utrikesdepartementet för kännedom av Utrikesdepartementet Pol

29 DEC. 1982

Betr. åtgärd se bif. delgivningslista

[redacted]

P | 2 | Eu I

SVENSK TEL AV.IV 1982 12 27

HEMLIG enl 2 kap 1 § sekretesslagen 19..82-12-29 UTRIKESDEPARTEMENTET

POL

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

TILL POL I OM RAOUL WALLENBERG. VAART ENCL 475.

P R I M O JAG FICK I GAAR KVAELL TAG PAA ISRAELISKA RADIONS KORRESPONDENT I BEERSHEBA, SOM LAEST LOKALTIDNINGS-ARTIKELN OCH FOER ETT INSLAG I SOENDAGENS EKOPROGRAM INTERVJUAT DAVID SOREK, D V S DEN VAEN SOM HANUKAIEV TALAT MED OM WALLENBERG. AV RADIOKORRESPONDENTENS SKILDRING FRAMGICK FOELJ-ANDE.

S E C U N D O SOREK HADE UNDER ETT DELEGATIONSBESOEK I SOVJET 1957, TYDLIGEN DET FOERSTA I SITT SLAG, BLIVIT APPRO-CHERAD AV HANUKAIEV, EN SIONISTISK JUDE FRAAN BAKU, SOM BL A HOERT SIG FOER OM FOERHAALLANDENA I ISRAEL. I TISDAGS FOERRA VECKAN DOEK HANUKAIEV PLOETSLIGT UPP I BEERSHEBA, DAER SOREK BOR. HANUKAIEV BERAETTADE HAN SEDAN SAMMANTRAEFFANDET I SOVJET HAMNAT I FAENGELSE FOER SIONISM MEN FOER FEM AAR SEDAN KOMMIT TILL ISRAEL. HAN HADE SEDAN DESS SOEKT SPAARA SIN ''VAEN'' OCH FOERST NU LYCKATS. HAN HADE UNDER MELLANTIDEN BLIVIT NAESTAN HELT BLIND (OBEKANT NAER). UNDER SAMTALETS LOPP, VARI OCKSAA EN MEDARBETARE I LOKALTIDNINGEN ''SHEVA'' DELTAGIT, BERAETTADE HANUKAIEV HAN SATT INNE MED EN STOR HEMLIGHET, NAEM-LIGEN ATT HAN UNDER SIN FAENGELSETID I MARS 1972 RAKAT RAOUL WALLENBERG PAA SAETT SOM REDOVISATS I JERUSALEM POST-ARTIKELN. HANUKAIEV HADE INTE KLART SAGT OM VARFOER HAN UNDER SINA FEM AAR I ISRAEL HAALLIT INNE MED DENNA UPPGIFT. FAMILJE-SKAEL? EMELLERTID SADE HAN SIG FOER NAAGRA DAGAR SEDAN HA

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) - 2 -

SKRIVIT HAEROM TILL EXEKUTIVDIREKTOEREN FOER WORLD ZIONIST ORGANIZATION, SOM JUST HAALLIT KONGRESS I JERUSALEM. DENNES KONTOR HADE DOCK TILL RADION SAGT SIG EJ HA ERHAALLIT NAAGOT SAADANT BREV (OBS HANUKAIEV KAN INTE SJAELV SKRIVA). WALLEN-BERG-FALLET HADE INTE UTGJORT NAAGON STOERRE DEL AV SAMTALET.

T E R T I O JAG HAR FAATT HANUKAIEVS ADRESS I MELLERSTA ISRAEL. HAN SAKNAR TELEFON. INNAN VI RESER TILL HONOM, TACKSAM ERFARA VILKA FRAAGOR - UTOEVER DE SJAELVFALLNA - SOM NI OENSKAR ATT VI SKALL STAELLA, RESP OM NI FOEREDRAR SKICKA HIT NAAGON EXPERT. TILLS VIDARE LAEMNAR VI INTE UT ADRESSEN, DAA JAG FAATT DEN I FOERTROENDE (HANUKAIEV HAR DOCK TROLIGEN REDAN SPAARATS AV ANDRA SOM AER VERKSAMMA I FALLET).

OERN

O-2042 10.000x6 1982-03

CHIFFER

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol 1	82-12-28	Kiesow

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Ångående
IK	Tel Aviv 89-12-27 dnr 208	Raoul Wallenberg

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☒ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Mijövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kiesow Pol 1
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
4	2			29/12 82		29/12-82		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Kab sekr
Pol chef
Pol I
Press

Pol
Pr

82 12 27

80:A/475

10590B UDSTH S
33650 SVNSK IL

SVENSK TEL AVIV 1982 12 27

DK/14

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

475. TILL POL I OCH PRESS OM RAOUL WALLENBERG

P R I M O SOENDAGENS ''JERUSALEM POST'' INNEHOELL PAA FOERSTA SIDAN ETT BYRAATELEGRAM FRAAN BEERSHEBA MED RUBRIKEN ''IMMIGRANT SAW WALLENBERG IN 1972''. TELEGRAMMET, SOM AATERGES I TERTIO REFERERAR EN ARTIKEL I LOKALTIDNINGEN ''SHEVA'' I BEERSHEBA 24 DECEMBER, ENLIGT VILKEN EN NY IMMIGRANT FRAAN SOVJETUNIONEN VID NAMN ASHER HANUKAIEV FOER EN GOD VAEN I BEERSHEBA BERAETTAT HAN 1972 RAAKAT WALLENBERG I FAENGELSESJUKHUSET I SVERDLOVSK.

S E C U N D O VI AATERKOMMER NAER VI FAATT TAG I ORIGINALARTIKELN OCH HANUKAIEVS ADRESS.

T E R T I O
''A NEW IMMIGRANT FROM THE SOVIET UNION, ASHER HANUKAIEV, HAS SAID THAT IN MARCH 1972 HE SPENT FOUR DAYS WITH RAOUL WALLENBERG IN SVERDLOVSK PRISON IN RUSSIA.

WALLENBERG, A SWEDISH DIPLOMAT SERVING IN HUNGARY IN WORLD WAR II, SAVED HUNDREDS OF JEWS FROM NAZI-EXTERMINATION. HE DISAPPEARED SOON AFTER SOVIET TROOPS ENTERED THE HUNGARIAN CAPITAL, AND IS BELIEVED TO HAVE BEEN TAKEN TO RUSSIA AND IMPRISONED OR SHOT THERE.

HANUKAIEVE LAST WEEK VISITED A FRIEND, DAVID SOREK, IN BEERSHEBA, AND TOLD HIM ABOUT HIS MEETING WITH WALLENBERG IN SVERDLOVSK PRISON'S HOSPITAL. THE CONTENT OF THE DISCUSSION IN BEERSHEBA WAS PUBLISHED FRIDAY IN SHEVA, THE NEGEV CAPITAL'S LOCAL PAPER.

''WALLENBERG LAY THEN ON A STRETCHER, AND HE TOLD ME HE HAD WATER TROUBLE IN THE STOMACH.'' HANUKAIEV ALSO TOLD SHEVA THAT WALLENBERG TOLD HIM HE HAD BEEN ARRESTED BY THE SOVIETS BECAUSE HE HAD HELPED SAVE JEWS.''

OERN

SVENSK TEL AVIV 82 12 27 KL 0930/MO

Kab sekr
Pol chef
Pol 1

SVENSK TEL AVIV 1982 12 27

CABINET STOCKHOLM

478. TILL POL I OM WALLENBERG. VAART 475

P R I M O UNDER SECUNDO OEVERSAETTNING UR ARTIKELN I ''SHEVA'' 24 DECEMBER. WALLENBERG-AVSNITTET AER INSPRAENGT SOM EN MINDRE RUTA I EN LAANG ARTIKEL.

S E C U N D O

C I T

VAR AER WALLENBERG?

UNDER VAART SAMTAL AVSLOEJAR ASHER HANUKAIEV ETT JOURNALIST-''SCOOP''. ENLIGT HANS UPPGIFT, VISTADES AAR 1972 SAMTIDIGT MED HONOM PAA ETT FAENGELSESJUKHUS DEN SVENSKE DIPLOMATEN RAOUL WALLENBERG. EFTER DET ANDRA VAERLDSKRIGET FOERSVANN WALLENBERG UTAN ATT MAN KUNDE SPAARA UPP HONOM. HELA VAERLDEN BEFATTADE SIG MED FRAAGAN VAR BEFINNER SIG WALLENBERG. SLUTLIGEN KOM MAN FRAM MED GISSNINGAR, SOM VAR VAEL GRUNDADE ATT WALLENBERG BEFINNER SIG I SOVJETUNIONEN. HANUKAIEV BERAETTAR ATT I MARS 1972 SATT RAOUL WALLENBERG MED HONOM PAA ETT FAENGELSESJUKHUS I STADEN SVERDLOVSK UNDER 4 DAGAR. WALLENBERG LAAG DAA PAA EN TAELTSAENG OCH BERAETTADE FOER HANUKAIEV ATT HAN LED AV VATTEN I MAGEN. DAERFOER SKICKADES HAN TILL SJUKHUSET. ''NAER JAG FRAGADE HONOM VARFOER HAN VAR BETRYCKT, SVARADE WALLENBERG ATT HAN ARRESTERADES DAA HAN HJAELPTE ATT RAEDDA JUDAR''.

S L U T C I T

OERN

SVENSK TEL AVIV 82 12 27 KL 1625/MO

1059UA UDSTH S
33650 SVNSK IL

Avgående telegram

EXP C/1155 821228	Dnr	Avd Grupp Mål
		D 2 Eu I

PR

CABINET STOCKHOLM 1982-12-27

SVENSK TEL AVIV

404. FRAAN PRESSBYRAAN. RE NYTT VITTNE WALLENBERG

EXPRESSEN HAR IDAG EN ARTIKEL UNDER RUBRIKEN ''JAG DELADE RUM MED WALLENBERG'', TEXTEN FOELJER IN EXTENSO:

''TEL AVIV (EXPRESSEN) - I FYRA DAGAR DELADE JAG SJUKRUM MED RAOUL WALLENBERG. VI BLEV VAENNER. VI KRAMADE OCH KYSSTE VARANDRA NAER VI SKILDES AAT.

SAA BERAETTADE ASJER HANUKAJEV, SOVJETISK INVANDRARE I ISRAEL, OM SITT MOETE MED DEN FOERSVUNNE SVENSKE DIPLOMATEN FOER TIO AAR SEDAN.

HANUKAJEV VAR PAA VAEG OESTER UT MOT SIBIRIEN OCH WALLENBERG VAESTER UT NAER DE MOETTES PAA FAENGELSESJUKHUSET I SVERDLOVSK I MARS 1972. SVENSKEN LAAG PAA EN BAAR OCH DEN SOVJETISKE JUDEN PAA EN SJUKHUSSAENG.

- HANS MAGE OCH KINDER VAR ALLDELES UPPSVULLNA. HAN BERAETTADE ATT HAN HADE PROBLEM MED VATTEN I MAGEN, SAEGER HANUKAJEV, 65, TILL EXPRESSEN.

ENKEL BOSTAD

VI TRAEFFAR HONOM I HANS ENKELT INREDDA TVAARUMMARE I OR AKIVA, ETT LITET GRAATT SAMHAELLE MED STORT INSLAG AV NYA INVANDRARE UTE PAA DEN ISRAELISKA LANDSBYGDEN. DAER HAR HAN BOTT SEDAN HAN UTVANDRARE TILL ISRAEL FOER FEM AAR SEDAN, NYSS FRISLAEPPT FRAAN ETT SIBIRISKT LAEGER.

DET FINNS EN SAENG, ETT PAR STOLAR OCH ETT BORD. EN SAMOVAR, DEN KLASSISKA RYSKA TEKOKAREN, STAAR PAA HEDERSPLATS I RUMMET.

DEN LILLE, ORAKADE MANNEN SITTER PAA SIN SAENG OCH BERAETTAR. HAN VERKAR EN SMULA FOERBRYLLAD OEVER DET STORA INTRESSET FOER WALLENBERG OCH VILL HELLRE TALA OM SITT EGET DRAMATISKA LIV.

HAN FATTAR INTE RIKTIGT ALL DEN UPPSTAANDELSE SEDAN HAN I FOERBIGAAENDE RAAKAT AVSLOEJA FOER EN VAEN ATT HAN TRAEFFAT WALLENBERG.

DERAS MOETE I SJUKRUMMET BOERJADE EN SMULA TREVANDE.

- JAG AER FRAAN SVERIGE, SADE WALLENBERG.

- JAG AER FRAAN KAUKASUS, SADE HANUKAJEV, SOM KOMMER FRAAN STADEN BAKU VID KASPISKA HAVET.

FOERTROENDE

DE SMAAPRA ADE EN STUND INNAN HANUKAJEV BERAETTADE ATT HAN VAR JUDE OCH HADE FAENGSLATS FOER ''SIONISTISK VERKSAMHET''. SVENSKEN FATTADE DAA FOERTROENDE FOER SIN RUMSKAMRAT OCH SVARADE:

- DET VAR JUST FOER ATT JAG RAEDDADE JUDAR SOM JAG KASTADES I FAENGELSE. JAG AER SVENSK DIPLOMAT.

SEDAN PRESENTERADE SIG DE BAADA PATIENTERNA FOER VARANDRA MED SINA NAMN.

- WALLENBERG TALADE OM HUR HAN RAEDDAT JUDAR UNDAN HITLER OCH HUR HAN TILL OCH MED LYCKATS FAA UT EN DEL FRAAN LAEGER. JAG MINNS ATT HAN NAEMNDE ETT OESTEUROPEISKT LAND, MEN INTE VILKET, SAEGER HANUKAJEV, SOM INTE AER MEDVETEN OM DEN STORA UPPMAERKSAMHETEN KRING NAMNET WALLENBERG UNDER SENARE AAR. HAN FOERSTAAR BARA RYSKA OCH SITT EGET KAUKASISKA SPRAAK OCH FOELJER INTE DEN ISRAELISKA PRESSEN.

SVAART SJUK

EN LITEN GRANNPOJKE, SOM OCKSAA KOMMIT MED SIN FAMILJ FRAAN SOVJET NYLIGEN, TOLKAR SAMTALET FRAAN RYSKA TILL HEBREISKA.

- WALLENBERG BERAETTADE ATT HAN NAERMAST KOM FRAAN LAEGRET KOMI I SIBIRIEN. HAN HADE ARBETAT I GRUVOR OCH VARIT PAA MAANGA PLATSER TIDIGARE. HAN HADE BLIVIT SLAGEN.

- LAEGERLEDNINGEN TRODDE HONOM INTE FOERST NAER HAN SA ATT HAN VAR SJUK. FOERST NAER HAN SVULLNADE UPP, FOERFLYTTADES HAN TILL FAENGELSESJUKHUSET I SVERDLOVSK. NU HOPPAS HAN KOMMA TILL ''BAETTRE'' LAEGER I FORTSAETTNINGEN.

ASJER HANUKAJEV FOERKLARAR ATT HAN INTE MINNS SAA MAANGA DETALJER FRAAN DERAS SAMTAL. DELS VAR HAN SJAELV SVAART SJUK, DELS HINDRADES DE AV FAANGVAKTARNA. VID ETT TILLFAELLE KOM EN VAKT IN I RUMMET OCH FOERBJOED DEM ATT TALA MED VARANDRA DE HOELLS UNDER STAENDIG UPPSIKT GENOM TITTHAALET I DOERREN.

AVSKEDET

EFTER FYRA DAGAR FOERDES HANUKAJEV VIDARE OESTER UT MOT ''SITT'' LAEGER I SIBIRIEN.

- VI TOG ETT OEMT FARVAEL AV VARANDRA, SAEGER HAN.

HANUKAJEV HADE ALDRIG TIDIGARE HOERT TALAS OM RAOUL WALLENBERG, SOM HAN BESKRIVER SOM BLEK OCH NAESTAN HELT FLINTSKALLIG. INTE HELLER SENARE UNDER SINA FEM AAR VID INVALIDLAEGRET TUMIEN HOERDE HAN NAAGON NAEMNA DEN MYSTISKE SVENSKEN.

DEN LILLE VAENLIGE MANNEN PAA SAENGKANTEN GOER ETT TROVAERDIGT INTRYCK. TILL SKILLNAD FRAAN MAANGA ANDRA SENSATIONELLA ''VITTNEN'' I FALLET WALLENBERG VERKAR HAN INTE VARA UTE EFTER PERSONLIG VINNING OCH PUBLICITET.

UTRENSNING

HAN TAR AV SIG KEPSEN OCH BERAETTAR OM SITT EGET LIV. HAN VAR SOLDAT I ROEDA ARMEN UNDER ANDRA VAERLDSKRIGET OCH SKADADES SVAART UNDER STRIDERNA PAA DEN FINSKA FRONTEN. 1948 DOEMDES HAN TILL SEX AARS FAENGELSE UNDER STALINS ALLMAENNA UTRENSNING AV JUDAR.

HAN SLAEPPTES 1953 EFTER DIKTATORNS DOED OCH AATERVAENDE TILL SIN HEMSTAD BAKU.

1957 KOM EN ISRAELISK DELEGATION TILL DEN STORA INTERNATIONELLA UNGDOMSFESTIVALEN I MOSKVA. HANUKAJEV RESTE DIT OCH VISADE STORT INTRESSE FOER ISRAEL.

1971 ANSOEKTE HAN OM UTRESETILLSTAAND TILL ISRAEL. HAN FICK AVSLAG OCH DOEMDES I STAELLET TILL FEM AARS INTERNERING I LAEGER. SVAART SJUK PLACERADES HAN I ETT LAEGER FOER INVALIDER.

NAEMNDE MOETET

DET VAR PAA VAEG DIT SOM HAN MOETTE RAOUL WALLENBERG I MARS 1972.

HAEROMDAGEN NAEMNDE HANUKAJEV FOER EN GAMMAL VAEN MOETET MED WALLENBERG. DET UPPMAERKSAMMADES HELT KORT I LOKALTIDNINGEN ''SHEVA'' I VECKOSLUTET OCH SPEREDS SEDAN VIDARE.

HANUKAJEV SER DAALIGT SEDAN HAN SKADATS I OEGAT UNDER ETT BRAAK I LAEGRET. HAN BLEV ANGRIPEN FOER ATT HAN FOERSVARADE ISRAEL MOT DEN SOVJETISKA PROPAGANDAN.

- JAG AER INTE RELIGIOES, MEN JAG HAR ALLTID VARIT EN NATIONELLT MEDVETEN JUDE, SAEGER HAN.''

ARTIKELN FORTSAETTER:

''EN SENSATION - OM DET AER SANT..

DEN SOVJETISKE JUDEN ASJER HANUKAJEV AER DEN SENASTE I RADEN AV VITTNEN I DET GAATFULLA DRAMAT OM RAOUL WALLENBERG. I FEM AAR BAR HANUKAJEV PAA HEMLIGHETEN ATT HAN TRAEFFADE OCH TALADE MED DEN SVENSKE DIPLOMATEN AAR 1972 I ETT FAENGELSESJUKHUS I SVERDLOVSK.

OMEDELBART TRAEDER NAAGRA FRAAGOR I FOERGRUNDEN:

HUR KUNDE HANUKAJEV FAA SAA NAERA KONTAKT MED EN SAA ''EXKLUSIV'' FAANGE SOM WALLENBERG? ENLIGT DEN SOVJETISKA FAENGESLERUTINEN HOELLS RAOUL WALLENBERG ISOLERAD - UTOM RAECKHAALL FOER DIREKTKONTAKT MED MEDFAANGAR.

HUR KUNDE FAENGELSELEDNINGEN I SVERDLOVSK TILLAATA ATT HANUKAJEV FICK SE RAOUL WALLENBERG LIGGA PAA EN BAAR, SJUK? OCH HUR KUNDE KGB TILLAATA HANUKAJEV ATT LAEMNA SOVJET FOER ATT BOSAETTA SIG I ISRAEL EFTER DETTA UNIKA MOETE MED SVENSKEN?

DESSA FRAAGOR HAR I DAG INGA SVAR.

DEN SVENSKE AMBASSADOEREN I ISRAEL, TORSTEN OEHRN, KOMMER I EN UTFOERLIG RAPPORT TILL SVENSKA UTRIKESDEPARTEMENTET ATT REDOGOERA FOER HANUKAJEVS VITTNESMAAL.

DET FINNS EMELLERTID FLER EXEMPEL PAA ATT VITTNEN AVFAERDATS SOM ICKE TROVAERDIGA. DE HAR EFTER INGAAENDE UNDERSOEKNINGAR ''SORTERATS BORT'' SOM PERSONER SOM VELAT TJAENA PENGAR ELLER SKAPPA SIG PUBLICITET PAA WALLENBERG ELLER RENT AV VARIT UTSAENDA AV SOVJET I ETT SYFTE SOM SVENSKA UD INTE KUNNAT FINNA NAAGON GODTAGBAR FOERKLARING TILL.

I FALLET HANUKAJEV FINNS AENNU INGA UPPGIFTER OM HANS TROVAERDIGHET. DEN SVENSKA AMBASSADEN I TEL AVIV HAR INTE HUNNIT FORSKA I DETTA.

AAR 1979 FRAMTRAEDDE EN POLSKFOEDD JUDE MED EN BERAETTELSE OM ATT EN MOSKVABO, JAN KAPLAN, SKULLE HA TRAEFFAT EN SVENSK FAANGE, RAOUL WALLENBERG, SAA SENT SOM 1975. KAPLAN AER DOCK ALLTJAEMT ETT HELT OKAENT NAMN I OPPOSITIONELLA KRETSAR I MOSKVA.

RESULTATET AV BERAETTELSEN BLEV EMELLERTID EN SVENSK NOT TILL DEN SOVJETISKA REGERINGEN. MOSKVA HAR DOCK HELA TIDEN HAEVDAT ATT RAOUL WALLENBERG AVLED I ETT FAENGELSE I MOSKVA 1947. INGA VITTNESMAAL HAR FOERMAATT SOVJETUNIONEN ATT AENDRA UPPFATTNING.

OM HANUKAJEVS VITTNESMAAL AER AEKTA SAA AER DET EN SENSATION.

MEN OM DEN SENSATIONEN KAN BEKRAEFTAS AER IDAG OSAEKERT, HUR TROVAERDIGT HANUKAJEV AEN FRAMTRAETT I MASSMEDIA.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL
1825

PRESSBYRAAN
JERNAEUS/MB

Ärende:

UTRIKESDEPARTEMENTET
EE

Kopia till:
Kabs
~~XXXXKabs~~
Polch
Pol 1
~~XXX~~

Åtgärd (...) blankettkopia)
Utrikesdepartementet Pol I
29 DEC. 1982
Betr. åtgärd se bif. delgivningslista

HEMLIG
enl 2 kap 1 § sekretesslagen
19 82-12-29
UTRIKESDEPARTEMENTET

P 2 Eu

POL

SVENSK TEL AVIV 1982 12 28

CABINET STOCKHOLM

B R A A D S K A N D E

TILL POL I OM WALLENBERG.

P R I M O KORRESPONDENTERNA SHACHAR (DN) OCH LAPIDUS (EXPRESSEN) RINGDE MIG IGAAR KVAELL FOER ATT BERAETTA DE INTERVJUAT HANUKAIEV. DE FRAMHOELL VAR FOER SIG ATT HANUKAIEV GJORT ETT SYMPATISKT OCH TROVAERDIGT INTRYCK. HAN HADE EJ FOEREFALLIT INGAA I ''DEN INDUSTRI FALLET DESSVAERRE GIVIT UPPHOV TILL'', SOM DEN ENE UTTRYCKTE SIG. TVAERTOM VERKADE HAN OMEDVETEN OM DEN UPPMAERKSAMHET HAN VAALLAT.

S E C U N D O FOELJANDE TILLAEGGSINFORMATIONER MAA REDOVISAS: HANUKAIEV HADE FOERST EFTER SIN ANKOMST TILL ISRAEL FOERSTAATT VEM WALLENBERG VAR. ORSAKEN TILL HANS LAANGA TYSTNAD I ISRAEL AEVEN DAEREFTER VAR FRAEMST ORO FOER KVARVARANDE SLAEKTINGAR I BAKU. ATT HAN NU UTTALAT SIG SAMMANHAENGDE MED HANS FOERTROENDE FOER SOREK, SOM HAN ALLTSEDAN SAMMANTRAEFFANDET I MOSKVA 1957 TYDLIGEN SETT I FOERKLARAD DAGER, OCH OVILJA TA SIN MINNESBILD MED SIG I GRAVEN. HANS TILL ISRAEL LIKALEDES UTVANDRADE SON HADE EMELLERTID FOEREBRAATT HONOM HANS I BEERSHEBA PAAKOMNA LOESMYNTHET.

T E R T I O SHACHAR TILLADE ATT HANUKAIEV SAGT SIG BEREDD TALA MED OFFICIELL SVENSK FOERETRAEDARE OM SITT SAMMANTRAEFFANDE MED WALLENBERG.

Q U A R T O TACKSAM INSTRUKTION

OERN

LIC 5-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol 2	82-12-29	Kiesow

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn
IK	Tel Aviv 82-12-28 dnr 209
	Angående: Wallenberg

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☒ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Thorn	☒ Kiesow Pol 2
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☒ Oswald "
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr sider	Antal ex bil sider	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
5 1		29/12 82		82/12 29	RF	☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Pol 1/Kiesow/mwa
Vårt ch t Tel Aviv
1983-03-04

1982-12-22 IN 18

Wallenbergmanifestation

Överlämnas av ambassaden i Tel Aviv till departementsrådet Göran Berg, Pol I, UD för kännedom.

Torsten Örn

INK UTRIKESDEP
Dnr 78/731A
1982-12-28
Avd P | Cr 2 | Mål

P 2 Etc

SWEDISH THEOLOGICAL INSTITUTE

JERUSALEM, Israel
38, Rehov Hanevilim
P. O. B. 37
Tel. 223822

Jerusalem den 6 december 1982

IN 18 svenska Inst.

Talman Ingemund Bengtsson

Riksdagshuset
Stockholm

Herr Talman!

På uppdrag av Er kollega i Israel, Herr Menahem Savidor, skriver jag detta inofficiella brev.

Redan under mitt besök i Sverige i augusti i år var jag ombedd av Herr Savidor att kontakta Er. Jag hade då turen att hamna bredvid Er under en konsert i Societetsparken i Varberg, och i pausen tog jag tillfället i akt att framföra Herr Savidors förfrågan.

Kanske erinrar Ni Er, att man här i Israel länge planerat att ordna en specialsession i Knesset med anledning av Raoul Wallenbergs 70-årsdag den 4 augusti i år. Av kända skäl var det emellertid svårt att genomföra dessa planer under sommaren och hösten.

Nu hoppas man dock att kunna förverkliga dem i början av nästa år, förslagsvis någon gång i februari-mars.

På förslag av initiativtagarna - förre kabinetts- och Knessetledamoten Gideon Hausner, presidenten i The Israel Bible Society, Professor Haim Cevaryahu, och jag själv - kommer högtiden att hållas i Knesset. Syftet därmed är inte att ge den en politisk prägel. Men vi vill på detta sätt ge den en officiell prägel och dignitet som är värdig en högtid, vilken tillägnas den man som man här anser vara en av de största personligheterna i världshistorien i allmänhet och i judafolkets historia i synnerhet. Av denna anledning vill vi utöver Raoul Wallenbergs syskon också inbjuda Er såsom representant för Wallenbergs folk.

Innan Herr Savidor tillsänder Er en officiell inbjudan, vill han emellertid veta, om en sådan inbjudan kommer att bli accepterad. Från Israels sida vill man inte försätta Sveriges Regering och Riksdag i situationen att behöva avvisa en officiell inbjudan, vilket skulle inverka menligt på relationerna mellan de båda länderna.

Vi hoppas givetvis på ett positivt svar från Er, gärna tillsammans med synpunkter på vilken tid som skulle passa Er bäst. Själv är jag kvar i Jerusalem till den 17 december. Jag anländer till mitt föräldrahem (Box 96, 510 13 Björketorp, tel. 0320/60376) den 20 december och stannar där till den 10 januari.

En välsignad Advents- och Julotid och ett i allo gott

.../2

SWEDISH THEOLOGICAL INSTITUTE

JERUSALEM, Israel
58, Rehov Haneviim
P. O. B. 37
Tel. 223822

nytt år tillönskas,

Med utmärkt högaktning

GÖRAN LARSSON, Rev. Dr.
Director
Swedish Theological Institute
Rechov Haneviim 58, P.O.B. 37
Jerusalem - Tel. 02-223822

Kopia: Svenska Ambassaden i Tel Aviv

Avsändningsort

Pol 1 Kiesow/AM

Ärende

Datum 1982-12-28

Avd P | Grupp 2 | Mål EU

POL

Adress

Svensk

TEL AVIV

Text

M Y C K E T B R Å D S K A N D E

:::::Från Pol 1 Re Wallenberg-vittnet Hanukaiev.

P R I M O: Tack för de relevanta upplysningarna och Hanukaievs namn finns inte i våra arkiv över uppgiftslämnare. Däremot har Komi-gruvan figurerat i tidigare spår som dock visat sig omöjliga att följa upp och dessutom inte varit särskilt trovärdiga.

S E C U N D O: Ni instrueras snarast möjligt besöka Hanukaiev och förhöra honom. Utöver de anvisningar om metod och frågeställningar som framgår av S Ottossons PM 81--10-30 om förhör med vittnen i Wallenbergärendet och som Ni fått del av önskar vi få detaljer om den fråga som Ni redan själva uppmärksammat nämligen varför utsagan framförs först nu. Därutöver hur Hanukaiev kan vara säker på att han rätt identifierat den person han tror vara Raoul Wallenberg samt omständigheter som kan belysa hur det kommer sig Raoul Wallenberg arbetade tillsammans med andra fångar och hur han kunnat klara påfrestningarna i den ökände Komi-gruvan till 60 års ålder som Hanukaiev påstår. Allmänt kan sägas att vi är betjänta av en så fullständig redogörelse som möjligt för både Hanukaievs person och hans utsaga.

T E R T I O: Om möjligt bör Ni utverka av Hanukaiev att han inte har kontakter med pressen. Sådana kontakter har nämligen en benägenhet att suggerera vittnen till utsagor om saker som de annars inte är säkra på och detta kan förvränga deras minnesbilder. Vår avsikt är att efter en analys av er rapport sända ned Kiesow som arbetar med fallet för ett nytt förhör med Hanukaiev.

Q U A R T O: Av intresse få de israeliska myndigheternas bedömning av Hanukaievs person. Kan säkerhetspolisen lämna medverkan till detta?

Cabinet+

UTRIKESDEPARTEMENTET

AD

Kopia till:

Kabs

~~Bxx Kabs~~

Polch

Pol 1

~~XHX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P | 2 | Su I

(Pol.)

SVENSK TEL AVIV 1982 12 29

CABINET STOCKHOLM

aa/lk

M Y C K E T B R A A D S K A N D E

TILL POL I OM SAMTAL MED NYA WALLENBERGVITTNET HANUKAIEV.

P R I M O EFTER MOTTAGANDET AV ER INSTRUKTION FOR JAG IGAAR EFTERMIDDAG IVAEG TILL DEN STAD, DAER HANUKAIEV BOR, FOER ATT TA CHANSEN ATT HAN VAR HEMMA. DET VAR HAN LYCKLIGTVIS OCKSAA. I VAART DRYGT TIMSLAANGA SAMTAL DELTOG AEVEN SONEN OMVAEXLANDE SOM TOLK OCH SJAELVSTAENDIG SAMTALSPARTNER. I DET MESTA FRAMKOM SAMMA BILD SOM DEN LAPIDUS GIVIT I EXPRESSEN (ERT ENCLAIR 404). NEDAN NAAGRA YTTERLIGARE FOERTYDLIGANDEN ENLIGT ERA FRAAGEOENSKEMAAL. JAG VILL TILLAEGGA, ATT DET INTE AER SAA LAETT ATT FOERA ETT LOGISKT SAMMANHAENGANDE SAMTAL MED VITTNET, SOM AER RAETT MAERKT AV AALDER, SJUKDOM OCH UMBAERANDEN.

S E C U N D O I FAENGELSESJUKSALEN I SVERDLOVSK FANNS AATTA ELLER TIO PATIENTER IFRAAGAVARANDE FYRA DAGAR. HANUKAIEV LED AV KRIGSSKADOR, MAGSAAR OCH BLODTRYCK. HAN HADE VISS KONTAKT MED EN KURD MEN ANNARS BARA MED WALLENBERG, SOM HAN ENLIGT SONEN FOERST UPPFATTAT SOM JUDE. WALLENBERG BEHANDLADES AENNU SAEMRE AEN DE OEVRIGA (SOM SVAR PAA MIN FRAAGA OM WALLENBERG FOEREFOELL BEHANDLAS SOM EN SPECIELL FAANGE). HAN HADE BERAETTAT HAN SENAST ARBETAT I URANGRUVOR I JAKUTIEN (INTE KOMI), VARIFRAAN MAN EJ BRUKADE AATERVAENDA MED LIVET. SAM-

FORTS SID 2

LIC 6-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET AD	Ärende:	[redacted]
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

TALEN FOERDES PAA RYSKA, SOM I WALLENBERGS FALL VARIT MYCKET STAPPLANDE. HANUKAIEV VAR DEN AV DE TVAA SOM FOERST LAEMNADE SJUKHUSET. KANSKE BEROENDE PAA ATT HAN PRATAT FOER MYCKET MED WALLENBERG, SADE HAN. HAN HADE UPPFATTAT WALLENBERG SOM UNGEFAERLIGEN JAEMNAARIG.

T E R T I O HANUKAIEV HADE LAGT RAOUL WALLENBERGS NAMN PAA MINNET OCH BEVARAT DET GENOM ATT STAENDIGT SKRIVA NER DET. I SITT SENARE FAANGLAEGER I TJUMEN HADE HAN BLIVIT VAEN MED EN JUDE VID NAMN SIMON MARKOVITJ, SOM HAMNAT DAER PAA GRUND AV VALUTATRANSAKTIONER. NAER DENNE SKICKADES TILL FAENGELSESJUKHUS I LENINGRAD FOER CANCERBEHANDLING, HADE HANUKAIEV BETT HONOM HAALLA UTKIK EFTER WALLENBERG, EFTERSOM DENNE VARIT PAA VAEG VAESTERUT FRAAN SVERDLOVSK, DOCK UTAN ATT VETA VART. MARKOVITJ HADE AATERVAENT NAAGRA MAANADER SENARE UTAN ATT HA RAAKAT NAAGON SOM STAEMDE MED HANUKAIEVS BESKRIVNING.

Q U A R T O PAA MIN FRAAGA OM INTE KGB GJORT DET EXTRA SVAART FOER HONOM ATT UTVANDRA EFTERSOM HAN RAAKAT EN SAA SPECIELL FAANGE, SVARADE HANUKAIEV UTAN OMSVEP, ATT DET VISST FOERELEGAT SVAARIGHETER (DAERMED DOCK INTE SAGT AV DENNA ANLEDNING), MEN ATT HAN MUTAT SIG UT. ''I AZERBAIDJAN KAN MAN T O M KOEPA BOMBER FOER PENGAR'', SOM HAN UTTRYCKTE SIG. VARIFRAAN HAN SJAELV FAATT ERFORDERLIGA PENGAR FRAMGICK EJ. SONEN HADE KOMMIT EFTER TVAA AAR SENARE. HUSTRU, TRE BARN OCH BARNBARN VAR KVAR I SOVJET, DAERIBLAND EN SON SOM VAR OFFICER, PARTIMEDLEM OCH GIFT MED EN ICKE JUDISK RYSKA.

Q U I N T O ISRAEL-SONEN, SOM AER ARBETSLOES, INSKOET ATT FADERN STAENDIGT DRAGIT OLYCKA OEVER FAMILJEN OCH TVAA GAANGER SUTTIT I FAENGELSE MED SOCIALA KONSEKVENSER FOER DE

FORTS SID 3

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET AD	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

ANDRA. HAN HADE DAERFOER VARIT MISSNOEJD MED ATT FADERN EFTER FEM TYSTA AAR I ISRAEL NU RIKTAT UPPMAERKSAMHET TILL SIG GENOM ARTIKELN I ''SHEVA''. HAN VAR FRAEMST OROLIG FOER SLAEKTINGARNA I BAKU. SONEN VAR INTE HELLER ABSOLUT SAEKER PAA ATT DET VERKLIGEN VAR WALLENBERG SOM FADERN RAAKAT.

S E X T O FADERN SADE SIG EMELLERTID VARA HELT OEVERTYGAD HAEROM OCH HADE INTE KUNNAT HAALLA INNE MED DET, NAER HAN FOER EN VECKA SEDAN RAAKADE SIN GAMLE VAEN SOREK I BEERSHEBA (EN VAEN HAN VETERLIGEN ENDAST RAAKAT VID EN INTERNATIONELL UNGDOMSKONGRESS I MOSKVA 1957). DESSFOERINNAN HADE HAN HAALLIT TYST AV FAMILJEHAENSYN.

S E P T I M O BETR PRESSKONTAKTER TYCKS HANUKAIEV NU HA SLAEPPT ALL TVEKSAMHET, MEDAN SONEN - MED STOED FRAAN MIG - FOERORDADE DISKRETION I ANSTRAENGNINGARNA HJAELPA WALLENBERGS SAK.

O C T A V O JAG SKALL BE OM UTRIKESMINISTERIETS HJAELP VAD GAELLER EV POLISUPPGIFTER OM HANUKAIEV, SAA SNART STREJKEN AER OEVER.

N O V O OM SOREK, SOM JAG INTE TALAT MED, SAEGER LAPIDUS, ATT HAN AER AKTIV I SOVJETISK-ISRAELISKA INVANDRARSAMMANHANG OCH TID EFTER ANNAN HAR ANLEDNING BESOEKA SOVJET. AV VISERINGS-SKAEL AER HAN DAERFOER ENLIGT VAD HAN SAGT LAPIDUS MYCKET AN-GELAEGEN EJ FIGURERA I WALLENBERG-SAMMANHANG.

OERN

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

Kopia till:
Kabs
~~XXXXXXXX~~
Polch
Pol 1
~~XXXXX~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P | 2 | Sm II

SVENSK TEL AVIV 1982 12 29

Pol.

CABINET STOCKHOLM

M Y C K E T B R A A D S K A N D E

TILL POL I OM NYA WALLENBERGVITTNET.

P R I M O HANUKAIEV UPPSOEKTE MIG OVAENTAT EFTER LUNCH IDAG. DET VAR NAAGRA SAKER HAN VILLE TILLAEGGA. FOER DET FOERSTA UNDERSTROEK HAN, ATT SONEN INTE ALLTID HOELL SIG TILL SANNINGEN. INGA KONKRETA EXEMPEL GAVS DOCK. VIDARE VAR DET VISSA SAKER HAN VILL FOERTYDLIGA I FOERHAALLANDE TILL SAMTALET I GAAR.

S E C U N D O WALLENBERG HADE I SVERDLOVSK HAFT RANDIGA KLAEDER PAA SIG AV ETT SLAG SOM BARA DE HADE SOM VISTADES I DE VAERSTA LAEGREN, ''DE DOENDE'' SOM DESSA PERSONER TYDLIGEN KALLADES I LAEGERJARGONGEN. HAN HADE VARIT DRYGT 175 CM LAANG, LJUSBRUNA OEGON, SKALLIG OCH TROTS SIN SJUKDOM INTE SETT MER AEN 50 AAR GAMMAL UT. HANUKAIEV HADE GENAST KAENT IGEN HONOM PAA ETT FOTOGRAFI EN JOURNALIST HAEROM DAGEN VISAT HONOM. WALLENBERG HADE VARIT I KOMI INNAN HAN KOM TILL JAKUTIEN.

T E R T I O DEN KURD SOM OCKSAA FANNS I SJUKSALEN HADE VARIT EN MISSTAENKT FIGUR SOM MOEJLIGEN TILLSAMMANS MED OEVERVAKAREN STAATT BAKOM ATT SAMVARON INSKRAENKTES TILL FYRA DAGAR. MED KURDEN HADE HANUKAIEV TALAT AZERBAIDJANSKA.

Q U A R T O VID AVSKEDET HADE WALLENBERG BETT HANUKAIEV ATT FOER DEN HAENDELSE HAN FICK KONTAKT MED UTLAENNINGAR NAEMNA ATT DE RAAKATS. PAA FRAAGAN VARFOER HAN AENDAA DROEJT FEM AAR

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) - 2 -

EFTER SIN ANKOMST TILL ISRAEL, SVARADE HANUKAIEV ATT DET DELS BERODDE PAA HANS DAALIGA HAELSOTILLSTAAND, DELS PAA ORON FOER KVARVARANDE FAMILJEMEDLEMMAR. NU VAR HAN EMELLERTID VILLIG ATT TALA OM ALLT OCH STOD TILL FOERFOGANDE FOER YTTERLIGARE FRAAGOR OCH SAMTAL, OM VI SAA OENSKADE.

Q U I N T O MIN PRELIMINAERA TOLKNING AV BESOEKET AER ATT HANUKAIEV KAN HA HAFT ETT UPPROERT SAMTAL MED SONEN, SEDAN JAG LAEMNADE DEM I GAAR KVAELL, OCH ATT HAN I MINNET AV SITT LOEFTE TILL MEDFAANGEN KAN HA KAENT ETT BEHOV ATT UPPSOEKA SVENSKA AMBASSADEN. FOER HANUKAIEV SOM AER SJUKLIG, SER OCH GAAR ILLA BOER DET HA VARIT ETT BETYDANDE FOERETAG ATT TA SIG TILL AMBASSADEN.

OERN

IC 8-2042 10.000x6 1982-03

Ad/IK

Pol I

Pol

80 A/482

SVENSK TEL AVIV 1982 12·29

CABINET STOCKHOLM

482. TILL PRESS OCH POL I OM NYA WALLENBERGVITTNET

JAG HAR EFTER MITT BESOEK PAA TISDAGKVAELLEN HOS HANUKAIEV PAA PRESSFRAAGOR SVARAT ATT JAG TYCKTE HANUKAIEV PERSONLIGEN GJORDE ETT AEKTA INTRYCK, MEN ATT DE UPPGIFTER HAN LAEMNAT MAASTE GRANSKAS AV EXPERTISEN I STOCKHOLM SOM HAR HELT ANDRA MOEJLIGHETER ATT VAERDERA DEM I JAEMFOERELSE MED ANDRA VITTNESUPPGIFTER AEN JAG HAR. JAG HAR OCKSAA FRAMHAALLIT MINA INTRYCK OCH ERFARENHETER FRAAN BESOEKET NAERA ANSLOET SIG TILL DEM ARNE LAPIDUS I MAANDAGS REDOVISADE I EXPRESSEN.

OERN

SVENSK TEL AVIV 82 12 29 KL 1215/MO

Avsändningsort

Pol 1 Kiesow/AM

Ärende

Datum

1982-12-29

Avd | Grupp | Mål

Adress

Svensk

TEL AVIV

Text

M Y C K E T B R A A D S K A N D E

..... För ambassadören från Kiesow, pol 1 Re Wallenbergvittnet Hanukaiev.

P R I M O: Innehållet Dina och har föranlett beslut jag snarast skall förhöra Hanukaiev, främst för att undvika berättelsen ytterligare vanställes av presskontakterna. Avsikten är att förhöret skall äga rum den 6 januari. Tacksam bekräftelse detta kan ordnas antingen via chiffer till UD eller direkt till min semesteradress i Göteborg per telefon 031/165665.

S E C U N D O: Angelägen även tolk till ryska står till förfogande samt bandspelare. Förhöret kan beräknas ta så mycket som 5 till 6 timmar och möjlighet bör finnas påföljande dags morgon återkomma med nytt samtal på någon timme vid behov.

T E R T I O: Det skulle vara mycket värdefullt om även kortare enskilt samtal med sonen kan ordnas - (medveten om hur delikat detta kan vara). Är det möjligt även få till stånd sammanträffande med Hanukaievs vän Sorek som ordnade kontakterna med pressen?

Q U A R T O: Har bokat för ankomst Tel Aviv den 5 kl 1740 samt återresa morgonen den 8. Tacksam hotellbokning samt uppgift därom.

Q U I N T O: Anslutning den sprachregelung som Du fått del av uppges till pressen endast att vi nu studerar inkommet material. Min resa som sker under avbrytande av semester bör därför hemlighållas. Omöjliggör denna omständighet kontakt med Sorek bör sådan inte ske.

VM

R Avgående telegram

EXP 82.12.30	Dnr	Avd Grupp Mål
1130 /Kut		P2 EU

(PR)

CABINET STOCKHOLM 1982-12-29

SVENSK TEL AVIV

407. ERT 482. RE NYA WALLENBERGVITTNET.

FRAAN PRESSBYRAAN, FAXEN.

TACK FOER BESKED OMVAD SOM SAEGS TILL JOURNALISTER. PRESS-BYRAANS SPRACHREGELUNG AER FOELJANDE: UD HAR TAGIT EMOT RAPPORTEN FRAAN VAAR ISRAEL-AMBASSADOER. RAPPORTEN STUDERAS. DET AER F N ALLDELES FOER TIDIGT ATT GOERA NAAGON BEDOEMNING AV UPPGIFTERNA. DET KOMMER ATT BEHOEVAS TID FOER STUDIER INNAN MAN DRAR NAAGRA SLUTSATSER FOER DET FORTSATTA AGERANDET.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL
1545

PRESSBYRAAN
FAXEN/MB

Avsändningsort

Pol 1 Kiesow/AM

EN CLAIR-TELEGRAM

Ärende

RW.

Datum	Dnr
1982-12-29	189

Avd.	Grupp	Mål
P	2	En I

Adress

Svensk

CHICAGO

Text

189. Ert 187 Re Raoul Wallenberg-efterforskningarna.

Tacksamma besked huruvida Ni varit i kontakt med Raoul Wallenbergs familj i ärendet och i så fall vad som sagts.

cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören		
Avsänt den	Klocken	Sign
29/12	1315	TL

Dep Ubk 323. 1972 2. 20 000 ex 72864

UTRIKESDEPARTEMENTET

EE

Kopia till:

Kabs

~~XXXXXXXX~~

Polch

Pol 1

~~XXXX~~

Ärende:

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

[redacted]

P | 2 | Eu

POL

SVENSK TEL AVIV 1982 12 30

CABINET STOCKHOLM

M Y C K E T B R A A D S K A N D E

TILL KIESOW OM WALLENBERGVITTNET HANUKAIEV

P R I M O DU AER HJAERTLIG VAELKOMMEN 5-8 JANUARI. BIL MOETER FLYGPLATSEN OCH JAG HOPPAS DU VILL AETA MIDDAG HOS OSS.

S E C U N D O FOELJANDE UPPLAEGGNING PLANERAS:

ALFA. HANUKAIEV PLUS PROFFSTOLK OCH BANDSPELARE TILL AMBASSADEN (SOM OEPPNAS SAERSKILT HAERFOER PAA TRETTONDAGEN) KL 9. EFTER HANS BESOEK HAER IGAAR OCH KOMMENTARERNA OM SONEN TYCKER JAG DET AER BAEST FOERLAEGGA OEVNINGEN HIT. DET GER DIG HELT ANDRA MOEJLIGHETER LEDA SAMTALET.

BETA. SONEN BOER NOG EJ ALERTERAS I FOERVAEG. I SAA FALL FINNS DET NAEMLIGEN RISK FADERN BLIR IRRITERAD PAA OSS, VILKET EJ KAN TJAENA DITT HUVUDSYFTE. FOERESLAAR DU IMPROVISERAR MOETE MED HONOM GENOM ATT RESA HEM MED FADERN PAA EFTERMIDDAGEN.

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia) - 2 -

GAMMA. SOREK OMBEDS KOMMA HIT FREDAG MORGON, I VAERSTA FALL TORSDAG EFTERMIDDAG.

DELTA. VI INRIKTAR OSS PAA ATT HEMLIGHAALLA DITT BESOEK OCH SAEGER ATT DET AER JAG SOM OENSKAR SAMTALEN. ENDAST OM VEDERBOERANDE GOER ALLVARLIGA SVAARIGHETER IFRAAGAVARANDE DAGAR AVSLOEJAR VI DET ROER SIG OM BESOEKARE FRAAN STOCKHOLM.

T E R T I O HOPPAS DU AER INFOERSTAADD MED DENNA UPPLAEGGNING. JAG FINNS DE NAERMASTE DAGARNA PAA TJAENSTERESA I EILAT (TEL. 059/72151, TELEX 7775). BJOERN WOLF, MED VILKEN JAG STAAR I TELEFONKONTAKT, HANDLAEGGER FOERBEREDELSERNA. HANS BOSTADSNUMMER AER 052/77902.

OERN

Ö-2042 10.000x6 1982-03

Ankommande telegram

30/12-82 18¼		P 2 Eu I

V

PR

CABINET STOCKHOLM 1982-12-30

SVENSK LONDON

862. FRAAN PRESSBYRAAN. VI RELEXAR HAER E 2 TELEX ANG WALLENBERG-VITTNET.

CABINET STOCKHOLM 1982-12-30

SVENSK TEL AVIV

410. FRAAN PRESSBYRAAN RE PUBLICITET WALLENBERG-VITTNET.

P R I M O. PUBLICITETEN KRING DET NYA WALLENBERG-VITTNET HAR FRAEMST KONCENTRERATS TILL EXPRESSEN, EFTERSOM TIDNINGENS STRINGER PAA PLATSEN, ARNE LAPIDUS I ETT TIDIGT SKEDE HAKADE PAA UPPGIFTERNA I JERUSALEM POST OCH SJAELV TRAEFFADE HANUKAJEV. HUVUDARTIKELN AER UTSAEND FRAAN OSS 821227 (TEL 404). DAGENS NYHETER HADE UNDER ONSDAGEN EN UTFOERLIG ARTIKEL, SIGNERAD NATHAN SCACHAR, 821227.

S E C U N D O. EXPRESSEN HADE 821229 EN MINDRE ARTIKEL, SIGNERAD LAPIDUS, DAER DET BL A SAEGS CIT ''WALLENBERG-VITTNET KLARADE KUGGFRAAGORNA''. TEL AVIS (EXPRESSEN) AMBASSADOER TORSTEN OERN TRAEFFADE IGAAR ASJER HANUKAJEV, MANNEN SOM SAEGER SIG HA MOETT RAOUL WALLENBERG 1972. - MANNEN GOER ETT GOTT INTRYCK. JAG FRAAGADE UT HONOM. HAN GAV MIG SAMMA UPPGIFTER SOM HAN TIDIGARE LAEMNAT TILL EXPRESSEN, SAEGER OERN. - JAG HAR TRAEFFAT FOER FAA WALLENBERG-VITTNEN FOER ATT KUNNA GOER A JAEMFOERELSER. UD I STOCKHOLM FAAR NU LAESA MIN RAPPORT.

XXXXXXXXXXXXXX

TIDIGARE HAR UD VID FLERA TILLFAELLEN SAENT UT SINA SPECIELLA WALLENBERG-EXPERTER FOER ATT FOERHOERA VITTNEN. DE BRUKAR MED HJAELP AV ''KUGGFRAAGOR'' KUNNA AVGOERA TROVAERDIGHETEN I BERAETTELSERNA. SLUTCIT.

T E R T I O. RAPPORT HADE IGAAR KVAELL 821229 ET INSLAG DAER HANUKAJEV INTERVJUADES , TROLIGEN INTE AV NAAGON UTSAEND FRAAN SVENSK TV UTAN DET VAR FOERMODLIGEN ETT INSLAG FRAAN ISRAELISK TV. AMBASSADOER TORSTEN OERN TELEFONINTERVJUADES DAEREFTER OCH DET HETER FOELJANDE CIT:

SVERIGES AMBASSADOER TORSTEN OERN VILL INTE GOERA NAAGON BEDOEMNING AV VITTNESMAALET MEN VILKET INTRYCK GOER HANUKAJEV SOM PERSON?

- JAG TYCKET DET GER INTRYCK ATT VARA EN AEKTA GENUIN PERSON.

MED GAAR DET INTE FOER DIG MED LEDNING AV DET HAER ATT SAEGA ATT DET VERKLIGEN VAR WALLENBERG HAN TRAEFFADE?

- JAG KAN BARA SAEGA ATT HAN SJAELV AER FULLT OEVERTYGAD OM DET, DET VAR VAD HAN UNDERSTROEK. MEN SOM SAGT DET VAR DE FORMULERINGAR SOM HAN ANVAENDE. DE FAAR ANALYSERAS AV EXPERTISEN.

SLUTCIT.

Q U A R T O. VI GOER EN SAMMANSTAELLNING AV PUBLICITETEN OCH SAENDER NAESTA VECKA.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL.

CABINET STOCKHOLM 1982-12-27

SVENSK TEL AVIV

404. FRAAN PRESSBYRAAN. RE NYTT VITTNE WALLENBERG

EXPRESSEN HAR IDAG EN ARTIKEL UNDER RUBRIKEN
''JAG DELADE RUM MED WALLENBERG'', TEXTEN FOELJER
IN EXTENSO:

''TEL AVIV (EXPRESSEN) - I FYRA DAGAR DELADE JAG SJUKRUM
MED RAOUL WALLENBERG. VI BLEV VAENNER. VI KRAMADE OCH
KYSSTE VARANDRA NAER VI SKILDES AAT.

SAA BERAETTADE ASJER HANUKAJEV, SOVJETISK INVANRARE
I ISRAEL, OM SITT MOETE MED DEN FOERSVUNNE SVENSKE DIPLOMATEN
FOER TIO AAR SEDAN.

HANUKAJEV VAR PAA VAEG OESTER UT MOT SIBIRIEN OCH WALLENBERG
VAESTER UT NAER DE MOETTES PAA FAENGELSESJUKHUSET I SVERDLOVSK
I MARS 1972. SVENSKEN LAAG PAA EN BAAR OCH DEN SOVJETISKE
JUDEN PAA EN SJUKHUSSAENG.

- HANS MAGE OCH KINDER VAR ALLDELES UPPSVULLNA. HAN BERAETTADE
ATT HAN HADE PROBLEM MED VATTEN I MAGEN, SAEGER HANUKAJEV,
65, TILL EXPRESSEN.

ENKEL BOSTAD

VI TRAEFFAR HONOM I HANS ENKELT INREDDA TVAARUMMARE I OR AKIVA,
ETT LITET GRAATT SAMHAELLE MED STORT INSLAG AV NYA INVANDRARE
UTE PAA DEN ISRAELISKA LANDSBYGDEN. DAER HAR HAN BOTT SEDAN
HAN UTVANDRARE TILL ISRAEL FOER FEM AAR SEDAN, NYSS FRISLAEPPT
FRAAN ETT SIBIRISKT LAEGER.

DET FINNS EN SAENG, ETT PAR STOLAR OCH ETT BORD. EN SAMOVAR,
DEN KLASSISKA RYSKA TEKOKAREN, STAAR PAA HEDERSPLATS I RUMMET.

DEN LILLE, ORAKADE MANNEN SITTER PAA SIN SAENG OCH BERAETTAR.
HAN VERKAR EN SMULA FOERBRYLLAD OEVER DET STORA INTRESSET FOER
WALLENBERG OCH VILL HELLRE TALA OM SITT EGET DRAMATISKA LIV.

HAN FATTAR INTE RIKTIGT ALL DEN UPPSTAANDELSE SEDAN HAN
I FOERBIGAAENDE RAAKAT AVSLOEJA FOER EN VAEN ATT HAN TRAEFFAT
WALLENBERG.

DERAS MOETE I SJUKRUMMET BOERJADE EN SMULA TREVANDE.

- JAG AER FRAAN SVERIGE, SADE WALLENBERG.

- JAG AER FRAAN KAUKASUS, SADE HANUKAJEV, SOM KOMMER FRAAN
STADEN BAKU VID KASPISKA HAVET.

FOERTROENDE

DE SMAAPRA ADE EN STUND INNAN HANUKAJEV BERAETTADE ATT HAN
VAR JUDE OCH HADE FAENGSLATS FOER ''SIONISTISK VERKSAMHET''.
SVENSKEN FATTADE DAA FOERTROENDE FOER SIN RUMSKAMRAT OCH
SVARADE:

- DET VAR JUST FOER ATT JAG RAEDDADE JUDAR SOM JAG KASTADES I FAENGELSE. JAG AER SVENSK DIPLOMAT.

SEDAN PRESENTERADE SIG DE BAADA PATIENTERNA FOER VARANDRA MED SINA NAMN.

- WALLENBERG TALADE OM HUR HAN RAEDDAT JUDAR UNDAN HITLER OCH HUR HAN TILL OCH MED LYCKATS FAA UT EN DEL FRAAN LAEGER. JAG MINNS ATT HAN NAEMNDE ETT OESTEUROPEISKT LAND, MEN INTE VILKET, SAEGER HANUKAJEV, SOM INTE AER MEDVETEN OM DEN STORA UPPMAERKSAMHETEN KRING NAMNET WALLENBERG UNDER SENARE AAR. HAN FOERSTAAR BARA RYSKA OCH SITT EGET KAUKASISKA SPRAAK OCH FOELJER INTE DEN ISRAELISKA PRESSEN.

SVAART SJUK

EN LITEN GRANNPOJKE, SOM OCKSAA KOMMIT MED SIN FAMILJ FRAAN SOVJET NYLIGEN, TOLKAR SAMTALET FRAAN RYSKA TILL HEBREISKA.

- WALLENBERG BERAETTADE ATT HAN NAERMAST KOM FRAAN LAEGRET KOMI I SIBIRIEN. HAN HADE ARBETAT I GRUVOR OCH VARIT PAA MAANGA PLATSER TIDIGARE. HAN HADE BLIVIT SLAGEN.

- LAEGERLEDNINGEN TRODDE HONOM INTE FOERST NAER HAN SA ATT HAN VAR SJUK. FOERST NAER HAN SVULLNADE UPP, FOERFLYTTADES HAN TILL FAENGELSESJUKHUSET I SVERDLOVSK. NU HOPPAS HAN KOMMA TILL ''BAETTRE'' LAEGER I FORTSAETTNINGEN.

ASJER HANUKAJEV FOERKLARAR ATT HAN INTE MINNS SAA MAANGA DETALJER FRAAN DERAS SAMTAL. DELS VAR HAN SJAELV SVAART SJUK, DELS HINDRADES DE AV FAANGVAKTARNA. VID ETT TILLFAELLE KOM EN VAKT IN I RUMMET OCH FOERBJOED DEM ATT TALA MED VARANDRA DE HOELLS UNDER STAENDIG UPPSIKT GENOM TITTHAALET I DOERREN.

AVSKEDET

EFTER FYRA DAGAR FOERDES HANUKAJEV VIDARE OESTER UT MOT ''SITT'' LAEGER I SIBIRIEN.

- VI TOG ETT OEMT FARVAEL AV VARANDRA, SAEGER HAN.

HANUKAJEV HADE ALDRIG TIDIGARE HOERT TALAS OM RAOUL WALLENBERG, SOM HAN BESKRIVER SOM BLEK OCH NAESTAN HELT FLINTSKALLIG. INTE HELLER SENARE UNDER SINA FEM AAR VID INVALIDLAEGRET TUMIEN HOERDE HAN NAAGON NAEMNA DEN MYSTISKE SVENSKEN.

DEN LILLE VAENLIGE MANNEN PAA SAENGKANTEN GOER ETT TROVAERDIGT INTRYCK. TILL SKILLNAD FRAAN MAANGA ANDRA SENSATIONELLA ''VITTNEN'' I FALLET WALLENBERG VERKAR HAN INTE VARA UTE EFTER PERSONLIG VINNING OCH PUBLICITET.

UTRENSNING

HAN TAR AV SIG KEPSEN OCH BERAETTAR OM SITT EGET LIV. HAN VAR SOLDAT I ROEDA ARMEN UNDER ANDRA VAERLDSKRIGET OCH SKADADES SVAART UNDER STRIDERNA PAA DEN FINSKA FRONTEN. 1948 DOEMDES HAN TILL SEX AARS FAENGELSE UNDER STALINS ALLMAENNA UTRENSNING AV JUDAR.

HAN SLAEPPTES 1953 EFTER DIKTATORNS DOED OCH AATERVAENDE TILL SIN HEMSTAD BAKU.

1957 KOM EN ISRAELISK DELEGATION TILL DEN STORA INTERNATIONELLA UNGDOMSFESTIVALEN I MOSKVA. HANUKAJEV RESTE DIT OCH VISADE STORT INTRESSE FOER ISRAEL.

1971 ANSOEKTE HAN OM UTRESETILLSTAAND TILL ISRAEL. HAN FICK AVSLAG OCH DOEMDES I STAELLET TILL FEM AARS INTERNERING I LAEGER. SVAART SJUK PLACERADES HAN I ETT LAEGER FOER INVALIDER.

NAEMNDE MOETET

DET VAR PAA VAEG DIT SOM HAN MOETTE RAOUL WALLENBERG I MARS 1972.

HAEROMDAGEN NAEMNDE HANUKAJEV FOER EN GAMMAL VAEN MOETET MED WALLENBERG. DET UPPMAERKSAMMADES HELT KORT I LOKALTIDNINGEN ''SHEVA'' I VECKOSLUTET OCH SPEREDS SEDAN VIDARE.

HANUKAJEV SER DAALIGT SEDAN HAN SKADATS I OEGAT UNDER ETT BRAAK I LAEGRET. HAN BLEV ANGRIPEN FOER ATT HAN FOERSVARADE ISRAEL MOT DEN SOVJETISKA PROPAGANDAN.

- JAG AER INTE RELIGIOES, MEN JAG HAR ALLTID VARIT EN NATIONELLT MEDVETEN JUDE, SAEGER HAN.''

ARTIKELN FORTSAETTER:

''EN SENSATION - OM DET AER SANT..

DEN SOVJETISKE JUDEN ASJER HANUKAJEV AER DEN SENASTE I RADEN AV VITTNEN I DET GAATFULLA DRAMAT OM RAOUL WALLENBERG. I FEM AAR BAR HANUKAJEV PAA HEMLIGHETEN ATT HAN TRAEFFADE OCH TALADE MED DEN SVENSKE DIPLOMATEN AAR 1972 I ETT FAENGELSESJUKHUS I SVERDLOVSK.

OMEDELBART TRAEDER NAAGRA FRAAGOR I FOERGRUNDEN:

HUR KUNDE HANUKAJEV FAA SAA NAERA KONTAKT MED EN SAA ''EXKLUSIV'' FAANGE SOM WALLENBERG? ENLIGT DEN SOVJETISKA FAENGESLERUTINEN HOELLS RAOUL WALLENBERG ISOLERAD - UTOM RAECKHAALL FOER DIREKTKONTAKT MED MEDFAANGAR.

HUR KUNDE FAENGELSELEDNINGEN I SVERDLOVSK TILLAATA ATT HANUKAJEV FICK SE RAOUL WALLENBERG LIGGA PAA EN BAAR, SJUK? OCH HUR KUNDE KGB TILLAATA HANUKAJEV ATT LAEMNA SOVJET FOER ATT BOSAETTA SIG I ISRAEL EFTER DETTA UNIKA MOETE MED SVENSKEN?

DESSA FRAAGOR HAR I DAG INGA SVAR.

DEN SVENSKE AMBASSADOEREN I ISRAEL, TORSTEN OEHRN, KOMMER I EN UTFOERLIG RAPPORT TILL SVENSKA UTRIKESDEPARTEMENTET ATT REDOGOERA FOER HANUKAJEVS-VITTNESMAAL.

DET FINNS EMELLERTID FLER EXEMPEL PAA ATT VITTNEN AVFAERDATS SOM ICKE TROVAERDIGA. DE HAR EFTER INGAAENDE UNDERSOEKNINGAR ''SORTERATS BORT'' SOM PERSONER SOM VELAT TJAENA PENGAR ELLER SKAPPA SIG PUBLICITET PAA WALLENBERG ELLER RENT AV VARIT UTSAENDA AV SOVJET I ETT SYFTE SOM SVENSKA UD INTE KUNNAT FINNA NAAGON GODTAGBAR FOERKLARING TILL.

I FALLET HANUKAJEV FINNS AENNU INGA UPPGIFTER OM HANS TROVAERDIGHET. DEN SVENSKA AMBASSADEN I TEL AVIV HAR INTE HUNNIT FORSKA I DETTA.

AAR 1979 FRAMTRAEDDE EN POLSKFOEDD JUDE MED EN BERAETTELSE OM ATT EN MOSKVABO, JAN KAPLAN, SKULLE HA TRAEFFAT EN SVENSK FAANGE, RAOUL WALLENBERG, SAA SENT SOM 1975. KAPLAN AER DOCK ALLTJAEMT ETT HELT OKAENT NAMN I OPPOSITIONELLA KRETSAR I MOSKVA.

RESULTATET AV BERAETTELSEN BLEV EMELLERTID EN SVENSK NOT TILL DEN SOVJETISKA REGERINGEN. MOSKVA HAR DOCK HELA TIDEN HAEVDAT ATT RAOUL WALLENBERG AVLED I ETT FAENGELSE I MOSKVA 1947. INGA VITTNESMAAL HAR FOERMAATT SOVJETUNIONEN ATT AENDRA UPPFATTNING.

OM HANUKAJEVS VITTNESMAAL AER AEKTA SAA AER DET EN SENSATION.

MEN OM DEN SENSATIONEN KAN BEKRAEFTAS AER IDAG OSAEKERT, HUR TROVAERDIGT HANUKAJEV AEN FRAMTRAETT I MASSMEDIA.

CABINET

CABINET S

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL.17.40

PRESSBYRAAN
JAERNEUS/EM

P

830103

1P25/WAR

P2 EU I

PR

CABINET STOCKHOLM 1982-12-30

SVENSK TEL AVIV

410. FRAAN PRESSBYRAAN RE PUBLICITET WALLENBERG-VITTNET.

P R I M O. PUBLICITETEN KRING DET NYA WALLENBERG-VITTNET HAR FRAEMST KONCENTRERATS TILL EXPRESSEN, EFTERSOM TIDNINGENS STRINGER PAA PLATSEN, ARNE LAPIDUS I ETT TIDIGT SKEDE HAKADE PAA UPPGIFTERNA I JERUSALEM POST OCH SJAELV TRAEFFADE HANUKAJEV. HUVUDARTIKELN AER UTSAEND FRAAN OSS 821227 (TEL 404). DAGENS NYHETER HADE UNDER ONSDAGEN EN UTFOERLIG ARTIKEL, SIGNERAD NATHAN SCACHAR, 821227.

S E C U N D O. EXPRESSEN HADE 821229 EN MINDRE ARTIKEL, SIGNERAD LAPIDUS, DAER DET BL A SAEGS CIT ''WALLENBERG-VITTNET KLARADE KUGGFRAAGORNA''. TEL AVIS (EXPRESSEN) AMBASSADOER TORSTEN OERN TRAEFFADE IGAAR ASJER HANUKAJEV, MANNEN SOM SAEGER SIG HA MOETT RAOUL WALLENBERG 1972. - MANNEN GOER ETT GOTT INTRYCK. JAG FRAAGADE UT HONOM. HAN GAV MIG SAMMA UPPGIFTER SOM HAN TIDIGARE LAEMNAT TILL EXPRESSEN, SAEGER OERN. - JAG HAR TRAEFFAT FOER FAA WALLENBERG-VITTNEN FOER ATT KUNNA GOER A JAEMFOERELSER. UD I STOCKHOLM FAAR NU LAESA MIN RAPPORT.

~~XIRIRAGERXNARXM~~

TIDIGARE HAR UD VID FLERA TILLFAELLEN SAENT UT SINA SPECIELLA WALLENBERG-EXPERTER FOER ATT FOERHOERA VITTNEN. DE BRUKAR MED HJAELP AV ''KUGGFRAAGOR'' KUNNA AVGOERA TROVAERDIGHETEN I BERAETTELSERNA. SLUTCIT.

T E R T I O. RAPPORT HADE IGAAR KVAELL 821229 ET INSLAG DAER HANUKAJEV INTERVJUADES , TROLIGEN INTE AV NAAGON UTSAEND FRAAN SVENSK TV UTAN DET VAR FOERMODLIGEN ETT INSLAG FRAAN ISRAELISK TV. AMBASSADOER TORSTEN OERN TELEFONINTERVJUADES DAEREFTER OCH DET HETER FOELJANDE CIT:

SVERIGES AMBASSADOER FORSTEN OERN VILL INTE GOERA NAAGON BEDOEMNING AV VITTNESMAALET MEN VILKET INTRYCK GOER HANUKAJEV SOM PERSON?

- JAG TYCKET DET GER INTRYCK ATT VARA EN AEKTA GENUIN PERSON.

MED GAAR DET INTE FOER DIG MED LEDNING AV DET HAER ATT SAEGA ATT DET VERKLIGEN VAR WALLENBERG HAN TRAEFFADE?

- JAG KAN BARA SAEGA ATT HAN SJAELV AER FULLT OEVERTYGAD OM DET, DET VAR VAD HAN UNDERSTROEK. MEN SOM SAGT DET VAR DE FORMULERINGAR SOM HAN ANVAENDE. DE FAAR ANALYSERAS AV EXPERTISEN.

SLUTCIT.

Q U A R T O. VI GOER EN SAMMANSTAELLNING AV PUBLICITETEN OCH SAENDER NAESTA VECKA.

CABINET

CABINET STOCKHOLM KL. 11.35

PRESS JERNAEUS/MD

Avsändningsort

Kiesow Pol I

Ärende

Hanu Kaiev

Datum

1982-12-31

Avd	Grupp	Mål
P	2	Ell-

POL

Adress

Ambassaden Tel Aviv

Text

Foer ambassadören från Kiesow, Pol I

P R I M O Tack för vänligt erbjudande att möta flygplatsen och middag, som jag tacksamt accepterar, liksom övriga föreslagna arrangemang.

S E C U N D O Gör reflexionen att det kanske inte alldeles nödvändigt hemlighålla mitt besök för Hanu Kaiev, men överlåter naturligtvis på Dig att bedöma lämpligaste uppläggning. I varje fall torde det inte vara nödvändigt att hemlighålla besöket för israeliska myndigheter, för den händelse de behöver informeras.

Cabinet

press

SVENSK WASHINGTON KNR 274 1983-01-04

87:17/8

CABINET STOCKHOLM

PR

P 2 Eu I

Sonett Arnö per tel 82-01-07 I Zemark

8. FOER PRESS FRAAN ARNOE
RE RAOUL WALLENBERG

MRS. LESTER, SOM SKRIVIT EN BOK OM RAOUL WALLENBERG HAR FAATT UPPGIFTER OM ATT EN ASHER HANNKIEV TALAT MED WALLENBERG SAA SENT SOM 1972. KAENNER SVENSKA MYNDIGHETER TILL HONOM OCH HAR VI I SAA FALL NAAGON KOMMENTAR, AER FRAAGAN.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL 1120

1983 03 01 2 Landelius/kr skr tit

WORLD HABEAS CORPUS

Commission for International Due Process of Law
105 W. Adams Street, Chicago, Illinois, 60603 U.S.A.

Ink. Utr.min.

1983 -01- 10

. . . World Habeas Corpus . . . "the difference between civilization and tyranny."
SIR WINSTON SPENCER CHURCHILL

"World Habeas Corpus is a concrete program whereby the now only morally binding Universal Declaration of Human Rights would be made, by the voluntary consent of the nations of the World, a legally binding commitment enforceable in an International Court of Habeas Corpus which would function through appropriately accessible regional courts."
JUSTICE WILLIAM J. BRENNAN, JR., *United States Supreme Court*

"If it (World Habeas Corpus) can be made to grow in strength, it can become a mighty power for order and decency and peace in the world."
ERWIN N. GRISWOLD, *Dean, Harvard Law School*
United States Solicitor-General

TELEPHONE
STate 2-1946
AREA CODE 312

226 677
10 JAN 1983
AVD 9 21 Eu

December 24, 1982

RE: "MAN ALIVE - THE STORY OF RAOUL WALLENBERG"

Dear Mr. Bodstrom: In the DOCUMENTARY mentioned ABOVE, produced by the BBC, aired in CHICAGO, DECEMBER 19, 1982, there is reference to certain PERSONS still living who were saved by RAOUL WALLENBERG.

I would like to know if PER ANGER, LARS BERG, ERIC SJOQUIST and LEIF LEIFLAND are still living.

If I may obtain their AFFIDAVITS for the contemplated LAWSUIT on behalf of RAOUL WALLENBERG your assistance would be greatly appreciated.

Also mentioned in the DOCUMENTARY was COLONEL STIG WENNERSTROM.

Thank you for your COURTESIES.

Sincerely,

Luis Kutner, Chairman

The Honorable Lennart Bodstrom
Office of the Foreign Minister
Box 16121
Stockholm
S - 103 - 23
Sweden
LK:lb

World Habeas Corpus *and regional* **International Courts of Habeas Corpus** *and* **World Peace Through Law** *are premised on the concept that man, as the subject of International Law, should have his individual security guaranteed by an International Treaty-Statute enforceable Rule of Law with Sovereignty concession but without Sovereignty impairment.*

WORLD POLICY COMMITTEE

DR. LINUS PAULING
Nobel Laureate, USA
HON. WILLIAM BRENNAN, JR.
Associate Justice, U.S. Supreme Court
HON. ARTHUR J. GOLDBERG
Former Associate Justice, U.S. Supreme Court
Former Ambassador to United Nations
CAROLINE K. SIMON
Judge (retired), Court of Claims, New York
HON. K. M. BAYE
First President, Supreme Court, Senegal
HON. CESAR BENGZON
International Court of Justice, The Hague
HON. RAOUL BENATTAR
Magistrat, Cour le Cassation, Tunisia
HON. J. R. BLAGDEN
Chief Justice, Supreme Court, Zambia
HON. GUY-JEAN BOUCHMOS
President, Court of Appeals, Congo
HON. WILLIAM J. CAMPBELL
Chief Judge, U.S. District Court (retired)
HON. PIERRE CANNAT
President, Court of Appeal, Monaco
HON. M. A. DIAZ
President, Supreme Court, Panama
HON. LUIS NEGRON FERNANDEZ
Chief Justice, Supreme Court, Puerto Rico
HON. HAIM H. COHN
Justice, Supreme Court of Israel
HON. EDWARD E. HENRY
Judge, Superior Court of Washington, U.S.
F. ASHE LINCOLN, Q.C.
Recording Judge, United Kingdom
HON. HENRY AUBREY FRASER
Justice of Appeals, Trinidad, West Indies
SIR SAMUEL BANKOLE JONES, KT.
President (retired), Court of Appeal, Sierra Leone
HON. BADRI MEOUCHY
First President, Court of Cassation, Lebanon
DR. GEBHARD MUELLER
President (retired), Constitutional Court, Germany
HON. SAMUEL BARRIENTOS RESTREPO
Magistrado, Corte Deveche Penal, Columbia
HON. RAMON ESCOVAR SALOM
Minister of Justice, Venezuela
HON. M. C. SANSONI
Chief Justice, Supreme Court, Ceylon
HON. LEONARD V. B. SUTTON
Former Chief Justice, Colorado Supreme Court
DAVID RAWNSLEY
Dil-eram, Italy
CARL B. SPAETH
Professor, Stanford Law School
MANUEL RAMON RUIZ TEJADA
Dominican Republic

SIR UDO UDOMA
Former Chief Justice, Uganda and Nigeria
HON. HSIEH YING-CHOU
Former Chief Justice, Supreme Court, Taiwan
HON. KU-CHENG TSIEN
Chief Justice, Supreme Court, Taiwan
HON. KISABURO YOKOTA
Chief Justice, Supreme Court, Japan
HON. GEORGE N. LEIGHTON
Judge, U.S. District Court, Chicago
HON. CYPRIEN AINANDOU
President, Cour Supreme, Cononou, Dahomey
HON. ANTTI J. HANNIKAINEN
Chief Justice, Helsinki, Finland
HON. TASHOMA HAILE MARIAM
President, Supreme Court, Ethiopia
HON. BLAZO JOVANIC
Chief Justice, Yugoslavia
HON. SALEH WAHBI MOHAMED
Chief Justice, Yemen
HON. ALPHONSE BONI
La Presidente de la Cour Supreme, Ivory Coast
HON. JOSEPH BUKERA
Chief Justice, Supreme Court, Burundi
HON. ROBERTO CONCEPCION
Chief Justice, The Philippines
HON. EDILBERT RAZAFINDRALAMBO
Chief Justice, Madagascar
HON. TAN SRI MOHAMED SUFFIAN BIN HASHIM
Lord President, Federal Court, Malaysia
HON. FRANCISCO ARMANDO ARIAS
President, Supreme Court, El Salvador
HON. WILLIAM RANDOLPH DOUGLAS
Chief Justice, Bridgetown, Barbados
HON. GUSTAVO SALGADO
Associate Justice, Ecuador
HON. CLIFFORD H. GRANT
Chief Justice, Fiji

*IN MEMORIAM:
JUSTICE, D.H. DOMENICO PELLETTIER, Italy
JUDGE, MORRIS PLOSCOWE, New York
JUSTICE, KOTARO TANAKA, Japan
JUSTICE, SILVIO TAVOLARO, Italy
JUSTICE, RENE CASSIN, France
JUSTICE, RICHARD C. BAXTER, USA
JUSTICE, (SIR) HUMPHRY WALDOCK, United Kingdom
JUSTICE, ISAAC FORSTER, Senegal
JUSTICE, ANDRE GROS, France
JUSTICE, ABDULLAH EL-ERIAN, Egypt
JUSTICE, SALAH EL DINE TARAZI, Syria
JUSTICE, WILLIAM O. DOUGLAS, USA
JUSTICE, FELIX FRANKFURTER, USA
CHIEF JUSTICE EARL WARREN, USA

JUSTICE PHILIP C. JESSUP
Honorary Counsel

LUIS KUTNER
Chairman

endeavors of WORLD HABEAS CORPUS."

Norodom Sihanouk,
Chief of State of Cambodia

. . . "You have my personal support in behalf of WORLD HABEAS CORPUS. I wish you and the organization good luck."

Sir Roy Welensky,
Prime Minister,
Federation of Rhodesia and Nyasaland

. . . "Der Herr Bundespräsident directs me to advise you of his support of the principle of WORLD HABEAS CORPUS and the INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS."

Der Kabinettsdirektor:
DR. TRESCHER
Osterreickische Prasidentschaftskanzlei
Vienna, Austria

. . . "We wish you success in your endeavors. The writ of HABEAS CORPUS exists in Israel and is embodied in the law of the State."

Prime Minister's Office by Syd Applebaum,
Secretary for Public Affairs,
Jerusalem, Israel

. . . "I thank you for your invitation to me to be a sponsor of the concept of WORLD HABEAS CORPUS and the regional INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS, which invitation I accept most willingly.

. . . "I believe that having regard to the trends in modern government a world court system charged with the responsibility for the protection of individual liberty and security under the rule of law is indispensable, if civilization is to survive.

. . . "In my view, it should be the duty of all interested in the rule of law and ordered society to support any movement organizing towards achieving that objective. It is in that spirit that I readily accept your invitation."

Sir Udo Udoma,
Chief Justice High Court,
Kampala, Uganda

. . . "WORLD HABEAS CORPUS commands my enthusiastic support and I shall regard it as a great honour to become a sponsor."

Thomas A. Doyle,
Chairman General Council of the Bar of Ireland

. . . "You have my firm support to the objectives of WORLD HABEAS CORPUS and the regional INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS."

Dr. Policarpo A. Yurrebaso Viale, *President,*
Federacion Argentina de Colegios de Abogados

. . . "I have the honor to inform you that I approve and support your action in favor of the application of the principle of WORLD HABEAS CORPUS."

Prince Souvanna Phouma
Royaume du Laos

. . . "In reply to your letter inviting our sponsorship in support of WORLD HABEAS CORPUS, I refer to the work for shaping a convention against arbitrary imprisonment in the United Nations. In this work Sweden partici-

. . . "We in this country, in this generation, are—by destiny rather than choice—the watchmen on the walls of world freedom."
JOHN F. KENNEDY

. . . "The basis for an ordered world is law."
EARL WARREN

. . . "The universal expression in the field of human rights of the aims of our world today, a world where the memory is still fresh of some of the worst infringements of human rights ever experienced in history and a world which is also facing the problems of human rights in new and increasingly complicated form, is the significance of the Declaration of Human Rights."
DAG HAMMARSKJOLD

. . . "Any human society, if it is to be well ordered and productive, must lay down as a foundation this principle, namely, that every human being is a person, that is, his nature is endowed with intelligence and free will. By virtue of this, he has rights and duties of his own, flowing directly and simultaneously from his very nature which are, therefore, universal, inviolable and inalienable. If we look upon the dignity of the human person in the light of divinely revealed truth, we cannot help but esteem it far more highly."
POPE JOHN XXIII

. . . "Human rights will develop only as nations agree on common standards and procedures like HABEAS CORPUS. What this world needs is a 'Universal Law without a Universal Society', if by universal society is meant a society of which all the human race have a direct connection with a central authority. We will have to be content with a universal society of nations for a long time, carrying out President Kennedy's idea of 'a world safe for diversity'. The effort to realize the Universal Declaration of Human Rights should continue."
QUINCY WRIGHT, *former President, The American Society of International Law, Professor, University of Virginia*

. . . "The proponents of WORLD HABEAS CORPUS are therefore moving in the right path in insisting upon a discriminating and efficient general principle of law and method rather than a sovereign political authority as the basis of a world legal order."
Roscoe Pound, *Dean Emeritus, Harvard Law School*

. . . "I believe the Rule of Law should cover all the world and in particular, there must be no vacuum in the protection of fundamental human rights. I think WORLD HABEAS CORPUS is a primary requirement in the national and international societies."
Justice Kotaro Tanaka, *The International Court of Justice*

. . . "WORLD HABEAS CORPUS fulfills the demands of the United Nations Charter for respect of Human Rights and answers the problem of arrest and detention without Due Process of Law which is an abuse of ancient standing and modern exemplification."
Professor Quincy Wright, *Former President, American Society of International Law*

"A movement such as WORLD HABEAS CORPUS, promoting the general principles of the rule of law and leading towards the acceptance of an international jurisdiction, is indeed worthy of the wide support which I see it is, in fact, receiving. I wish it every success."
Lord Shawcross

"I am ready to cooperate with this most desirable organization of WORLD HABEAS CORPUS. The principle "Peace Through Law" was always one of my ideas concerning the improvement of international relations.
Dr. Hans Kelsen

1. **WORLD HABEAS CORPUS can prove to be the major instrument to realize the creative potential of an international society.**
2. **WORLD HABEAS CORPUS emerges at the right time in the history of man's struggle for liberty and equality. It provides the international legislative process in the prime arena of growth of specific public policy.**
3. **WORLD HABEAS CORPUS is a force tempered by the Charter and the Universal Declaration of Human Rights and recognizes the absolute value of the individual. It manifests itself as a courageous self-assertion for individuals and groups in a world society.**
4. **WORLD HABEAS CORPUS repudiates arbitrary power and is devoted to the force of the rule of law.**
5. **WORLD HABEAS CORPUS can be the phenomenon of leverage in international social control and a concrete tool for world peace.**

will lead in result so that our common aim will be reached."

Tage Erlander,
Statsministern,
Stockholm, Sweden

. . . "The Government of Ceylon adheres to the objectives and principles of WORLD HABEAS CORPUS insofar as it can be achieved without impairment to national sovereignty or security."

C. Mahendran,
Ministry of External Affairs,
Colombo, Ceylon

. . . "In behalf of Bundespräsident Spühler, I have the honor to assure you of our support of WORLD HABEAS CORPUS and wish you success in the project in behalf of the world."

Eidgenoessisches Justiz— Und Polizeidepartement
Der Departementssekretar
NICSM Bern, Switzerland

. . . "We in Mexico, by our Constitution, guarantee individual rights through the Juicio de Amparo. We express our continued support of the Universal Declaration of Human Rights of Article 80. In view of our history and our law, we take this opportunity to express our approval of WORLD HABEAS CORPUS."

Jose Gorostiza,
Secretario de Relaciones Exteriores, Mexi

. . . "In behalf of the President of the Republique Fédérale du Cameroun, I have been charged with the duty of expressing to you our consideration and support of the distinguished proposal of WORLD HABEAS CORPUS."

Njoya Arouna,
Le Ministre de la Justice
Yaoundé, Camero

. . . "I am delighted to acknowledge my sponsorship of the concept of WORLD HABEAS CORPUS and the regional INTERNATIONAL COURTS OF HABEAS CORPUS. It is a great pleasure for me to declare that I fully sponsor the above mentioned concept.

. . . "I do but express my firm and deep belief in stating that the Rule of Law is the ideal means for safeguarding Human Rights and, consequently, the dignity of the International Collectivity. Likewise, it is a vital security to mankind in the shadow of liberty and peace.

. . . "No national or international justice could possibly be administered in a sound manner without the consecration of the great principle of the Rule of Law in any National or International system."

Dr. Hassan Kamel,
Director General and Legal Adviser of the Government of Qatar

. . . "I trust that the actuation of the WORLD HABEAS CORPUS, through the institution of a WORLD COURT system, will be the most important task of our civilization and the main achievement of human progress."

Silvio Tavolaro,
President of the Supreme Court of Cassation of Italy

. . . *"I have much pleasure in supporting* WORLD HABEAS CORPUS." **Sir Isaac Wolfson.**

Endorsed, among others, by:

John Alexander-Sinclair, All-India Civil Liberties Council, Poona, India; American Liberal Association; Philip Amram; Thurman Arnold; Howard Arvey; Tosaku Baba; Dr. Jorge E. Zavala Baquerizo; Bernard Baruch; M. Cherif Bassiouni; Cong. John V. Beamer; Raoul Benattar; Peter Benenson, Amnesty; Prof. Emile Benoit; B'nai B'rith, United Nations Liaison Committee; Judge Henry L. Burman; Cass Canfield; N. C. Chatterjee, New Delhi; Prof. Dr. Fouad Chebat, Damascus; Oh Che-Do, Asst. Attorney General, Seoul, Korea; Dr. Tien-Ka Chen, Tokyo, Japan; Gardner Cowles, Jr.; Oscar A. DeLima; Prof. George Dession; Prof. John Dewey; Carlos A. Dunshee de Abranches, Rio de Janeiro; Lincoln Epworth; The Rev. George B. Ford; Port-of-Spain, Trinidad; Isabelle B. Friedman; I. A. Funk, Hamburg, Germany; Dr. Alfredo Gamez, Caracas, Venezuela; Juan Torres Garcia, Lima, Peru; Sen. Walter F. George; Kamanda Gerard, Leopoldville, Congo; Arthur J. Goldsmith; Dean Erwin N. Griswold; Abraham Guzman, Lima, Peru; Isuuro Hayashi, President Japan Federation of Bar Associations; Dr. William V. Herbert, Basseterre, St. Kitts, W. I.; Paul G. Hoffman; Dr. Ti Hsiao, Kowloon, Hongkong; Hsieh Ying-chou, Chief Justice, Supreme Court, Taipei, Taiwan; International League for the Rights of Man; Nathan Jacobs; Sen. Mark Thomas Inskip Julien, Port of Spain, Trinidad, W. I.; Horace M. Kallen; Mahmud Ali Kasuri, Lahore, Pakistan; Hon. Charles J. Kersten; Daijiro Kikkawa, Former President, Japan Federation of Bar Associations, Tokyo; Herman Kogan; Prof. Hans Kohn; Henry H. Koven; Carl Kroch; Irving Kupcinet; J. Kurzel, Paris, France; Salvador D. Lacuna, Manila, Philippines; Simon Shu-Dong Lee, International Council for Christian Leadership (HK) Ltd., Hong Kong; Liberal International, Great Britain; Anita Loos; Prof. Robert MacIver; Arturo M. Manas, Cuba; R. V. S. Mani, All-India Civil Liberties Council, New Delhi; Frank McNaughton; James Munro; Agustin Navarro V., Mexico City, Mexico; Dr. Jose Norin Infurte, Volencio, Venezuela; I. L. Ohene-Djan (Ghana), London, England; Hikoroku Okuno, President, Tokyo Bar Association, Japan; W. S. Owen, Vancouver, Canada; Clarence E. Pickett; Rt. Rev. James A. Pike, Bishop, Diocese of California; Roscoe Pound, late Honorary Counsel; Daulat Ram Prem, New Delhi; David Rawnsley; Hon. Edith Nourse Rogers; Eleanor Roosevelt; Florencia Gladys Rusconi, Cordoba, Argentina; Dr. Gustavo Salgado, Quito, Ecuador; Caprio Salvatore, Milan, Italy; Egon Schwelb; Lou Shainmark; E. M. Spark; Jaroslaw Stetzko, Former Prime Minister of Ukraina; Sen. Arthur H. Vandenberg; Karel Vasak, Strasbourg, France; Dr. S. G. Vaze, The Servants of India Society, Poona, India; Rodrigo Vazquez-Mendoza, Mexico City, Mexico; W. W. Waymack; W. H. Wheeler, Jr., Alan Wilson; World Movement for Effective National Independence and Freedom; Oka Yoshijuki, Chairman of Congress of International Law, Japan; Christiane Zepos, Athens, Greece; International Association of Criminology, Geneva, Switzerland; Tran-Tam, International Law Review, Saigon, Viet Nam, Philip Amram. World Fellowship of Religions; H. E. Baron Frary von Blomberg, U.S.A.; H. M. Queen Geraldine of the Albanias; H. H. the Duke of Mecklenburg, Germany; H. H. the Dalai Lama, Tibet; Shrimati Raja Ram, India; Rabbi Andre Zaoui, France; Shrimati Rama Rani Jain, India; H. H. Prince Henri de Vigo, Aleramico Paleologue, Germany; Countess Virginia Apponyi, Hungary; H. E. Archbishop of Galilee, Palestine; Rt. Hon. Countess of Mayo, Scotland; H. E. the Home Minister Nanda, India; Countes Mara de Bninska, U.S.A.; H. H. the Timi of Ede, Nigeria; H. H. Princess Narendra of Jind, India; H. E. Archbishop Andrey, U.S.A.; H. H. Princess Zoe Sturdza, Costa Rica; Bal Raj Nandchahal, India (North); Baroness Richard Fritz von Blomberg, U.S.A.; H. H. the Chief Lama of Ladakh, India; Frau Bianca Fitting, Germany; H. H. Prince Michael Sturdza, Costa Rica; Mme. Maryse Choisy, France; Dr. Wm. McBirnie, U.S.A.; Baroness Jacquelin de Maret, Belgium; Rev. James McWhirter, England; Dr. Durga Prasad Pandey, India; Hon. Phil Gagliardi, Canada; Rev. Lawrence Robertson, Ireland; His Grace, the Bishop Sven Danell, Baltic States; Fr. Wendelin Siebrecht, Germany; Dr. Clovis Maksoud, Lebanon; Mr. Alfred Benesch, Austria; H. E. Sheikh Akef el Fayez, Jordan; Dr. Chouraqui, Israel; Dr. Albert Schweitzer, Gabon, Africa; Frank E. Moss, U.S. Senator.

WORLD POLICY COMMITTEE

HON. EDMUND G. BROWN
Former Governor, Attorney General, California, U.S.
DR. MYRES S. McDOUGAL
Former President, American Society of International Law
Professor Emeritus, Yale Law School, U.S.
HARRY S. ASHMORE
Associate, Center for The Study of Democratic Institutions
HON. FRANK E. MOSS
United States Senator, Utah, U.S.
RT. HON. LORD SHAWCROSS, O.D., U.K.
CHARLES S. RHYNE
President, World Peace Through Law Center
DR. W. MICHAEL REISMAN
Professor, Yale Law School, U.S.
GEN. TELFORD TAYLOR
Professor Columbia Law School, U.S.
THEODORE WALLER
President, Grolier Society, U.S.
DR. KAREL VASAK
Faculte Libre de Droit de Besancon
DOUGLAS FAIRBANKS
United States
FRANK C. NEWMAN
University of California Law School, Berkeley, U.S.
DR. ARYE ARAZI
Israel
DR. OTTO TRIFFTERIER
Professor, Max-Planck-Institut, Germany
MELVIN M. BELLI
U.S.
MAXWELL M. RABB
President, International Refugee Organization, U.S.
DR. EGON SCHWELB
Former Deputy Director Human Rights, United Nations
DR. ERNEST KATIN
World Habeas-Corpus Historian, Israel
REV. GERALD G. GRANT, S.J.
Vice President, World Federalists
DR. ARTURO A. ALAFRIZ
Former Solicitor General, The Philippines
DR. JORGE E. ZAVALA BAQUERIZO
Professor, Penal Rights, Ecuador
DR. LUDOVICO M. BENTIVOGLIO
Professor, Italy
DR. GAETANO CHAPRON
Professor, Somali Republic
DR. FOUAD CHEBAT
Dean, Faculty of Law, Syria
ALONA E. EVANS
Professor, Wellesly College, U.S.
BENJAMIN B. FERENCZ
United States
MAHMUD ALI KASURI
President, High Court Bar Association, Pakistan
RICHARD ARENS
Professor, Temple Law School, U.S.
ALBERT P. BLAUSTEIN
[illegible]or, Rutgers University School of Law, U.S.
DR. JUAN TORRES GARCIA
Professor, Peru

DR. KAMADA GEBARD
Congo
JORGE ENRIQUE GUIER
Professor, University de Costa Rica, Costa Rica
MARK THOMAS INSKIP JULIEN
Senator, Trinidad
DR. ANDREW LEE
Soochow University, Taiwan
HON. SANJIB CHADJURI
Counsel to Nepal & Hamgere, India
B. S. MURTY
Senior Advocate, India
VED P. NANDA
Denver Law School, U.S.
DR. I. L. OHENE-DJAN
Ghana
DR. A. M. ONEJEME
Nigeria
DR. GUIDO BERRO ORIBE
Attorney General, Uruguay
FLORENCIA GLADYS RUSCONI
Professor, Argentina
PROFESSOR, LESLIE C. GREEN
University of Alberta, Canada
DR. EDWARD J. SPARLING
World Federation, U.S.
PROFESSOR, ROGER FISCHER
Harvard University Law School
NAZIR AHMAD KHAN
Senior Advocate, Supreme Court, Pakistan
DR. TRAN TAM
Vietnam
DR. L. KOS RABCEWICZ-ZUPKOWSKI
Ottawa, Canada
HON. GUIDO BERRO ORIBE
Attorney General, Uruguay
HIS HOLINESS THE DALAI LAMA
Tibet
DR. PARVEZ HASSAN
Advocate, Lahore, Pakistan
DR. ANTHONY D'AMATO
Professor, Northwestern University Law School, U.S.
PROFESSOR RAFAEL C. BENITEZ
University of Miami Law School, U.S.

IN MEMORIAM
DR. ALBERT SCHWEITZER, AFRICA
ELEANOR ROOSEVELT, U.S.
SENATOR ARTHUR H. VANDENBERG, U.S.
SENATOR WARREN AUSTIN, U.S.
SIR LESLIE KNOX MUNROE, NEW ZEALAND
PAUL G. HOFFMAN, U.S.
DR. CLAUDE W. HAWLEY, U.S.
DR. HANS KELSEN, AUSTRIA, U.S.
DEAN ROSCOE POUND, U.S.
PROFESSOR QUINCY WRIGHT, U.S.
DR. SAUL K. PADOVER, USA
HON. STURE PETREN, Ambassador to the king of Sweden
DR. HAROLD D. LASSWELL, USA

Pol 2
Press

ORIGINAL TELEGRAM
INKOM UD

aa/m

'83 JAN 18 16:38

SVENSK WASHINGTON KNR 232 1983-01-18

CABINET STOCKHOLM

DNR 87:A/57
P 2 Eu

Pol PR

57. FOER POL OCH PRESS RE RAOUL WALLENBERG-ARTIKLAR

MITT GENMAELE PAA GEORGE WILLS SENASTE KOLUMN I WALLENBERG-FALLET SOM VI INSAENDE MED TELEFAX I GAAR STAAR I DAG PAA TIDNINGENS LEDARSIDA.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL.

1983-01-28 pol I, I Kiesow/le
Tel nr 92 tit

NNNN

ORIGINALTELEGRAM
NKOM UD

'83 JAN 20 -1 :13

DNR 87:A/63

SVENSK WASHINGTON KNR 288 1983-01-19

CABINET STOCKHOLM

63. FOER POL 1 RE WALLENBERGAERENDET.

HAER UPPSTAAR DAA OCH DAA BEHOV ATT HA EN SAMMANSTAELLNING PAA ENGELSKA OEVER SVENSKA AATGAERDER I FALLET WALLENBERG. OMFATTNINGEN AV DET BOER VARA MELLAN FEM TILL TIO SIDOR. OGAERNA OEVER TJUGO.

HAER UPPKOMMER I USA DAA OCH DAA EN INTENSIV DISKUSSION OM WALLENBERGAERENDET. I SAADANA LAEGEN SKULLE DET VARA ANGELAEGET OM VI HAER PAA AMBASSADEN HADE BRA MATERIAL PAA ENGELSKA ATT KUNNA DELA UT.

MED HAENSYN TILL ATT WALLENBERGAERENDET AER SAA PASS AKTUELLT OCH KOMMER SANNOLIKT ATT VARA DET EN TID FRAMAAT SKULLE VI OCKSAA VARA BETJAENTA AV HA TILLGAANG TILL DET MATERIAL SOM PUBLICERADES I SOMRAS. EN BEGAERAN AV OM DETTA HAR GAATT TILL BIBLIOTEKET MEN NAAGOT SVAR HAR AENNU INTE INKOMMIT.

WACHTMEISTER

SVENSK WASHINGTON KL 1510

SVERIGES GENERALKONSULAT
HAMBURG
Handläggare: K. Richardsson

1983-01-04

R 18

Pol I 1983-01-26
Kiesow/eh
tel 19 t Hamburg

Ambassadrådet Kiesow
Utrikesdepartementet

Pol

INKOM UD
1983-01-26
Avd P | Gr 2 | Mål Eu I

Raoul Wallenberg - upplysningar från Georg Stein
Hbr Lundvik-Giron 1978-05-09
(1 bil)

Broder,

./. Efter samråd med Anders Möllander, Bonn, översändes härmed fotokopia av ett brev, som vi idag mottagit från Georg Stein.

Vi förstår att ni i Stockholm informerats om Georg Steins tidigare förehavanden. Vi har inte erkänt mottagandet av hans brev till oss och vidtar härifrån ingenting utan anvisningar från departementet.

Hjärtl. hälsningar
Din [illegible]

Sten Aminoff

Postadress
2000 HAMBURG 36
Postfach 30 4950

Gatuadress
Alsterufer 15

Telefon
040/448453

Telegram
Svensk

Telex
212461

Ink GK Hamburg
D nr. 15/45
17. JAN. 1983
Avd R | Gr 18 | Mål

Frågat Kiesow, u. 830117 1R

Georg Stein
Ashausenerstraße No. 25
Ruf: o4174 --- 2394
2o93 Stelle 1

den. 15.1.83

Sehr geehrter

Herr Generalkonsul!

Da ich bislang auf mein Schreiben vom 31.12.82 keine Antwort erhielt, ich daher annehme, daß [redacted] der Brief vielleicht verloren ging oder in Ihrem Amt über= sehen wurde, reiche ich eine Abschrift nach.

mit freundlichen Grüßen

Georg Stein

SVERIGES GENERALKONSULAT
HAMBURG
Handläggare: K. Richardsson

1983-01-17

R 18

Ambassadrådet Kiesow
Utrikesdepartementet

Pol I 1983-01-26
Kiesow/eh
tel 19 t Hamburg

Pol

INKOM UD
1983-01-28
Avd P | Gr 2 | Mål Eu I

FÖRTROLIGT

Raoul Wallenberg - upplysningar från Georg Stein
Hbr Aminoff-Kiesow 1983-01-04

Broder,

Georg Stein har påmint om svar på sitt brev 1982-12-31. Som jag nämnde i mitt handbrev till Dig företar vi oss ingenting utan anvisningar från departementet. Vi bör kanske erkänna mottagandet och meddela att brevet överlämnats till vederbörlig myndighet i Sverige?

Jag vore tacksam för en rad från Dig hur vi bör förhålla oss.

Hjärtliga hälsningar
Din tillgivne

Sten Aminoff

Postadress 2000 HAMBURG 36 Postfach 30 4950 | Gatuadress Alsterufer 15 | Telefon 040/448453 | Telegram Svensk | Telex 212461

Bil. 1 till GK:s i Hamburg
skr.nr. - 1983 01 04
hbr/Aminoff-Kiesow

Georg Stein
Ashausenerstraße No. 25
Ruf: o4174 --- 2394
D-.2o93 Stelle 1

Stelle den 31.12.1982

persönlich vertraulich.

An den Herrn
Generalkonsul des Königreiches Schweden
in Hamburg
Alsterufer 15
2ooo Hamburg 15

Bezug: Mein Schreiben v. 5.Juli 1982
in Sachen Raoul Wallenberg

Sehr geehrter

Herr Generalkonsul !

Es hat etwas länger gedauert, die Angelegenheit dort zur Sprache zu bringen, wie ich das geplant hatte.
Am 28. Dezember habe ich ein längeres Gespräch darüber führen können , in der Residenz des Sowj. Generalkonsuls in Westberlin. Julian Semienow nahm diese Problematik sehr gelassen auf, im Gespräch aber wurde dann deutlich, daß angesichts einer veränderten politischen Zielsetzung im Bereich der " Großen Politik seines Heimatlandes "++die sich im Verlauf der nächsten Monate entwickeln wird, die Angelegenheit Wallenberg ebenfalls neue Aspekte gewinnen kann. Mir wurde ganz lässig und klar gesagt, das diese Angelegen= heit durch Herrn Chrutchow und später seitens des Herrn Breschnjew gewissermaßen "zementiert worden ist. " Der Fall kann heute durch= aus wieder aufgegriffen und neu untersucht werden. Er Julian Sem= jonow wird die Sache drüben in Moskau vortragen ,wann dieser Ball dann zurückgespielt wird, bleibt abzuwarten.
Ob ich persönlich in diesem Sachbereich eine Nachricht erhalte, oder ob man sich in absehbarer Zeit direct mit den Regierungsbehör= den in Stockholm ,oder mit einer der Diplomatischen Vertretungen ihres Heimatlandes in Moskau in Verbindung setzen wird,muß auch ab= gewartet werden. Vielleicht sollten Ihre Behörden in Stockholm den Diplomaten in Moskau darüber Informationen geben.

++ gegenüber den neutralen Ländern Europas

Bl. 2

Somit verehrter Herr Generalkonsul, habe ich von meiner Seite aus alles getan, was nötig war, den traurigen Fall Ihres Herrn Wallenberg noch einmal auf einer anderen Ebene vorzutragen. Mehr konnte ich hier nicht tun ,bitte richten Sie Ihrer Regierung aus, das ich den Vorgang weiter beobachten werde, sollte ich hierher eine Nachricht erhalten, werde ich Sie sofort unterrichten.
Bitte nehmen Sie meine Wünsche entgegen
für ein gesegnetes und gutes NEUES JAHR 1983.

mit besten Grüßen an Sie Ihre Familie
und die Mitarbeiter Ihres Hauses

stets Ihr

Georg Stein

Anmerkung: der Name Semienow hat auch die Schreibweise Semjonow . das hängt mit dem kyrillischen Alphabeth zusammen.

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Ambr I Kiesow/le

Kabsekr
Polchefen
Chef pol I
Osvald
Magnusson
Kiesow

PROMEMORIA

1983-01-26

P 2 Enh I

HEMLIG
enl 2 kap 1 § sekretesslagen
1983-01-26
UTRIKESDEPARTEMENTET
Le

830127/Le

Pol

HEMLIG

Förhör med israelen David Sorek 1983-01-17 om Wallenberg-vittnet Hanukaiev

I samband med förhören av Wallenberg-vittnet Hanukaiev hade ambassaden i Tel Aviv vidtalat den person, David Sorek, som först sammanförde Hanukaiev med massmedia och förmått honom att komma till ambassaden för ett samtal 1983-01-07.

Sorek föddes under namnet David Schoch 1930 i staden Khotin i den numera sovjetiska delen av Bessarabien. Han lämnade 1946 Sovjetunionen - som kommunist och sionist - och kom då till en Mapam-kibbutz i Israel. Där slutade han att vara kommunist men uppfattade sig ännu som Sovjetvän. 1957 ledde han en av de två delegationer som sändes från Israel till ett "världsungdomsmöte" i Moskva, nämligen den sionistiska delegationen (den andra var kommunistisk). Han återkom från Moskva med en helt förändrad uppfattning om Sovjetunionen och anger sig numera tillhöra högerfalangen inom Mapam-partiet. Han har nu anställning som ombudsman för allmänhetens klagomål i Bersheba kommun. Han är också ledare för den lokala organisationen av israeliska ungdomar som kommer från Sovjetunionen. Alltsedan Moskva-besöket har han ägnat all sin fritid åt frågor rörande judarna i Sovjetunionen och anser sig själv vara en av Israels ledande experter på detta område. Han har besökt Moskva en andra gång, 1981. Redan vid besöket 1957 var det huvudsakliga syftet att träffa sovjetiska judar, och många kom från hela Sovjetunionen och hörde då föreläsningar Sorek gav om Israel, stående på trappan till det ungdomshotell där han bodde.

Strax före julen 1982 kom två judar och en annan person in på hans kontor i Bersheba. Soreks sekreterare frågade om de var invandrare från Sovjetunionen vilket de bekräftade, och de hänvisades då till att återkomma på torsdagen samma vecka (den ordinarie besökstiden för sådana ärenden). Sorek hörde samtalet från sitt rum. Den som senare visade sig vara Hanukaiev sade att han var en god vän till Sorek, att han träffat honom 1957 och att han hade letat efter honom i 5 år. Sorek såg på honom från sitt rum, men kände inte igen honom. Han gick ut till gruppen. Hanukaiev frågade om han var David Sorek och kramade sedan om honom när han bekräftat detta. Sorek kramade tillbaka - av artighet, för han kände inte alls igen Hanukaiev.

Sorek ledde in besökarna i sitt rum och Hanukaiev förklarade att han hade träffat honom 1957, att han letat efter Sorek sedan han kommit till Israel, men att han hade glömt efternamnet och hade fått hålla på i fem år, och först genom besök hos ungdomsorganisationen i Bersheba hade han nu lyckats. Han sade ännu ingenting om Raoul Wallenberg. Samtalet varade hela eftermiddagen - delvis hemma hos Sorek - och handlade om Hanukaievs liv sedan han träffat Sorek samt om vad han kunde anföra för att stödja sina påståenden om mötet med Sorek 1957 när denne försiktigt prövade detta. Hanukaiev kunde korrekt ange namn på en rad av de andra medlemmarna i Soreks delegation och hävdade att han hade kommit inte mindre än 15 av de dagar som delegationen var i Moskva, något som förvånade Sorek, eftersom de flesta judarna inte vågade komma mera än en eller ett par gånger (därvid följda av agenter) och eftersom Sorek fortfarande absolut inte kunde erinra sig Hanukaievs person (han säger sig annars ha ett särskilt gott minne).

Sedan man återvänt till kontoret frågade Sorek om allt var bra för Hanukaiev. Denne svarade att han önskade två saker, att få bosätta sig i Bersheba där det finns många ex-sovjetiska judar samt att få status som före detta fånge för sionismen, för vilket han skulle få en viss pension samt en bättre social status.

Här insköt Sorek att han senare undersökt Hanukaievs fall. Denne hade mycket riktigt ansökt hos Jewish Agency men inte kunnat anföra några som helst bevis för att han varit aktiv som sionist. Fastmera hade han vid invandringen till Israel uppgivit sig sedan 6-årsåldern, då hans mor dog, ha blivit uppfostrad på sovjetiskt barnhem vilket inte brukar gynna en andlig utveckling i sionistisk riktning.

De olika israeliska och sionistiska organisationerna tror sig känna till praktiskt taget alla judar i Sovjetunionen som är aktiva sionister, hävdade Sorek, men ingen hade känt till Hanukaievs namn.

Sorek hade i alla fall i Bersheba lovat att hjälpa Hanukaiev och hade vid det stadiet av samtalet frågat om han fick kontakta lokalpressen för att få in en artikel om mötet, vilket han gjorde med tanke på sitt ungdomsförbund. Hanukaiev hade då ännu inte berört Raoul Wallenberg med ett ord.

En korrespondent anlände med fotograf, Sorek och Hanukaiev poserade under nya omfamningar, och då berättade Hanukaiev att han hade en hemlighet som han hade burit på i två år och som han nu ville avslöja för Sorek till vilken han sade sig ha ett blint förtroende. Han berättade nu för första gången om sitt påstådda möte med Raoul Wallenberg. Han påstod att det varit av omtanke för sin familj, som hade stannat i Sovjetunionen, som han inte tidigare vågat tala om för någon sitt möte med Raoul Wallenberg, inte ens för familjen. Han sade sig dock nu ha kommit till en sådan ålder att han inte ville dö med sin hemlighet och att det var det förtroende han kände för Sorek som gjorde att han nu avslöjade hemligheten. Så följde beskrivningen av mötet med Raoul Wallenberg.

Detta uttalande tedde sig märkligt, eftersom han inte sagt något tidigare under hela dagen och han nu gjorde det i just pressens närvaro, omedelbart efter fotograferingen. (På denna punkt har Hanukaiev inte talat sanning vid de senare förhören på ambassaden. Då har han nämligen uppgivit att han inte visste att några av de personer som fanns med när han

träffade Sorek var representanter för pressen, och det hade varit mot hans vilja som hans avslöjanden om Raoul Wallenberg hade blivit publicerade.)

Under de närmaste veckorna hade Sorek kunnat lyssna på fyra intervjuer med Hanukaiev. Sorek hänvisar åter till sitt ovanligt goda minne och säger sig säkert kunna påstå att Hanukaiev inte ändrat på något av det han ursprungligen berättade om Raoul Wallenberg i Bersheba, bara efter hand broderat ut historien och gjort den fylligare. Han vet inte vad han skall tro om dess sanningshalt, säger sig inte ha någon påtaglig anledning att betvivla den, men att han befinner sig i ett dilemma; om Hanukaiev talar sanning om detta måste han också rimligen vara trovärdig om sina sionistiska aktiviteter, och då vill Sorek stödja hans ansökan hos Jewish Agency. Han är därför intresserad av vår bedömning och vill för sin del hjälpa oss i vårt vidare arbete på fallet. Ambassaden (och jag) avböjde tacksamt att bli direkt involverade och bad bara Sorek att höra av sig om han hörde något nytt som kunde styrka Hanukaievs påståenden om sin närvaro med Sorek 1957.

Ovan har framgått att två saker i Soreks berättelse ger anledning till tvivelsmål om sanningshalten i Hanukaievs berättelse, nämligen att Hanukaiev för ambassaden uppgivit en annan version av hur han kom att berätta om sitt möte med Raoul Wallenberg för pressen samt att Sorek själv och hans organisation inte kan finna bevis för att styrka sanningshalten i Hanukaievs berättelse om mötena 1957 och sin egen påstådda sionistiska aktivitet. Soreks tvivelsmål är så starka att han trots de sympatier han uppger sig känna för Hanukaiev tills vidare avstår från att ingripa aktivt till hans förmån på annat sätt än att utan påverkan i någon riktning ordna en intervju hos en befattningshavare som han känner inom Jewish Agency.

En annan detalj minskar Hanukaievs allmänna trovärdighet. För Sorek påstod han i Bersheba att han var helt blind och inte kunde läsa. När Sorek en vecka senare kom på oväntat

besök till Hanukaiev i Caesarea, där han bor, höll denne just på att klippa en tillfällig kund. "Hur kan en blind man fortsätta att arbeta som frisör?" hade Sorek frågat sig. Det kan tilläggas att Hanukaiev vid besöket på den svenska ambassaden både kunde studera fotografier 6 x 6 cm och identifiera det rätta fotografiet samt även skriva Raoul Wallenbergs namn och ett par andra ord på ett fullt läsligt vis. Det är endast om man i fångenskap har tillfogats skador som ger bestående men som status som före detta fånge för sionismen ger ekonomiska bidrag, och det kan möjligen misstänkas att Hanukaievs påståenden om sin egen blindhet har med detta att göra.

Ingolf Kiesow

Avsändningsort
Pol I Kiesow/eh

EN CLAIR-TELEGRAM

Datum	Dnr
1983-01-26	19

Avd	Grupp	Mål
P	2	Eu I

Ärende
Raoul Wallenberg

Adress
SVENSK HAMBURG

Text

Nr 19 från Kiesow, Pol I, för Aminoff. Dina handbrev 01-04 och 01-17 re Raoul Wallenberg.

Beklagar svar dröjt pga min bortovaro. Du kan svara vederbörande att kontakter med sovjetiska utrikesministeriet har tagits i ärendet vid kabinettssekreterarens besök i Moskva denna månad. Det finns därför nu anledning för oss att inte använda andra metoder för dessa kontaker. För vederbörandes vänliga intresse är vi dock tacksamma.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören		
Avsänt den	Klockan	Sign
27/1-83	1905	B

Dep Utk 323. 1972 2. 20 000 ex 72864

Avsändningsort
Pol I, I Kiesow/le

Ärende

EN CLAIR-TELEGRAM

Datum		Dnr
1983-01-28		92
Avd. P	Grupp 2	Mål Eu I

Adress SVENSK WASHINGTON

Pol

Text 92. Ert 63. Från Kiesow, pol I, re Wallenbergärendet.

En sammanställning på mellan fem och tio sidor kommer att tillställas er - i engelsk version.

Ni kommer även att tillställas ett exemplar av det material som publicerades i somras.

CABINET

Ex av ink + avg till
Prof Carlgren
Biblioteket
Kiesow

Exp 830128/Le

Dok.enheten, depr Carlgren/LS
Skickat del 1 - 49 av Wallenberg-dokumenten med kurir 1983-01-31

Ifylles av telegramexpeditören		
Avsänt den	Klocken	Sign
830128	1815	[illegible]

Dep Ubk 323. 1972 2. 20 000 ex 72864

UTRIKESDEPARTEMENTET PB	Ärende:	
Kopia till: Kabs ~~Bitr Kabs~~ Polch Pol 1 + 2 ~~UPKD~~	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	P 2 Eu I

SVENSK WASHINGTON 1983-01-06

POL

CABINET STOCKHOLM

FOER POL I OCH II. RE WALLENBERG OCH USA

STATE DEPARTMENT HADE FOERBERETT ETT SVAR AV NEDAN ANGIVNA INNEHAALL FOER DET FALL GEORGE F. WILLS ARTIKEL OM WALLENBERG I DAGENS WASHINGTON POST HADE TAGITS UPP I FRAAGA VID PRESSBRIEFINGEN. I ARTIKELN HAENVISAS TILL ETT UTTALANDE AV REAGAN NAER WALLENBERG BLEV HEDERSMEDBORGARE ATT USA SKULLE GOERA ALLT SOM STAAR I DERAS MAKT FOER ATT LOKALISERA RW, ''BUT WE HAVE NOT DONE THAT'', SKREV WILL.

STATE DEPARTMENT TAR AVSTAAND FRANAARTIKELNS SLUTSATS. USA GOER ALLT VAD SOM KAN GOERAS OCH SAMARBETAR DAERVID MED SVERIGE OCH ANDRA INTRESSERADE PARTER.

NAAGON FRAAGA STAELLDES INTE PAA BRIEFINGEN.

WACHTMEISTER

LIC 6-2042 10.000x6 1982-03

Kab sekr
Pol chef
Pol I

ORIGINALTELEGRAM
MOTTAGET

'83 JAN -6 -0 :07

DNR 108 A/1.1

P	2	Eu

POL

10590V UDSTH S

SVENSK CHICAGO 1983-01-05

CABINET
STOCKHOLM

1 ERT 189 RE RAOUL WALLENBERG OCH LUIS KUTNER

GENERALKONSULATET HAR ICKE HAFT NAAGON SOM HELST KONTAKT MED FAMILJEN WALLENBERG VAD DET GAELLER LUIS KUTNERS ENGAGEMANG. DENNE HAR SJAELV MEDDELAT GK ATT HAN HAR VARIT I KONTAKT MED GUY VON DARDEL OCH UPPGIVIT ATT HAN FAATT DENNES UPPDRAG ATT ARBETA I SAKEN FOER RAOUL WALLENBERGS FAMILJ.

THOREN

UTRIKESDEPARTEMENTET

SVENSK TEL AVIV 1983 0

Ärende:

Kopia till:

Kabs
~~Bitr Kabs~~
Polch
Pol 1
~~UtbD~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P | 2 | Eu

SVENSK TEL AVIV 1983 01 07

POL

CABINET STOCKHOLM

01/14

B R A A D S K A N D E

ENDAST FOER KABINETTSSEKRETERAREN, POLCHEFEN OCH CHEFEN POL I FOER PERSONLIG KAENNEDOM.

FRAAN KIESOW RE WALLENBERG-VITTNET HANUKAIEV.

OERN OCH JAG FOERHOERDE IGAAR I TRE TIMMAR HANUKAIEV. VI AER OEVERENS HANS UTSAGA INTE FOERANLEDER NAAGON AENDRING SYNPUNKTERNA MIN PM 82-12-29 RE RW-FALLET INFOER KABINETTSSEKRETERARENS MOSKVA-BESOEK.

LIC 0-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:	[redacted]
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)	

- AV HANUKAIEV PAASTAADDA UTTALANDEN FRAAN RW:S SIDA OM EGNA ROLLEN SOM RAEDDARE AV TIOTUSENTALS JUDAR STAEMMER DAALIGT MED SAMSTAEMMIGA UPPGIFTERNA RW:S TYSTLAATENHET UNDER TIDIGA FAANGENSKAPEN AVSEENDE VERKSAMHETEN I UNGERN.

- VERKAR FOEGA TROLIGT KGB SKULLE PLACERA RW SOM ISOLERAD POLITISK FAANGE I ALLMAENT FAENGELSESJUKHUS I SAL MED TIO VANLIGA FAANGAR - DAERTILL I MOTSATS TILL DE OEVRIGA IFOERD RANDIG FAANGKOSTYM FOER SPECIALFAANGAR. DETTA PAASTAAR HANUKAIEV.

- HANUKAIEV SAEGER SIG MED ETT PAASTATT MEN OVERIFIERBART UNDERLAG INTE SEDAN 1972 HA TALAT MED NAAGON OM RW FOERRAEN HAN I PRESSENS NAERVARO AVSLOEJADE SAKEN FOER TVAA VECKOR SEDAN. DEN FOERKLARING HAN LAEMNAR VERKAR NAAGOT KRYSTAD.

- HAN CIT VILL INTE HA PENGAR MEN HAR I GUDS NAMN SAGT SANNINGEN SLUTCIT.

IGAAR BEGAERDE HAN SVENSKA AMBASSADENS MEDVERKAN FAA FRAM BESLUT AV JEWISH AGENCY GE HONOM STATUS SOM FOERE DETTA FAANGE FOER SIONISMEN VILKET SKULLE GE HONOM VISS PENSION FOER RESTEN AV LIVET. ALLT HAN HAR SAGT OM RW KAN VARA IN-LAEST. HAN UPPGER ATT HAN HAR HOERT OCH LAEST MAANGA GAANGER OM RW SEDAN HAN KOM TILL ISRAEL.

T E R T I O ISRAELERNA HAR AENNU INTE VELAT ANGE NAAGON BEDOEMNING AV HANUKAIEVS PERSON AV SIN SAEKERHETSPOLIS TROTS HAN HAEVDAR HAN DAGEN EFTER OERNS SAMTAL MED HAER-VARANDE UM OM HANUKAIEV BLIVIT FOERHOERD I FLERA TIMMAR AV CIT ISRAELISKA KGB SLUTCIT. FOERORDAR FORTSATT DISKRETA

FORTS SID 3

LIC 6-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET

AD

Kopia till:

Kabs

~~Bitr Kabs~~

Polch

Pol 1

~~UHDxx~~

Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

[redacted]

P | 2 | Eu I

POL

OX/IK

SVENSK TEL AVIV 1983 01 07

CABINET STOCKHOLM

ENDAST FOER KABINETTSSEKRETERAREN, POLCHEFEN OCH CHEFEN POL I FOER PERSONLIG KAENNEDOM

FRAAN KIESOW RE WALLENBERG-VITTNET HANUKAIEV.

P R I M O ANSLUTNING [illegible] KAN NAEMNAS ATT VISSERLIGEN KAN INGEN FULLSTAENDIG BILD REDOVISAS FOERRAEN DET TRE TIMMAR LAANGA FOERHOERET MED HANUKAIEV (VILKET SKEDDE GENOM KVALIFICERAD TOLK) SKRIVITS NED OCH OEVERSATTS FRAAN RYSKAN. TOLKENS KORTHUGGNA VERSIONER AV DE TILL OSS OEVERSATTA MAANGORDIGA SVAREN FRAAN HANUKAIEV GER DOCK VID HANDEN DE SVAGHETER VITTNESMAALET SOM AATERGES UNDER SECUNDO.

S E C U N D O ATT HANUKAIEV PAASTAAR ATT RW INTE KAENDE TILL VARE SIG LAENGDEN HONOM TILLDELADE STRAFFET ELLER LAGRUMMET SOM AABEROPADES STAEMMER INTE MED VAD VI VET. HAN UNDERRAETTADES TVAERTOM HAN ANKLAGATS FOER SPIONERI OCH DOEMTS TILL 25+5 AAR.

- FOERST ANGAV HANUKAIEV RW VARA NAESTAN SKALLIG MEN VID KONFRONTATION FOTOGRAFIER OLIKA PERSONER TALADE HAN OM ETT RELATIVT MARKERAT HAARFAESTE OCH STARKT MOERK HAARFAERG. RW HADE 1945 MYCKET TUNNT HAAR OCH KAL HJAESSA FRAMTILL.

FORTS SID 2

LIC Ö-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET	Ärende:
Kopia till: Kabs Bitr Kabs Polch Pol UHD	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

FOERSOEK FAA DEL AV ISRAELERNAS BEDOEMNING AV HANUKAIEVS PERSON.

Q U A R T O HANUKAIEV UPPGER HAN FAATT BEHANDLING AV HOLLAENDSKE AMBASSADOEREN AMBASSADEN MOSKVA SOM SAERSKILT OEMMANDE EMMIGRANTFALL OCH AEVEN FAATT SPECIELL GRATIFIKATION AV DENNE INFOER UTRESAN PAA 1.800 RUBLER. FOERORDAR KONTAKT MED HOLLAENDSKA UM.

Q U I N T O DAEREST PRESSEN KOMMER MITT BESOEK HAER PAA SPAAREN - VILKET INTE OTROLIGT HAENSYN HANUKAIEVS PERSONLIGHET - FOERORDAS KONSTATERANDE HANS VITTNESMAAL FOERANLETT YTTERLIGARE UNDERSOEKNINGAR SAMT ATT TILLS VIDARE VAAR GRUNDINSTAELLNING RW-FALLET FOERBLIR OFOERAENDRAT.

RESER AATER TILL GOETEBORG IMORGON OCH FORTSAETTER AVBRUTNA LEDIGHETEN. MEDFOER SJAELV BANDEN FRAAN FOERHOERET FOER ATT UNDVIKA RISKEN FOER SKADOR VID ROENTGENKONTROLLEN.

OERN

LIC 6-2042 10.000x6 1982-03

UTRIKESDEPARTEMENTET
Kabs kansli
Ds Anderman, al 1983-01-11

Om Raoul Wallenbergs öde
Fråga av Margaretha af Ugglas (m)

Överlämnas till pol.avd för utarbetande av svar. Tid för frågans besvarande och för genomgång hos utrikesministern meddelas senare.

Ex till

Utr.min
Kabs
Ss Åberg
Ss Edgren
Polch
Expch
Rättsch
Pressch
Ch Pol I
Ambr Kiesow, Pol I - handläggare
Ds Magnusson, Pol I
Wretborn
Hjertonsson
Anderman

UTRIKESDEPARTEMENTET
Utrikesministern

FRÅGA
1982/83:203

Svaret lämnas tisdagen
den 15 februari

Svar på fråga av Margaretha af Ugglas om Raoul Wallenbergs öde

Herr/Fru talman!

Margaretha af Ugglas har frågat om regeringen avser att vidta några åtgärder med anledning av de uppgifter som nu senast framkommit rörande Raoul Wallenbergs öde.

De uppgifter som avses är sådana som har lämnats av en före detta sovjetisk medborgare, som numera är bosatt i Israel. Denne säger sig ha träffat en fånge på fängelsesjukhuset i Sverdlovsk i Sovjetunionen. Fången säges ha uppgivit som namn Ravul Valimberg eller något liknande.

Till svar på Margaretha av Ugglas fråga kan meddelas att den före detta sovjetiske medborgaren har intervjuats av Sveriges ambassadör i Tel Aviv och även av från Stockholm utsänd personal. Vidare har kompletterande

uppgifter om de omständigheter som anges av uppgiftslämnaren insamlats från olika andra håll.

I det arbete som kontinuerligt bedrives inom utrikesdepartementet ingår att noggrant pröva uppgifter av det slag som lämnats av den nämnde före detta sovjetiske medborgaren i Israel. Dessa och andra uppgifter jämföres också med det numera mycket omfattande material som finns hos departementet.

Det har därvid ännu inte framkommit några nya omständigheter som motiverar några åtgärder av annat slag från regeringens sida än vad som hittills förekommit. Många gånger har sålunda på hög nivå framhållits för de sovjetiska myndigheterna såväl under tidigare år som helt nyligen att vi på svensk sida inte anser oss ha fått klarhet rörande Raoul Wallenbergs öde. Detta fortsätter att utgöra ett olöst problem i våra relationer. Till dess att full klarhet har nåtts kommer regeringen att fortsätta ansträngningarna att finna honom.

UTRIKESDEPARTEMENTET CBJ	Ärende:
Kopia till: Kabs ~~Bitr. Kabs~~ Polch Pol 1 ~~UHD~~	Åtgärd: (se regler på blankettkopia)

P | 2 | EU I

SVENSK TEL AVIV 1983 01 14

CABINET STOCKHOLM

POL

TILL KIESOW POL I OM WALLENBERGVITTNET HANUKAIEV.

FOERST IDAG LYCKADES JAG FAA KONTAKT MED TOLKEN. DENNES UPPFATTNING VAR ATT HANUKAIEV GJORT ETT HEDERLIGT OCH TROVAERDIGT INTRYCK. HAN UNDERSTROEK SAERSKILT ATT HANUKAIEV EJ GJORT SIG SKYLDIG TILL MOTSAEGELSER UNDER VAART LAANGA SAMTAL.

OERN

10.000x6 1982-03

SVERIGES AMBASSAD

CANBERRA 1982-12-23 Nr 296

Utrikesdepartementet

Överlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I
- 9 FEB. 1983
Betr. [illegible] se bif.
delgivningslista

INK. UTRIKESDEP.
Dnr. 23/246
- [illegible] 1983
Avd. P | Gr. 2 | Mål Eu

POL

Utrikesministern om fallet Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Fallet Raoul Wallenberg har ägnats växande intresse i Australien under 1982 och det finns nu grupper eller kommittéer i landet som noga följer utvecklingen. Publiciteten har också varit större. Notiser om fallet har inte så sällan förekommit i pressen, nu senast om israelen som skulle ha träffat Wallenberg på sjukhus i Sovjetunionen år 1972.

Australiske utrikesministern Street besvarade den 8 december en skriftlig fråga i parlamentets representanthus av Mr. Barry Jones, medlem av Labors "skuggregering", om australiska regeringens eventuella agerande i fallet. Utrikesministerns likaledes skriftliga svar närsluts i utdrag ur Hansard. Han konstaterar där att regeringen till fullo stöder de svenska ansträngningarna att få till stånd en förnyad undersökning av fallet i Sovjetunionen och att australiska regeringen är beredd, när helst tillfälle erbjuder sig, att stödja Sveriges ansträngningar, särskilt i multilaterala fora.

L. Hedström

Postadress
CANBERRA, A.C.T.
2600

Gatuadress
Turrana Street
YARRALUMLA, A.C.T.
2600

Telefon
73 3033

Telegram
SVENSK

Telex
62303

72 Eu I

(Tol)

Missing Swedish Diplomat, Mr R. Wallenberg

(Question No. 5598)

Mr Barry Jones asked the Minister for Foreign Affairs, upon notice, on 28 October 1982:

(1) Is he able to say whether Raoul Wallenberg was First Secretary of the Swedish Embassy in Budapest from July 1944 to approximately February 1945 and was described as the 'hero of the holocaust' for his work in saving Hungarian Jews during the Nazi occupation.

(2) Is it a fact that he was last seen in Hungary in or about February 1945 when he set off for an appointment with officers of the Red Army.

(3) Is it a fact that reports have been received in Sweden that he was being held in a Soviet prison since that time, that he was last sighted in the late 1970s and that, at the age of 70 years, he may still be alive.

(4) What requests for information has the Government made to the Soviet Government about Wallenberg's fate, and on what dates.

(5) What replies, if any, have been received, and on what dates.

Mr Street—The answer to the honourable member's question is as follows:

(1) Yes. Mr Wallenberg's heroism in saving the lives of large numbers of potential victims of Nazi persecutions in Hungary during World War II is well-known and has been widely acknowledged. It is correct that he performed these deeds while serving at the Swedish Embassy in Budapest.

(2) Yes.

(3) Yes. The Government is aware of reports that Mr Wallenberg is alive and that he has been seen in Soviet prisons. Sweden continues to pursue the Wallenberg case with the Soviet authorities, who so far have done no more than repeat their claim that Mr Wallenberg died in prison in 1947.

(4) and (5) The Australian Government fully supports the efforts of Sweden to have the case re-examined by the Soviet authorities. Because the Australian Government has no direct standing in the matter, however, there has been little opportunity for us to make an effective intervention. The matter is basically the concern of the Swedish and Soviet Governments and for the time being it is felt that Sweden is best placed to press for a more satisfactory response from the Soviet authorities. The Government is keeping in touch with developments, nonetheless, and remains willing to take whatever opportunities may arise, in multilateral forums particularly, to support Sweden's efforts.

RIKSDAGEN
Kammarkansliet

Fråga

Datum

1983-01-10

Nr

1982/83:203

6406
besv. 15/2 kl. 15.00
föredragning 7/2 kl. 14.30

Till

Utrikesminister Bodström

[besv 1983-02-15/KNy]

Pol

INK. 202 /
11 JAN 1983
Avd P 2 Eu I

Ärendemening (ifylls av kammarkansliet)

Om Raoul Wallenbergs öde

Fråga

Enligt uppgifter i israelisk radio och press har nya vittnesmål framkommit rörande Raoul Wallenbergs öde. År 1972 har en f.d. sovjetmedborgare, numera bosatt i Israel, träffat en fånge på fängelsesjukhuset i Sverdlovsk i Sovjet som uppgav sig heta Wallenberg.

Avser regeringen att vidtaga några åtgärder med anledning av de uppgifter som nu senast framkommit rörande Raoul Wallenbergs öde?

Hanukaiev
(Mapam)

Namn	Parti	Bänknr
Margaretha af Ugglas	m	20

Margaretha af Ugglas

Överlämnas 1983-01-11

Enligt uppdrag

[signature]

R.F.K. 37. 10.78. 5 000 LiberTryck Sthlm 882837

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol I	830209	Kiesow

☒ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes: 1/1

Ort/Datum/Nr eller namn: Canberra 296

Angående: Utl. m.m. om Raoul Wallenberg

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ Lars Ericson
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐ Utrikesdepartementet
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐ Box 16070
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐ 103 22 STHLM
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Thorn	☒ Kiesow
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ... ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg posteexp	datum	sign
3	1	3	1	9-2-83		1-2-83		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

SVERIGES AMBASSAD
LONDON

1983-01-18

av Ut... Pol I
- 3 FEB. 1983
... bif.
delgivningslista

Ambassadrådet Kiesow

Utrikesdepartementet

41
INKOM UD
1983-01-21
Avd | Gr | Mål

Raoul Wallenberg-utställning i Birmingham
461 A 1982-10-18

Broder,

Ambassaden inberättade i höstas med ovan citerade skrivelse om den Raoul Wallenberg-utställning som under några veckor hölls i London. Antalet besökare (drygt 5 000) måste betecknas som imponerande, eftersom det rörde sig om en till formatet tämligen blygsam skärmutställning. Meningen var att denna skulle fortsätta som vandringsutställning i den brittiska landsorten.

Första anhalten härvidlag är Birmingham, Storbritanniens till invånarantalet andra stad. Lotta och jag var närvarande vid invigningen den 17 januari i stadens domkyrka, St Philip's Cathedral.

Det hela blev en enkel, värdig manifestation på årsdagen av Raoul Wallenbergs bortförande från Budapest 1945. Tal hölls av Birminghams borgmästare samt av ordföranden i den lokala mosaiska församlingen. Cirka 250 personer hade vid lunchtid församlats i kyrkan. Skärmutställningen finns nu för cirka tio dagar framåt uppställd i domkyrkans ena sidoskepp.

Särskilt gripna var åhörarna av en ungersk judinna, sedan många år bosatt i Birmingham, fru Magda Bloom, som vittnade om sina upplevelser från Bergen-Belsen.

../2

Hon hade inga personliga minnen av Raoul Wallenberg, men underströk hur mycket han betytt för så många andra ungerska judar.

Ordförande i den lokala Raoul Wallenberg-föreningen i Birmingham är The Reverend Philip Bottomley, 92 Durley Dean Road, Selly Oak, Birmingham B29 6RX, telefon 921-472 47 88.

Jag vore tacksam om Du ville delge dessa rader med fru Nina Lagergren och den svenska Wallenberg-föreningen.

Lars-Åke Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol I	830209	Kiernan

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
K	London 830118	RW-utbildning

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ [illegible]
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐ [illegible]
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐ [illegible]
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ [illegible]
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
3	2			9/2-83	[illegible]	[illegible]		☐ kurir ☐ luftpost		

Tryck UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

SVERIGES AMBASSAD

WASHINGTON

1983-01-24

- 9 FEB. 1983

Betr. åtgärd se bif. delgivningslista

MED KUBIR

Press- och informationsenheten
UTRIKESDEPARTEMENTET

aa för press
Pol 1: se delgivningslista

INK. UTRIKES DEP.
D. N:o 86/22A
1983-~~02-10~~ 01-28
AVD. P | GR. 2 | MÅL Eu I

Raoul Wallenberg
(1 bil.)

Bifogat översändes två insändare ur gårdagens Washington Post i Wallenberg-ärendet.

Ulla-Britta Johansson

Ulla-Britta Johansson

Adress
Suite 1200
600 New Hampshire Avenue, N. W.
WASHINGTON, D. C. 20037
USA

Telefon
(202) 298-3500

Telegram
Svensk

Telex
RCA 248347, SVSK UR
WU 89-2724 SVENSK WSH

(Pr) (Pol) P 2 Ex

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
PolI	830209	Kiesow

☒ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
K	Washington 830124	Raoul Wallenberg

Överlämnas för kännedom ☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ **HEMLIGSTÄMPLAS**

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ Hans Ingvar
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐ Paul Wallenberg
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐ Bernadotte
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex			
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr			
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik			
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa			
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia				
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr	
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève		
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del		
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli		
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus	
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore	
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo	
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane	
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo	
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda	
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago	
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito		
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston	
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco		
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo		

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☒ Kiesow
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
3	1	3	1	7/2-83		16/2-83		☐ kurir ☐ luftpost		

Rep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

(Pr) (Pol) P 2 Eu I

SVERIGES AMBASSAD

THE WASHINGTON POST 1983-01-23:

Raoul Wallenberg and Sweden (Cont'd.)

With reference to George F. Will's comments on Sweden ["Wallenberg and Sweden's Shame (Cont'd.)," op-ed, Jan. 16], I would like to add the following: although the official Swedish position during most of World War II certainly was most regrettable and although I certainly am able to keep my admiration for Prime Minister Olof Palme completely under control, I do know that thousands of Danes and, not least, the 7,000 or so Jews that managed to escape from Denmark to Sweden were and are to this day immensely grateful for what the Swedish people did for them during the war.

Mr. Will may very well be right in his observations on the Swedish government's handling of the Wallenberg affair. But it is a fact that many official Swedes, such as Count Folke Bernadotte, vice chairman of the Swedish Red Cross during the war, took great risk in trying to supervise the exchange of disabled British and German war prisoners and in trying to protect fellow Scandinavians working for the Resistance. There is ample proof of that.

ERIK FREDERIKSEN
Rockville

Swedish Ambassador Wilhelm Wachtmeister's letter [Jan. 18] on George Will's polemics against Sweden is interesting in that it is no different from the hypocrisy Sweden has proferred for many years as "enlightenment."

As Mr. Will indicates, Sweden has acted, quite cynically, as a "moral tutor" to the world. This was very much the case when Sweden chastised the United States for its role in the Vietnam War.

On the other hand, while neglecting to detail Sweden's "neutral" role as an arms dealer to both the Axis and the Allies during World War II, Mr. Wachtmeister lists neutrality as one cornerstone in a long tradition of Swedish foreign policy. Swedish Bofors guns were sold to both sides. That isn't neutrality, it is exploitation.

Mr. Wachtmeister lists "promotion of the right of self-determination" and "respect for human rights" as other cornerstones of Swedish foreign policy. How does this equate with Sweden's opening its borders and highway system to Hitler in his conquest of Norway?

PETER HARTSOCK
Silver Spring

SVERIGES AMBASSAD
LONDON

1983-01-25

Overlämnas för kännedom
av Utrikesdepartementet Pol I
- 9 FEB. 1983

Där åtgärd så bif.
delgivningslista

Ambassadrådet Kiesow

Utrikesdepartementet

51

INKOM UD
1983-01-28
Avd D | Gr 2 | Mål

Raoul Wallenberg-utställningen i Birmingham
($ bil)

Broder,

./. I anslutning till mitt handbrev den 18 januari bilagt en del efterskörd till öppnandet av Raoul Wallenberg-utställningen i Birmingham. Av intresse är väl inte minst brevkopian från biskopen av Birmingham som tagit upp Raoul Wallenbergs öde med den sovjetiske London-ambassadören. Dennes märkliga svar talar för sig självt. Samtalet ägde rum på Lambeth Palace, ärkebiskopens av Canterbury officiella residens i London, under en mottagning för gästande ryska kyrkomän. Därav också den ävenledes bilagda brevkopian från Lambeth Palace.

Lars-Åke Nilsson

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol I	830209	Kiesow

☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM

Godkännes: 1/K

Ort/Datum/Nr eller namn: London 830125

Angående: R. W-utställning

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☒ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☐ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep.	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☒ Nina Lagergren
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐ Pol I/Utrikesutr.-pressen
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotà	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Tham	☑ Kiesow
☐ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☐
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☐
☐ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☐ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☐ Åter enheten ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sidor	Antal ex bil	sidor	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
3	7	3	5	9/2-89	AW	10/2-89		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711

Bil..... hbr. Nilsson
Kilsow 1983-01-25
P2 EU I
POL

Raoul Wallenberg Committee

BIRMINGHAM

Chairman:
Hon. Greville Janner, Q.C., M.P.

c/o Mr. B. Gedin
Flat 3
21, Stirling Rd.
Edgbaston,
Birmingham B16 9S

20th January, 1983

Mr. Lars-Åke Nilsson,
Counsellor (Political Affairs).
Swedish Embassy, London.

Dear Mr. Nilsson,

Thank you for your letter to Rev. Bottomley, which I have been asked to reply to.

We were, of course, all very pleased that you and your wife appreciated your visit to St. Philip's Cathedral, for the Raoul Wallenberg exhibition. And we felt honoured by your presence. We wish to thank you, personally, and are also grateful to staff of the Swedish Embassy for their help and concern.

It is encouraging to see that Raoul Wallenberg's relatives are to be informed of activities in Birmingham and, presumably, elsewhere in the United Kingdom. Our affectionate thoughts are with them. They can, justifiably, feel proud of Raoul Wallenberg, truly one of the great human beings in the history of the world.

With best wishes from the Raoul Wallenberg Birmingham Committee,

Yours sincerely,

Bertil Gedin.

Enclosed: 2 newspaper cuttings, plus copies of recent letters from the Bishop of Birmingham and from the Archbishop of Canterbury (to a lady, who wrote following last Monday's event. We have also recieved supportive letters from a number of leading politicians).

Bil..... hbr. Nilsson
Nilsson 1983.01.25

from the Bishop of Birmingham

Bishop's Croft Old Church Road Harborne Birmingham B17 0BG

Telephone 021-427 1163 (office) 021-427 2062 (personal)

18th January 1983.

The Revd. Philip Bottomley,
92 Durley Dean Road,
Selly Oak,
Birmingham B29 6RX.

Dear Philip,

Thank you for all the arrangements you made yesterday. You might be interested to know thatI found that the Russian Ambassador was at the reception at Lambeth Palace, and I bearded him. I think he was a little upset! He told me that Wallenberg is dead, and the Russian Government couldn't raise him from the dead! He also said that he thought it very strange that no-one had bothered about him for 35 years, but there was this great todo during the last three years, he thought arranged by the enemies of his country.

I pass this on to you for what it is worth.

Yours very sincerely,

† Hugh Birmingham

Bil..... hbr. Nilsson
Ricsow 1983 01 25

Lambeth Palace, SE1 7JU.

18th January 1983

Dear Ms Downham,

Many thanks for your courteous letter. No-one could be unmoved by the story of Raoul Wallenberg.

I agree that it is extremely unlikely that any of our visitors would be able to throw any light upon his fate, but I have taken the liberty of sending a copy of your letter to the organizers of this visit, who are officials of the British Council of Churches. I had my final meeting with the delegation last night, but it may be possible to raise the subject of Wallenberg before the end of the visit.

Yours sincerely,

Robert Cantuar

Ms E Downham
"Sixteen"
Kensington Road
Selly Park
Birmingham
B29 7LW

Bil..... hbr. Nilsson
Kiesow ..... 1983-01-25 POL

EVENING MAIL 1983-01-14

Hero the Russians took away

The Scarlet Pimpernel of the Second World War will be honoured in an exhibition opening at St. Chad's Cathedral, Birmingham, on Monday.

by JOHN WOOD

He is Raoul Wallenberg, the man fast becoming the embarrassing conscience of the Soviet Union.

Wallenberg is a former Swedish diplomat who for more than half his 70 years has languished in the labour camps of the dreaded Gulag Archipeligo.

His crime — the saving of 100,000 Jewish lives in the final, desperate months of the Second World War.

The Wallenbergs are to Sweden what the Rockefellers are to America. Raoul was popular in Stockholm society and was poised for a career in the comfortable family business of banking.

Hospitals

But he gave all that up at the age of 32 to go to Hungary as an emissary of the King of Sweden to organise relief work by neutral countries among hundreds of thousands of Jews suddenly destined for the death camps.

Adolf Eichmann was there on the personal instructions of Hitler to organise the final chapter of the "Jewish Solution."

Wallenberg set up hospitals, nursing homes and food centres and bought up block after block of apartments to house the Jews he snatched from the cattle trucks bound for Auschwitz, under the eyes of the S.S. guards.

He begged, pleaded, cajoled, even threatened the Jews' captors to let them go. He took incredible risks by boarding trains and distributing bogus Swedish passports among Jews who were later to find them a passport to freedom in the West.

At the time, mid-1944, Hungary was realising the grave error of throwing in her lot with Germany, as the Russians were pouring over the borders with the Axis armies in full retreat before them.

Prisoner

As the Russians encircled Budapest, Wallenberg went to ask help for "his Jews" as he called them.

On a grey January day early in 1945, he met two Russian officers. As he went with them, he turned and told a colleague: "I don't know whether I go as a prisoner or a guest."

For years, nothing was heard of Wallenberg. Then stories began to filter through to the West from people allowed to leave Russia in relaxation of emigration procedure under the Khruschev regime.

He has been seen in prisons and camps all over Russia -- from the Arctic Circle to Mongolia, Soviet Central Asia to Moscow.

Four years ago he was almost certainly under treatment in a prison hospital at Leningrad.

A rash of organisations and committees pledged to the release of Raoul Wallenberg have now sprung up all over the world.

Protest

There is a strong protest movement in the United States where he has been made an honorary American citizen, one of only two people accorded the honour: Winston Churchill was the other.

There are six people on the Birmingham committee. One is an Anglican clergyman, another an Indian woman, three are Jews and the sixth is BBC personnel assistant Pat Wallin, who is based at Pebble Mill.

Pat is convinced that one day the Russians will let him go. "If enough people care, and there are more all the time, they will be forced to release him," she says.

They hope that the exhibition at St. Chad's, which marks the 38th anniversary of Wallenberg's disappearance, will help to keep the worldwide movement alive.

An exhibition in honour of Raoul Wallen-
erg (right) the Swedish diplomat who saved
housands of Jews from Nazi death camps,
pened in Birmingham yesterday with a call
or a world-wide effort to find him.

The exhibition was opened by the Lord
layor of Birmingham, Coun. Peter Holling-
orth (third from right) shown with (from left
o right) the Rev. Sidney Gould, Chief
linister, Birmingham Hebrew Congregation,
Ir. Norman Painting, the Rev. Philip Bot-
omley, chairman of the Birmingham Raoul
Vallenberg Committee, the Rt. Rev. Hugh Montefiore, the Bishop of Birmingham, Mrs. Patrica Bloom, the Lady Mayoress, Mrs. Patricia Hollingworth, the Very Rev. Basil Moss, the Provost of Birmingham Cathedral and Mr. Lars-Alce Nilsson, councellor to the Swedish Emabassy, London.

Mrs. Bloom, a Hungarian who survived Auschwitz and Belsen told guests at the exhibition's opening in St. Philip's Cathedral that they should hope that Mr. Wallenberg, who is now 70 years old if he is still alive, could spend his remaining years in freedom.

Yesterday was the 38th anniversary of the day Wallenberg disappeared.

It is estimated that Wallenberg saved 100,000 Jews from Hitler's holocaust while he was in Hungary at the end of World War Two. But in January 1945 he was arrested by the advancing Soviet Army and was taken to Russia.

The Soviets claim he died in 1947, but many prisoners claim to have seen him in Soviet labour camps since then.

At yesterday's opening Dr. Montefiore said he would raise the matter at a meeting with a delegation of Soviet bishops at Lambeth Palace, London, yesterday afternoon.

"I will say that if Raoul Wallenberg is still alive it would be a great honour for the Russians if they admitted it," he said.

The exhibition is organised by the British Raoul Wallenberg Committee. Birmingham is its first stop on a nationwide tour. More than 5,000 people visited it when it was at St. Martin's-in-the-Fields, London, and it is hoped that a similar number will see it here.

From January 17 to January 25 it is at St. Philip's Cathedral and it will then transfer to Solihull Centre Library for the period January 27 to February 3.

BIRMINGHAM POST
1983-01-18

Bil. hbr. Nilsson (POL) P2 EU 1
Ljestw 1983.01.25

P2 Eu I

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Enhet I
Handläggare: I Kiesow/eh

PROMEMORIA

1983-01-31

HEMLIG
enl 2 kap 1 § sekretesslagen
19.83-02-18
UTRIKESDEPARTEMENTET
MvA

Överlämnas av Utrikesdepartementet Pol I
18 FEB. 1983
Betr. åtgärd ... delgivning...

Wallenberg-vittnet Hanukaievs trovärdighet

När Wallenberg-vittnet A. Hanukaiev först framträdde i december 1982 var det inför pressen i staden Bersheba i Israel. Han gjorde därvid ett trovärdigt intryck, och även ambassadör Örn fick ett genuint intryck av honom vid ett samtal som han hade strax efter julen 1982. Härtill skall läggas att Hanukaiev enligt bl.a. den person som först sammanförde honom med pressen, David Sorek, vid samtliga framträdanden för press och TV i Israel, även utländska massmedia, inte sagt emot sig själv eller gjort sig skyldig till några inkonsekvenser i framställningen vid något tillfälle.

Vid det förhör som hölls i Tel Aviv 1983-01-05 med Hanukaiev på den svenska ambassaden ansåg sig den från en byrå inhyrde professionelle tolken kunna säga detsamma för sin del.

Emellertid kunde följande punkter anmärkas vid det tre timmar långa förhöret. Hanukaiev uppgav att Raoul Wallenberg vid deras samtal på sjukhuset i Sverdlovsk 1972 hade sagt att han inte visste vilket brott han hade fängslats för eller vilket straff han hade ådömts. Av vittnet Bernhard Rensinghoff erfors 1955 att Wallenberg någon gång 1947 hade underrättats om att han hade arresterats för spioneri. Han hade meddelat detta till åtskilliga av sina medfångar i Lefortovskaja-fängelset.

Under ett samtal med ambassadör Örn 1982-12-29 uppgav Hanukaiev att Wallenberg varit skallig när han träffade honom. Under förhöret 1983-01-05 uppgav han vid konfrontation med fotografier av olika personer att Wallenberg haft ett markerat hårfäste och mörk hårfärg, starkare mörk än personen på ett visst fotografi. Vid början av 1945 hade Raoul Wallenberg en framtill kal hjässa och ett mycket tunnt hår.

Vid flera samtal med pressen och ambassaden uppgav Hanukaiev att det var när Wallenberg erfor att Hanukaiev var jude som han omedelbart hade sagt att han själv satt i fångenskap och led för att han hade räddat tiotusentals judar till livet. Detta står i stark kontrast till den återhållsamhet som vi vet att Raoul Wallenberg iakttog gentemot alla sina medfångar ifråga om den egna rollen i Budapest.

Ifråga om verksamheten i Budapest skulle Wallenberg ha berättat att han sände judarna över gränsen via en flod till Frankike från Ungern, ett påstående som måste vara felaktigt men som möjligen lär kunna hänföras till Hanukaievs bristande geografikunskaper.

Hanukaiev uppgav att Wallenberg anlände till fängelsesjukhuset i Sverdlovsk iklädd iögonenfallande randiga kläder som bara användes av de mest politiskt belastade fångarna, de så kallade dödsdömda. Alla övriga hade mera "vanliga" kläder på sig. Iförd denna dräkt hade Wallenberg blivit inburen på en bår ända in i sjukhussalen och där ställd att vänta ett tag i den ena ändan av rummet innan man klädde av honom och lade honom i en säng intill Hanukaievs egen. Det verkar märkligt att KGB skulle hantera en specialfånge på detta viset. Särskilt märkligt är det att en så hemlighållen fånge som just Raoul Wallenberg skulle utlämnas åt osorterade medfångars nyfikenhet.

Felaktigheter och motsägelser (om skalligheten) förekom alltså under det tre timmar långa förhöret. Detta kan möjligen förklaras med att Hanukaiev är en lättsuggererad person. David Sorek har ju påpekat hur Hanukaiev lagt till och broderat ut allteftersom han uppträtt i olika intervjuer. Vissa detaljer kan alltså ha blivit felaktiga av självsuggestion allteftersom storyn växte, men det skulle kunna finnas en sann kärna i berättelsen. Det kan därför vara motiverat att granska Hanuakeivs tillförlitlighet i allmänhet.

Flera punkter i den berättelse David Sorek återgav vid ett besök på ambassaden 1982-01-06 verkar minska tilltron till Hanukaiev. Sorek kan således absolut inte erinra sig att han någonsin sett Hanukaiev, trots att denne påstår att han under 15 dagar varit tillsammans med den israeliska delegationen till ungdomsfestivalen i Moskva 1957, vilken leddes av Sorek - som säger sig ha ett mycket gott minne.

Vidare berättar Sorek att när han varit tillsammans med Hanukaiev en hel eftermiddag hade denne sagt att han önskade två saker, att få bosätta sig i Bersheba där det finns många ex-sovjetiska judar samt av Jewish Agency få status som före detta fånge för sionismen, för vilket han skulle få en viss pension samt en bättre social status. Sorek hade därför undersökt Hanukaievs fall. Denne hade mycket riktigt ansökt hos Jewish Agency, men han hade inte kunnat ange något som helst bevis för att han någonsin skulle ha varit en aktiv sionist. Fastmera hade han vid invandringen till Israel uppgivit sig sedan 6-årsåldern, då hans mor dog, ha blivit uppfostrad på ett sovjetiskt barnhem, vilket inte brukar gynna en andlig utveckling i sionistisk riktning. De olika israeliska och sionistiska organisationerna tror sig känna till praktiskt taget alla judar i Sojvetunionen som är aktiva sionister, hävdade Sorek, men ingen hade känt till Hanukaievs namn.

Sorek berättade vidare en detalj som minskar Hanukaievs trovärdighet. Vid besöket hos Sorek i Bersheba påstod Hanukaiev att han var praktiskt taget blind och inte kunde läsa eller skriva. När Sorek en vecka senare kom på oväntat besök till Hanukaiev i Cesarea, där han bor, höll denne på att klippa håret på vad som tydligen var en tillfällig kund. Hanukaiev blev märkbart förvirrad av besöket. "Hur kan en blind man arbeta som frisör?" hade Sorek frågat sig. Det kan tilläggas att Hanukaiev vid förhöret på ambassaden både kunde studera 6x6 cm stora fotografier och skriva Wallenbergs namn och en del andra upplysningar på ett papper. Sorek påpekar också att det endast är om man i fångenskapen tillfogats skador som givit bestående men som man kan få ekonomiska bidrag som före detta fånge för sionismen.

Sorek berättade också hur det gick till när Hanukaiev först berättade om sitt möte med Raoul Wallenberg. Efter en hel eftermiddags samvaro, under samtal som främst rörde vad som hade hänt med Hanukaiev själv sedan han hade träffat Sorek 1957 hade den senare frågat om han fick tillkalla lokalpressen för att få in en artikel om mötet, vilket han gjorde med tanke på sitt ungdomsförbund. Hanukaiev hade då ännu inte berört Raoul Wallenberg med ett ord. En korrespondent anlände med fotograf, Sorek och Hanukaiev poserade under omfamningar, och då berättade Hanukaiev att han hade en hemlighet som han hade burit på i tio år och som han nu ville avslöja för Sorek till vilken han sade sig ha ett blint förtroende. Han berättade nu för första gången om sitt påstådda möte med Raoul Wallenberg. Han påstod att det hade varit av omtanke för sin familj, som hade stannat i Sovjetunionen, som han inte tidigare hade vågat tala med någon om sitt möte, inte ens för familjen. Han sade sig dock nu ha uppnått en sådan ålder att han inte ville dö med sin hemlighet och att det var det förtroende som han kände för Sorek som gjorde att han nu avslöjade hemligheten.

Detta uttalande tyckte Sorek var märkvärdigt, eftersom Hanukaiev inte sagt något om Wallenberg tidigare under dagen och han nu gjorde det inför pressen, omedelbart efter fotograferingen.

Dagen innan Sorek besökte ambassaden hade Hanukaiev under förhöret uppgivit att han inte visste att några av de personer som fanns med när han träffade Sorek hade varit representanter för pressen och att det hade varit mot hans vilja som hans avslöjanden om mötet med Wallenberg hade blivit publicerade. Av någon anledning har alltså Hanukaiev inte talat sanning på denna punkt.

Motivet till Hanukaievs agerande kanske kan skönjas i hur han reagerade när förhöret på ambassaden var slut. Han förklarade att han inte ville ha pengar, men han hade "i Guds namn sagt sanningen". Därefter talade han om sin ansökan hos Jewish Agency och bad ambassadör Örn att stödja densamma.

Sorek, som ju också blivit ombedd att stödja Hanukaievs ansökan hos Jewish Agency vill inte fälla något omdöme om Hanukaievs trovärdighet rörande Wallenberg men säger sig rörande ansökan hos Jewish Agency inte kunna stödja densamma, eftersom han inte kan påminna sig att han någonsin träffat honom och det inte har kunnat finnas något som stöder påståendet om att han skulle ha varit aktiv sionist. Fastmera är han intresserad av att få del av vilken bedömning vi på svensk sida kan komma fram till rörande Hanukaievs trovärdighet.

Ambassaden i Tel Aviv instruerades i slutet av december att kontakta den israeliska säkerhetspolisen för att söka få del av dess bedömning av Hanukaievs person. Av Hanukaiev själv fick vi under förhöret veta att han dagen efter den kontakt som togs av ambassaden hade blivit förhörd i sex timmar av säkerhetspolisen. Denna har trots upprepade påstötningar från ambassaden sedan dess inte velat göra något uttalande om Hanukaiev, vilket under omständigheterna närmast verkar kunna tolkas i negativ riktning.

Ambassaden har uppmanats fortsätta att få del av den israeliska bedömningen.

Det tycks alltså finnas ett nära till hands liggande motiv för Hanukaiev att uppträda som Wallenberg-vittne - tron att publiciteten skall gynna hans status som ex-fånge. Han kan vidare ha läst in allt han sagt om Wallenberg, och han uppger själv att han läst och hört mycket om honom efter ankomsten till Israel för några år sedan. Tillsammans med de felaktigheter och motsägelser han gjort sig skyldig till måste omdömet om trovärdigheten av hans utsaga därför bli att den inte är så stor.

En del omständigheter som Hanukaiev angav rörande sin utresa ur Sovjetunionen verkar också vara mindre trovärdiga. Vissa delar av den berättelsen kan verifieras via holländska utrikesministeriet och den holländska ambassaden i Moskva.

Ingolf Kiesow

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen

Enhet	Datum	Handläggare
Pol 1	83-05-18	Kiesow/MWA

☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☒ PM

Godkännes	Ort/Datum/Nr eller namn	Angående
K	Stockholm 83-05-31 mellan t. Kiesow	Vissa landsorg-relaterade klimatfrågor

Överlämnas för kännedom

☐ utan bil ☐ jämte bil ☐ jämte bil där så angivits ☐ bil kan lånas på UD ☒ HEMLIGSTÄMPLAS

☐ Konungen	☐ Utrnämnd/Utrutsk/Eurrådsd 56 ex	☐ SSLP, Fö, Linder	☐ Sekr f framtidsstudier
☐ Statsministern	☐ Utrikesutskottet 33 ex	☐ KMI	☐ Nordiska Rådets svenska del
☐ Chef Arbetsmarkn.dep	☐ Europarådsdeleg 13 ex	☐ Försvarsstaben	☐ Nord Afrikainstitutet
☐ Chef Bostadsdep	☐ Utrikesutskottets kanslichef	☐ Chefen, Fst/Und	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Chef Budgetdep	☐ Försvarsutskottets kanslichef	☐ Arméstabens FN-avdelning	☐ Utrikespol. Institutet
☐ Chef Ekonomidep	☐ UD-kontaktman Statsrådsberedn	☐ FOA	☐ SIPRI
☐ Chef Försvarsdep	☐ Regeringens samordn.kanslier 3 ex	☐ Exportkreditnämnden	☐ Östek byrån
☐ Chef Handelsdep	☐ Statssekr Försvarsdep	☐ Riksbanken	☐ Bankföreningen
☐ Chef Industridep	☐ Statssekr Handelsdep	☐ Rikspolisstyrelsen	☐ Exportrådet
☐ Chef Jordbruksdep	☐ Statssekr Industridep	☐ SIDA	☐ Grossistförb.
☐ Chef Justitiedep	☐ Statssekr	☐ AMS	☐ Industriförbundet
☐ Chef Kommundep	☐ Statssekr	☐ Statens rymddeleg	☐ LO
☐ Chef Kommunik.dep	☐ IM-enh, Arbetsmarkn.dep	☐ IVA	☐ TCO
☐ Chef Socialdep	☐ I-sekr, Arbetsmarkn.dep	☐ Svensk Kärnbränsle AB	☐ SAF
☐ Chef Utbild.dep	☐ I-sekr, Bostadsdep	☐ Statens Kärnkraftsinsp	☐
☐ Statsr Mogård, U	☐ I-sekr, Industridep	☐ Statens Strålskyddsinst	☐
☐ Statsr Johansson, B	☐ I-sekr, Jordbruksdep	☐ Televerket	☐
☐ Statsr Holm, S	☐ I-sekr, Kommunik.dep	☐ Naturvårdsverkets I-sekr	☐
☐ Statsr Andersson, A	☐ I-sekr, Socialdep	☐ Invandrarverket	☐
☐ Statsr Danell, Bo	☐ I-sekr, Utbildn.dep	☐ Svenska Institutet	☐
☐ Statsr Petri, Ju	☐ Intern enheten, Ekonomidep	☐ Forskningsberedningen	☐
☐ Riksdagens talman	☐ Intern enheten, Försvarsdep	☐ Miljövårdsberedningen	☐

☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex		
	☐ London	☐ Paris	☐ Tokio	☐ FN-repr		
☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik		
☐ Övriga Östeuropa 7 ex	☐ Belgrad	☐ Budapest	☐ Prag	☐ Warszawa		
	☐ Berlin A	☐ Bukarest	☐ Sofia			
☐ Övriga Västeuropa och Canada 16 ex	☐ Ankara	☐ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Rom	☐ Genève-del	☐ Strasbourg-repr
	☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Wien	☐ Nedrustn-del Genève	
	☐ Bern	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Bryssel-del	☐ Paris-del	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tunis	☐ Tripoli	
☐ Mellanöstern 6 ex	☐ Bagdad	☐ Beirut	☐ Jeddah	☐ Kuwait	☐ Tel Aviv	☐ Damaskus
☐ Övriga Asien och Australien 18 ex	☐ Bangkok	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Pyongyang	☐ Singapore
	☐ Canberra	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Teheran	☐ Seoul	☐ Colombo
	☐ Dacca	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Wellington	☐ Panmunjom	☐ Vientiane
☐ Övriga Afrika 12 ex	☐ Abidjan	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Maputo
	☐ Addis Abeba	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Monrovia	☐ Pretoria	☐ Luanda
☐ Latinamerika 11 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Montevideo	☐ Santiago
	☐ Brasilia	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Mexico	☐ Quito	
☐ Vissa lönade konsulat 16 ex	☐ Antwerpen	☐ Frankfurt	☐ Leningrad	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro	☐ Houston
	☐ Berlin GK	☐ Hamburg	☐ Mariehamn	☐ München	☐ San Francisco	
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Minneapolis	☐ New York	☐ Sao Paulo	

☐ Utrikesministern	☐ ESK-gruppen 6 ex	☐ Chef bilaterala enh	☐ Thorn	☒ Utrikesm. Pol 1
☒ Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet I	☐ Chef multilaterala enh	☐ Gullers	☒ Kiesow Pol 1
☐ Bitr Kabinettssekr	☐ Chef H-enhet II	☐ Chef Protokollet	☐ Thorsson	☒ pmf. landsorg, klimat
☒ Chef Pol avd	☐ Chef H-enhet III	☐ Chef Press o. Inf.enhet	☐ Edeen	☐
☒ Chef Pol I	☐ Chef H-förh grupp	☐ Chef Pressbyrån	☐ Dahlén	☐
☐ Chef Pol II	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef Inform.byrån	☐ Kab.sekr kansli	☐
☐ Chef Pol III	☐ Rättsavd	☐ Folkrättssakkunnige	☐ Wahlbäck	☒ Åter enheten 2 ex
☐ Chef Pol IV	☐ Exp.chefen	☐ Chef Säkerhetsärenden	☐ Marling	☐ Rapp. översikt, Pol III
☐ Chef Pol V	☐ Statssekr int. u-samarb	☐ Utr.min sekreterare	☐	☐ Regeringspärmen

Antal ex skr	sider	Antal ex bil	sider	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
8	6			830218		830531		☐ kurir ☐ luftpost		

Dep UD. 1980-01. 100 bl à 50 ex BCB Vbg 792711